

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

**State Higher Educational Establishment
«UZHHOROD NATIONAL UNIVERSITY»**

**MEDICAL FACULTY № 2
Department of Public Health and Humanitarian Disciplines**

Tetiana Liakh

**PRACTICAL COURSE OF THE UKRAINIAN LANGUAGE
FOR FOREIGN MEDICAL STUDENTS:
GRAMMAR, SPEECH, PRACTICE**

**Uzhhorod
2020**

УДК 811.161.2'243(075.8)

L66

Liakh T.O. Practical Course of Ukrainian Language for Foreign Medical Students: Grammar, Speech, Practice: електронний навчальний посібник / Автор-укладач: Т.О. Лях. Ужгород: ДВНЗ "УжНУ", 2020. – 205 слайдів. Систем. вимоги: Windows 7, 8, 10. MS PowerPoint 16, 19, 365. ISBN 978-617-7825-29-5

Електронний навчальний посібник охоплює усі важливі аспекти професійної підготовки іноземних студентів-медиків: граматичний матеріал для засвоєння/вдосконалення акцентуаційних, орфоепічних норм української літературної мови, формування та вдосконалення мовленнєвих навичок з урахуванням основ морфології, основ синтаксису; містить оригінальні медичні тексти для читання та опрацювання; завдання і вправи, тести для самоконтролю; зразки ділових медичних документів, короткий медичний словник; список рекомендованої навчальної літератури, інтернет-ресурси. Посібник призначений як для аудиторної роботи студентів з викладачем, так і для самостійного опрацювання, може використовуватися для дистанційної форми навчання. Пропоноване видання рекомендовано студентам медичних спеціальностей, які вивчають українську мову на завершальному етапі, набувають навичок професійного мовлення, викладачам дисципліни «Українська мова» («Українська мова як іноземна»).

Автор-укладач:

Лях Тетяна Олегівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри громадського здоров'я і гуманітарних дисциплін медичного факультету № 2 ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Рецензенти:

Бабинець Мирослава Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничо-гуманітарних та інформаційних дисциплін Ужгородського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету, викладач англійської мови.

Бойчук Олена Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри громадського здоров'я та гуманітарних дисциплін медичного факультету № 2 ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Рекомендовано до публікації Вченою радою ДВНЗ «УжНУ» (протокол №7 від 27 жовтня 2020 р.).

© Т.О. Лях, 2020

© ДВНЗ «УжНУ», 2020

Рекомендації щодо роботи з проектом

To work with the manual you need:

- Multimedia computer, tablet or smartphone;
- software - Windows 7, 8 or 10 operating system, program for creating and viewing PowerPoint presentations 16, 19 or 365. It is recommended to use the latest versions, because in earlier versions some "advanced" functionality is not available.

Work with the manual is provided by clicking the icons or keys.

Icons	Actions
	Click CONTENTS that have a hypertext structure to go to the necessary section.
	To pass to the next slide, click anywhere on the current slide, or click digital PAGE DOWN, or N, or →, skip.
	To skip to the previous slide, click BACKSPACE, or Page Up, or P, or ←.
	To finish using the manual click ESC.
	Clicking on this icon displays opens keys.

CONTENTS

Передмова/ Preface

UNIT 1. Паспортні дані хворого, медична картка / Passport data of the patient. Patient's medical history, medical card of the patient.

Features of intonation in the professional language of the doctor

Noun.

The pronouns, correlated with the nouns

UNIT 2. У сімейного лікаря. Скарги пацієнта, коротка історія хвороби / At the family physician's. Complains of patient. Brief medical history.

Ukrainian cases.

The declension of personal pronouns.

The declension of the noun and the pronouns, correlated with the nouns.

UNIT 3. У отоларинголога / At otolaryngologist's

The Adjective.

Degrees of comparison of adjectives.

Adjectives-Antonyms. Substantives.

The pronouns, correlated with Adjective.

UNIT 4. У пульмонолога / At lung specialist's.

Declension of the adjectives.

Declension of the pronouns, correlated with adjective:

The declension of the adjectives of hard and soft groups.

Declension of interrogative pronouns.

Declension of possessive pronouns.

Declension of definite, demonstrative and intensive pronouns.

UNIT 5. У кардіолога / At cardiologist's

The Numerals. Cardinal Numerals.

Ordinal and Collective Numerals.

Fraction numerals (Decimal fractions).

The sequence of the numeral and the noun.

The declension of the cardinal numerals.

The pronouns, correlated with numerals.

UNIT 6. У невропатолога / At neurologist's

Verb. Imperfect aspect of the verb.

The Present tense.

The Past Imperfect tense.

The Future Imperfect tense.

Perfect aspect of the verb.

The Past Perfect.

The Future Perfect.

UNIT 7. У гастроентеролога / At gastroenterologist's

The Adverb.

Adverbs of quality and degrees of comparison of adverb.

Adverbs of place and direction. Adverbs of time.

Adverb of quantity and their declension.

Time words and phrases.

CONTENTS

UNIT 8. У травматолога / At traumatologist's

Conditional mood of verb.

Imperative mood of verb.

The verbs of motion without prefixes.

The prefixal verbs of motion.

UNIT 9. У відділенні хірургії / At the surgical department

Syntax. Phrase. Sentence.

UNIT 10. В аптеці / At the drugstore (pharmacy)

Direct speech. The conversion of direct speech into indirect speech.

MEDICAL DOCUMENTS

Коротка історія хвороби та попередня перевірка / Short Medical History and Screening form. Medical History Questionnaire

Протокол операції / Operation paper

Рецепт / Recipe

VORDS AND PHRASES USED IN MEDICAL CARE

SHORT MEDICAL DICTIONARY

References

Передмова

Електронний навчальний посібник *“Practical Course of Ukrainian Language for Foreign Medical Students: Grammar, Speech, Practice”* призначений для іноземних студентів медичних спеціальностей, які вивчають українську мову на завершальному етапі. Мета посібника – сформувати в іноземних громадян високий рівень комунікативної компетентності у професійній сфері, вдосконалити лексико-граматичні знання та вміння практично їх застосовувати. Опрацювання студентами граматичного матеріалу, вміщеного в посібнику, забезпечує засвоєння/вдосконалення акцентуаційних, орфоепічних норм української мови, формування та вдосконалення мовленнєвих навичок з урахуванням основ морфології, основ синтаксису, розвиває у студентів уміння реалізовувати певні типи і види мовленнєвих інтенцій відповідно до норм української мови у різних сферах спілкування. Теми з граматики доповнені завданнями різних типів, тестами, які можуть бути використані як матеріал для самостійних та модульних контрольних робіт. Вивчення базової медичної термінології відбувається шляхом опрацювання оригінальних та адаптованих медичних текстів українською мовою. З метою формування у студентів комунікативної компетенції за фахом до кожної теми розроблені словники фахової лексики, вправи для тренування навичок монологічного та діалогічного мовлення з використанням фахової лексики (моделювання діалогів “лікар – пацієнт”), тести. Видання містить зразки медичної документації.

Матеріали текстів для читання та аналітичного опрацювання використано з таких джерел: Біологія: навч. посібник/ за ред. В.О.Мотузного. – К.: Вища школа, 2000. – 607 с.; Англо-Український ілюстрований медичний словник Дорланда. У 2-хт. – Львів : «НАУТІЛУС», 2002. – 2688 с., 820 іл.; Черв’як П.І. Медична енциклопедія/ вид. 3-тє., допов. – К.: Просвіта, 2012. – 1503 с. Посібник розроблено для іноземних студентів медичних спеціальностей, котрі вивчають українську мову, набувають навичок професійного мовлення; для викладачів дисципліни “Українська мова” (“Українська мова як іноземна”).

Висловлюємо щире подяку професору кафедри програмного забезпечення систем, завідувачеві лабораторії мультимедійних технологій навчання ДВНЗ «Ужгородський національний університет» *Володимиру Олександровичу Нелюбову* за допомогу в технічному оформленні цього видання, шановним рецензентам *Мирославі Миколаївні Бабинець*, доценту кафедри природничо-гуманітарних та інформаційних дисциплін Ужгородського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету; *Олені Анатоліївні Бойчук*, доценту кафедри громадського здоров’я та гуманітарних дисциплін медичного факультету № 2 ДВНЗ «Ужгородський національний університет» за ґрунтовні рецензії та цінні зауваження.

UNIT 1. Паспортні дані хворого. Історія хвороби пацієнта, медична карта хворого/ Passport data of the patient. Patient's medical history, medical card of the patient.

GRAMMAR

- Features of intonation in the professional language of the doctor.
- The Noun.
- The pronouns, correlated with the nouns.

лікар – doctor
 стоматолог – dentist
 медсестра – nurses
 викладач – professor
 юрист, адвокат – lawyer
 економіст – economist
 бізнесмен – businessman
 службовець – clerks
 програміст – programmer
 менеджер інформаційних технологій – IT manager
 інспектор – supervisor
 продавець – salesmen / shop-assistant
 торговий представник – merchandiser
 перекладач – interpreter
 художник – painter / artist
 журналіст – journalist
 домогосподарка – housewife
 секретар/секретарка – secretary
 архітектор – architect
 інженер – engineer
 будівельник – builder
 тесля – carpenter
 електрик – electrician
 слюсар – plumber
 поліцейський – policemen
 водій – driver
 перукар – hair-dresser
 офіціант/ офіціантка – waiter / waitress
 шеф-кухар – cook, chef
 актор/ акторка – actor / actress
 музикант – musician
 співак/ співачка – singer
 письменник/ письменниця – writer
 пенсіонер/ пенсіонерка – pensioner
 студент/ студентка – student
 учень/ учениця – pupil, schoolboy/ schoolgirl

Passport data of the patient

Read and learn the following words and phrases. Refer to the identification data of the patient's medical card cover sheet.

- Прізвище, ім'я, по батькові. – Surname, name, patronymic.
- Рік і місяць (дата) народження. – Date of Birth.
- Вік. – Age.
- Освіта. – Education.
- Сімейний стан. – Marital status.
- Професія (фах), посада. – Occupation, position (?)
- Місце роботи або навчання. – Work place or place of study.
- Адреса постійного місця проживання. – Address.
- Домашній телефон. – Home phone number.
- Службовий телефон. – Business phone number.
- Домашня адреса та телефон родичів. – Home address and phone number of relatives.

translate and perform it.

де?

трьох роках?

них років?

Д».

адреса?

всього, будинок номер 12, квартира 5.

то постійного місця проживання?

зі своєю сім'єю постійно.

телефон, будь ласка.

така сама?

Ask your patient his passport data using grammar constructions to indicate family and nationality.

Answer the questions:

Хто приймає хворих до лікарні?/ Who takes patients to the hospital? (Лікар).

В якому відділенні хворих приймає черговий лікар?/ In what department duty doctor takes patients to the hospital? (Приймальне відділення).

Який документ заповнює черговий лікар?/ What document fill in the duty doctor? (Історія хвороби).

Які дані про хворого записує лікар в історію хвороби?/ What data about the patient is documented by the doctor in the history of the disease? (Паспортні дані хворого. Анамнез).

Read the text, understand and translate it using the vocabulary.

Анамнез життя

Особливості місцевості, де народився і проживав хворий (клімат, наявність епідемічних і ендемічних хвороб та ін.).

Навчання: в якому віці пішов до школи, чи не відставав від ровесників у фізичному та розумовому розвитку. Який навчальний заклад закінчив, освіта. Перенесені хвороби і матеріально-побутові умови за період навчання.

Статеве дозрівання (у жінок – час появи місячних, їх характер, порушення менструального циклу; в якому віці закінчилися менструації). Статеве життя, одруження (в якому віці), У жінок – кількість і перебіг вагітностей і пологів (нормальні пологи, мертвонародження, жовтяниця новонароджених, аборти, викидні). Кількість дітей та їх здоров'я. Здоров'я дружини (чоловіка).

Перенесені хвороби, особливо туберкульоз, ревматизм, венеричні захворювання, вірусний гепатит, малярія, СНІД, серцево-судинні, алергічні, так звані простудні захворювання, травми, поранення, контузії, опіки, оперативні втручання (описуються у хронологічному порядку із зазначенням часу, тривалості та важкості перебігу хвороби, ускладнень і проведеного лікування).

Наявність у сім'ї хворих на туберкульоз, сифіліс, психічні хвороби, алкоголізм, СНІД та ін. Стан здоров'я або причини смерті (із зазначенням віку) батьків, братів, сестер, дітей, близьких родичів.

Спадкові хвороби в сім'ї (цукровий діабет, фенілкетонурія, гемофілія, гепатолентикулярна дегенерація та ін.). Генетично зумовлена схильність (злаякісні новоутворення, атеросклероз, гіпертонічна хвороба, жовчнокам'яна хвороба та ін.). Аномалії розвитку.

Матеріально-побутові умови: санітарно-гігієнічна характеристика житла, скільки чоловік проживає в даній квартирі.

Режим дня і відпочинку (фізична активність, використання вихідних днів і відпусток).

Харчування: регулярність і частота споживання їжі, її кількість і якість; харчується вдома чи в їдальні, чи дотримується дієти, сухоїдіння. Надмірне споживання їжі.

Шкідливі звички. Паління (з якого віку, скільки цигарок за день). Вживання алкоголю (з якого віку, як часто, в якій кількості, як переносить). Зловживання кавою, чаєм; вживання наркотиків та інші шкідливі звички.

Алергологічний анамнез. Непереносимість ліків, вакцин, сироваток та інших речовин, продуктів, сонця, холоду, різних запахів (косметичних засобів, пилу, тварин) тощо. Побічна дія ліків. Де і коли частіше виникають напади хвороби або погіршення стану (вдома, на роботі, в полі, вдень, вночі тощо). Чи проводили хворому переливання крові та її препаратів, чи були реакції на переливання, їх характер.

UNIT 1. TEXT WORK

Чи проводили лікування антибіотиками (якими), тривалість лікування. Реакція на введення антибіотиків (яких), характер реакції. Чи лікувався стероїдними гормонами (якими, в яких дозах, тривалість лікування).

Професійний анамнез. Професії або виконувані роботи протягом трудової діяльності (професійний маршрут), стаж роботи. Детально з'ясувати умови праці: наявність професійних шкідливостей, несприятливих метеорологічних чинників, нервових і фізичних перевантажень та ін. Тривалість робочого дня. У випадку професійного захворювання з'ясувати, якою установою і коли було встановлено первинний діагноз професійного захворювання.

Страховий анамнез. Тривалість і причина останньої тимчасової втрати працездатності (зокрема, за листком непрацездатності), загальна тривалість тимчасової втрати працездатності за даним захворюванням (протягом останніх дванадцяти місяців). За наявності групи інвалідності з'ясувати: у зв'язку з якою причиною, яким захворюванням вона встановлена (яка група, з якого часу), на який термін, дата наступного огляду МСЕК.

Чи видавався професійний лікарняний листок (у разі професійного захворювання), на який термін загалом протягом календарного року? Чи встановлювався відсоток втрати професійної працездатності у разі професійного захворювання?

II. From the text write out the nouns to denote medical terms, determine their gender and number.

III. Basing on the text above form and write down the doctor's remarks and questions.

UNIT 1. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

1. Choose an option where all where all nouns are names of inanimates

- A лікар, викладач, магазин, сир
- B шафа, хліб, лікарня, школа
- C овочі, фрукти, люди, студенти
- D сестра, дім, країна, деканат

2. Choose the translation of the sentence: What is your home address?

- A Яка ваша професія?
- B Яка ваша домашня адреса?
- C Які у вас скарги?
- D Скільки вам років?

3. Choose an option where all nouns use in the plural

- A дім, місто, діти, губи
- B зуби, діти, штани, очі
- C столи, кімната, продукти
- D книга, люди, діти, лікарі

4. Choose an option with correct answer

- A ХТО? викладач, сестра, батько, декан, Джаслін
- B ЩО? молоко, диван, ліжко, вчитель, лікар
- C ХТО? дідусь, кузен, онук, місто, зима, син
- D ЩО? брат, школа, лікарня, дім, готель

5. Choose the correct translation of the sentence: What is your occupation?

- A Яка ваша професія?
- B Яка ваша домашня адреса?
- C Які у вас скарги?
- D Скільки вам років?

6. Choose an option where all nouns are animates

- A кіт, брат, душ, мило, курча
- B губи, батьки, друзі, лікарі
- C собака, кіт, люди, діти
- D столи, кімната, продукти

7. Choose an option where all nouns can be replaced by the appropriate pronoun

- A ВІН: старий піджак, новий викладач, велика шафа
- B ВОНА: зимова пора, стара сумка, маленька кімната
- C ВОНО: довге пальто, сумний хлопець, хороше слово
- D ВОНИ: гарна дівчина, молодші сестри, більша палата

8. Choose the correct translation of the sentence: How old are you?

- A Яка ваша професія?
- B Які у вас скарги?
- C Скільки вам років?
- D Як вас звати?

UNIT 1. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

9. Choose an option with where all nouns are animates

- A студент, брат, велосипедист, депутат
- B слон, мікроб, лівша, небо
- C рука, лікар, операційна, ластівка
- D кущ, в'язень, батько, жук

10. Choose an option with where all nouns are inanimates

- A ворота, студент, книга, залік
- B муха, мило, стіл, актор
- C пінцет, місто, дощ, ринок
- D Карпати, птах, буря, ліс

11. Choose the correct translation of the sentence: What is your name?

- A Яка ваша професія?
- B Яка ваша домашня адреса?
- C Які у вас скарги?
- D Як вас звати?

12. Choose an option with correct phrase

- A старший сестра
- B цікаве книжка
- C веселий дівчина
- D велике вікно

13. The patient's passport data includes

- A прізвище, ім'я, по батькові; вік; освіта
- B вік; освіта; симптоми захворювання
- C вік; освіта; професія; аналіз крові
- D місце роботи; вік; припис лікаря

14. Choose an option with correct phrase

- A старша брат
- B цікава екскурсія
- C веселий вечірка
- D рідна країна

15. Choose the correct translation of the sentence: What are your complaints?

- A Яка ваша домашня адреса?
- B Які у вас скарги?
- C Скільки вам років?
- D Як вас звати?

1B, 2B, 3B, 4A, 5A, 6D,
7B, 8C, 9A, 10C, 11D,
12D, 13A, 14B, 15B

I. Read the [short medical history and screening form](#).

II. Fill in the medical card of the patient using the plan below. Compare your version with the [key](#).

- ✓ Паспортні дані хворого.
- ✓ Скарги.
- ✓ Історія даного захворювання.

GRAMMAR

- Ukrainian cases.
- The declension of the noun and the pronouns, correlated with the nouns.

UNIT 2. COMMUNICATIVE SKILLS

Read and learn the following words. Make up the dialogue between a doctor and a patient using the phrases above.

Ukrainian	English
скаржитися	to complain
прописати (пропис)	to prescribe (prescription)
головний біль	headache
хворе горло / болить горло	sore throat
застудитися	to catch a cold
залишатися в ліжку	to stay in bed
ускладнення	complications
знепритомніти	to faint away
дотримуватись рекомендацій	to follow the recommendations
почувати себе значно краще	to feel much better
виміряти температуру/ пульс	to take one's temperature/feel smb.'s pulse
серцевий напад	an angina attack
зробити укол	to have an injection
Я хворий/хвора	I am sick (ill)
На що ви скаржитесья?	What are your complaints?
у мене температура (гарячка)	I've got a fever
у мене кашель	I've got a cough
Я чхаю	I sneeze

мене нудить/ блювання	I feel nausea/ vomiting
у мене болить шлунок	I've got a stomachache
у мене розлад шлунка	My stomach is upset
у мене нерівний пульс	My pulse is irregular
у мене аритмія	I've got an arrhythmia
у мене кровотеча...	There's bleeding...
у мене болить нога	My leg hurts
у мене болить вухо	I've got an earache
у мене нежить	I've got a running nose
Який у вас діагноз?	What is your diagnosis
У вас є алергія на ліки?	Are you allergic to any medicine?
у мене алергія на антибіотики	I'm allergic to antibiotics
Приймайте по одній таблетці тричі на день після їжі	Take one pill three times a day after meals
Приймайте ці ліки двічі на день по одній столовій ложці перед їжею.	Take one tablespoonful of this medicine two times a day before meals
дотримуватися порад лікаря	to follow doctor's advice
рекомендації стосовно догляду за хворим	recommendations for patient care
приходити до лікаря у призначений час	to visit a doctor in fix time
кабінет лікаря	consulting room
призначати (приписувати) лікування	to indicate (to prescribe) treatment
Ви незабаром одужаєте (одужати).	You'll recover soon

UNIT 2. COMMUNICATIVE SKILLS

Remember the phrases. Make up sentences using them:

дотримуватися порад (рекомендацій) лікаря – to follow the doctor's advice (recommendations)

дотримуватися дієти – stick to diet

порадити (рекомендувати) хворому/хворій – to advise (recommend) to the patient

приймати хворих – to accept patients

приймати (випити) ліки – to take (drink) medicine

прийом у лікаря – an appointment

приймальне відділення – a reception department

години прийому – hours of admission

Де приймає професор? – Where does the professor receive the patients (to make an appointment)?

Коли приймає професор?

Коли години прийому в лікарні/ диспансері?

Де розташована (міститься) лабораторія?

На якому поверсі кабінет головного лікаря?

Де приймає хірург (психіатр, логопед, гінеколог)?

Хто з хірургів сьогодні чергує?

виміряти температуру – to take (measure) the temperature

Вам необхідно виміряти температуру

виміряти пульс – to take (measure) the pulse

виміряти тиск – to measure the blood pressure

зробити аналіз (аналізи) – to make analysis (analyses)

здати аналізи - to have tests

брати аналіз крові – to take a blood test

зробити рентген – to make x-rays

зробити перев'язку – to make a bandage

зробити операцію – to make an operation

зробити (виконати) завдання – to do (make) a task

Я прийшов/ прийшла на прийом до стоматолога (терапевта, окуліста).

Я погано бачу. Чи можу я замовити у вас окуляри?

Вас необхідно госпіталізувати.

Зареєструйте листок непрацездатності (лікарняний листок).

Чи є в поліклініці аптека?

UNIT 2. COMMUNICATIVE SKILLS

Read the dialogue, translate and perform it.

- Ви хворіли на запалення легень, плеврит, бронхіт?
- Так, у дитинстві двічі хворів на запалення легень.
- А в юному віці?
- Ні, лише в дитинстві, коли навчався в шостому класі. Тоді я застудився. Хотів швидше загартуватися і надто легко одягся в холодну погоду.
- Ваші дружина та син здорові?
- Так, обоє здорові.
- Ваші батьки і родичі вашої дружини живі?
- Ні, наших батьків уже немає.
- Коли та від чого вони померли?
- Моя мати померла від хвороби серця в 76 років, батько – у віці 79 років від інфаркту, теща – у 70 років від гіпертонії, а тесть загинув у автокатастрофі.
- А хто-небудь із родичів страждає чи страждав на захворювання органів дихання?
- Ні, тільки я й моя дружина.

Ви палите (smoking)?

- Палив, але ось уже рік як не палю. Займаюся спортом.
- Житлові умови добрі? Квартира тепла, суха?
- Квартира нормальна: чотири кімнати, 60 квадратних метрів, світла, тепла, на 7-му поверсі 12-поверхового цегляного будинку.
- А до цього житлові умови були які?
- Також нормальні.
- Професіональні шкідливості є? Запорошеність робочого приміщення, запах газу, лаків?
- Ні, приміщення, де я працюю, світле, чисте, з непоганою вентиляцією.

I. Read the text, understand and translate it using the vocabulary.

Вітаміни

Для підтримання нормальної життєдіяльності організму крім білків, жирів, вуглеводів, мінеральних речовин і води необхідні вітаміни.

Цим терміном називають групу додаткових речовин їжі, що належать до різних щодо складу класів органічних сполук і майже не

синтезуються в організмі людини. Вони мають сильний і певною

мірою специфічний вплив на процеси обміну, причому в дуже

невеликих концентраціях. Надходять вітаміни в організм з їжею,

переважно рослинного походження. У тканинах вони засвоюються,

утворюючи більш складні речовини. Значення їх полягає в тому, що

вони є складовою частиною молекули багатьох ферментів і деяких

фізіологічно активних речовин, які беруть участь в обміні речовин.

Отже, якщо вітаміни не надходять з їжею, то організм не отримує

необхідні речовини, що згубно позначається на здоров'ї людини.

Вітаміни беруть участь у синтезі і розщепленні амінокислот, жирів,

азотистих основ нуклеїнових кислот, деяких гормонів, медіатора

ацетилхоліну, який забезпечує передачу імпульсів у нервовій системі.

Відомо більше 20 вітамінів, які мають значення для здоров'я людини.

Усі вони поділені на дві групи: жиророзчинні і водорозчинні. За нормального раціону і здорового способу життя потреба у

вітамінах задовольняється природним шляхом. Проте узимку і

навесні доцільно приймати вітаміни додатково. При

одноманітному харчуванні, збідненому натуральними

рослинними продуктами, відбувається порушення обміну

вітамінів. Дещо більша потреба у вітамінах у молоді, а також у

осіб, які працюють у шкідливих умовах праці, живуть у суворих

кліматичних умовах, при захворюваннях. У таких випадках

люди потребують додаткового збагачення їжі вітамінами.

II. Write out the nouns from the text to denote the medical terms, determine their gender and number.

III. Define the case of underlined words.

IV. Answer the questions:

Що таке вітаміни?

Як вітаміни надходять в організм?

У чому полягає значення вітамінів?

У яких процесах беруть участь вітаміни?

На які групи поділені вітаміни?

У кого більша потреба у вітамінах?

UNIT 2. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

1. Choose an option where noun in brackets used in Genetive

- A Автобус під'їхав (до зупинки).
- В Щонеділі я дивлюся (гостросюжетний фільм).
- С Я з дитинства мрію стати (лікарем).
- D Мій брат працює лікарем (у Делі).

2. Choose correct translation of the phrase "I've got an earache"

- A у мене алергія на антибіотики
- В у мене болить вухо
- С у мене болить шлунок
- D у мене нежить

3. Choose an option where noun in brackets used in Accusative

- A Зранку (на вулицях) багато автівок і велосипедистів.
- В Щонеділі я дивлюся (гостросюжетний фільм).
- С Я з дитинства мрію (стати лікарем).
- D Автобус під'їхав (до зупинки).

4. Choose correct translation of the phrase "I've got a running nose"

- A у мене алергія на антибіотики
- В у мене болить нога
- С у мене болить вухо
- D у мене нежить

5. Choose an option where noun in brackets used in Locative

- A Я з дитинства мрію стати (лікарем).
- В Щонеділі я дивлюся (гостросюжетний фільм).
- С Зранку на вулицях багато (автівок і велосипедистів).
- D Мій брат працює лікарем (у Делі).

6. Choose correct translation of the phrase "I've got a stomachache"

- A у мене алергія на антибіотики
- В у мене болить нога
- С у мене болить вухо
- D у мене болить шлунок

7. Choose an option where noun in brackets used in Ablative

- A Автобус під'їхав (до зупинки).
- В Щонеділі я дивлюся (гостросюжетний фільм).
- С Я з дитинства мрію стати (лікарем).
- D Зранку (на вулицях) багато автівок і велосипедистів.

8. Choose correct translation of the phrase "I'm allergic to antibiotics"

- A у мене алергія на антибіотики
- В у мене болить нога
- С у мене болить вухо
- D у мене болить шлунок

9. Choose an option where noun in brackets used in Locative

- A Зранку (на вулицях) багато автівок і велосипедистів.
- В Щонеділі я дивлюся (гостросюжетний фільм).
- С Я з дитинства мрію (стати лікарем).
- D Автобус під'їхав (до зупинки).

UNIT 2. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

10. Choose correct translation of the phrase "my leg hurts"

- A у мене алергія на антибіотики
- B у мене болить нога
- C у мене болить вухо
- D у мене болить шлунок

11. Choose an option that indicates the case of the pronoun in brackets: (На ній) було сіре пальто і капелюшок.

- A Nominative
- B Genetive
- C Accusative
- D Locative

12. Choose an option that indicates the case of the pronoun in brackets: Я побачила (їх) щойно вийшла з таксі.

- A Nominative
- B Genetive
- C Accusative
- D Ablative

13. Choose an option that indicates the case of underlined pronoun: (Ми) живемо біля супермаркету.

- A Nominative
- B Genetive
- C Ablative
- D Locative

14. Choose an option that indicates the case of underlined pronoun: Щойно лікар зайшов у кабінет, (до нього) звернувся хворий.

- A Nominative
- B Genetive
- C Accusative
- D Ablative

15. Choose an option that indicates the case of underlined pronoun: Я їхала (з ними) на таксі.

- A Nominative
- B Genetive
- C Accusative
- D Ablative

1A, 2B, 3B, 4D, 5D, 6D, 7C, 8A, 9A, 10B, 11D, 12C, 13A, 14B, 15D

UNIT 2. INDEPENDENT WORK

Fill in the blanks of the [short medical history and screening form](#) in Ukrainian.

GRAMMAR

- The Adjective.
- Degrees of comparison of adjectives.
- Adjective-Antonyms. Substantives.
- The pronouns, correlated with adjective.

UNIT 3. COMMUNICATIVE SKILLS

Read and learn the following words, remember them.

<i>Ukrainian</i>	<i>English</i>
гортань	larynx
глотка	pharynx
дихання	respiration, breathing
трахея	trachea
вентиляція	ventilation
носова порожнина	nasal cavity
частка	lobe
слиз	mucus
вірус	virus
грип	influenza (flu, grippe)
алергічна реакція	allergic reaction
запах	smell
кашель	cough
нежить	a running nose
напад	attack
спазм	spasm
недостатність; пошкодження	failure
риніт	rhinitis
слух	hearing
вухо	ear
кісточка	ossicle
завиток	cochlea
напівколові канали	semicircular canal
присінок	vestibule
барабанна перетинка	eardrum
отит, запалення середнього вуха	otitis media

UNIT 3. COMMUNICATIVE SKILLS

I. Read and memorize the words, phrases and sentences describing the patient's complaints.

запалення вуха – отит – inflammation of the ear, otitis;

шум у вухах – tinnitus;

втрата слуху – hearing loss;

сірчана пробка – sulfuric cork;

дифтерія гортані – laryngeal diphtheria;

запалення глотки (папілома глотки, поліп глотки, поранення глотки) – inflammation of the pharynx (papilloma of the pharynx, polyp of the pharynx, injury of the pharynx);

травма вуха – ear injury;

частий нежить – frequent rhinitis;

катаральна ангіна – catarrhal quinsy;

утруднене носове дихання – nasal blockage, difficult nasal breathing;

болить горло – sore throat;

біль під час ковтання – pain when you swallow, painful swallowing;

захриплість голосу (дисфонія) – dysphonia;

переохолодження організму – overcooling of the body;

підвищення температури тіла, жар, гарячка – fever;

перевтомлення – overfilling;

кашель – cough;

пітливість – sweating;

головний біль – headache;

біль у правому/ лівому підребер'ї – pain in the right/ left hypochondrium;

зниження/ підвищення апетиту – loss/ increase of appetite;

схуднення – weight loss;

носова кровотеча – epistaxis.

II. Read and memorize the doctor's questions to the patient. Make up the dialogue of a doctor and a patient using them.

Чи було у вас раніше запалення глотки (папілома глотки, поліп глотки, поранення глотки)?

Чи утруднене у вас дихання через ніс?

Чи є у вас шум у вухах?

Чи утворюються у вас сірчані пробки?

Чи користуєтеся ви слуховим апаратом?

Коли ви востаннє хворіли на ангіну?

UNIT 3. COMMUNICATIVE SKILLS

III. Read and translate the dialogue.

- Увійдіть, будь ласка. Прошу, сідайте. Що вас турбує?
- Я погано почуваюся. Болить голова, горло, важко дихати.
- Коли востаннє вимірювали температуру? Сьогодні вранці.
Температура була підвищена, 37,5 °С.
- Уживали якісь ліки?
- Так, знеболювальні. Після цього головний біль зменшився. Але загалом стан не поліпшився.
- А жарознижувальні ліки вживали?
- Ні, адже температура невисока.
- Тиск вимірювали?
- Ні, але він у мене переважно нормальний.
- Сядьте, будь ласка, на кушетку. Виміряємо тиск. Так, тиск підвищений. Я вас повинен оглянути. Підійдіть, будь ласка, сюди, відкрийте рота. Скажіть «а». Зробіть ковтальний рух. Боляче?
- Дуже боляче.
- Який характер болю?
- Різучий.

- Сядьте, будь ласка. Роздягніться до поясу. Дихайте глибоко, не дихайте. Дихайте. Можете одягатися.
- Лікарю, скажіть, будь ласка, у мене щось серйозне?
 - Не хвилюйтеся, думаю, що нічого серйозного немає, Але необхідно зробити аналізи. Тому я вас направлю до лабораторії. Ось талон на завтра.
 - Скажіть, будь ласка, якого режиму мені слід дотримуватися?
 - Я вам випишу листок непрацездатності на три дні. Раджу вам протягом цього часу дотримуватися ліжкового режиму. Якщо стан не поліпшиться, я вам продовжу лікарняний листок.
 - Коли у вас години прийому?
 - Щодня із третьої години до п'ятої. В разі необхідності лікаря можна викликати додому. І головне – дотримуйтеся моїх порад. Якнайшвидше здайте аналізи, вживайте ліки, які я вам виписав. Хворобу треба лікувати, поки вона не задавнена.
 - Дякую. До побачення.

UNIT 3. TEXT WORK

I. Read the information about ENT and ear diseases. Read and translate it using the vocabulary.

Синусит – запалення слизової оболонки навколоносових повітряних пазух, найчастіше в лобній та верхньощелепній кістках. Хронічна інфекція в цих пазухах може призвести до утворення пухлини, яку називають поліпом.

Нежить, (катар або риніт) – запалення слизової оболонки носа, що супроводжується закладеністю носа і /або надмірним виділенням носового слизу. Нежить, у першу чергу, спричинюють різні бактерії та віруси, з яких найчастішою є риновірусна інфекція. Досить частою причиною появи нежитю є алергічні захворювання. Крім того, нежить може виникати внаслідок вдихання певних хімічних речовин.

Розвитку нежитю сприяє переохолодження, сильна запиленість і загазованість повітря. Нежить – ознака застудних захворювань (наприклад, грипу, парагрипу тощо).

Отіт – запалення зовнішнього, середнього або внутрішнього вуха.

Спричиняється інфекційним ураженням відповідного вушного відділу.

Вада слуху – повна або часткова нездатність чути. Полягає у неправильній передачі або сприйнятті органом слуху звуків. Часткова глухота полягає у втраті здатності чути деякі частоти або розрізняти звуки з низькою амплітудою. Повна глухота – цілковита втрата слуху або його пониження, при якому неможливе розбірливе сприйняття мови. Отосклероз – захворювання, пов'язане з патологічним ростом кістки, внаслідок порушення її метаболізму. Протікає в середньому вусі і здатний призвести до значного погіршення і навіть втрати слуху.

II. Find the adjectives in the text.

III. Define the case of underlined verbs.

IV. Answer the questions:

Що таке синусит?

Що таке нежить?

Що спричинює нежить?

Назвіть хвороби вух.

Які хвороби вух супроводжуються втратою слуху?

UNIT 3. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

1. Choose the pronoun appropriate to the noun "лікар"

- A наш
- B наша
- C наше
- D наші

2. Choose the pronoun appropriate to the noun "лікарня"

- A наш
- B наша
- C наше
- D наші

3. Choose the correct phrase

- A старший сестра
- B цікаве книжка
- C веселий дівчина
- D велика лікарня

4. Choose an option where all answers are correct

- A ЧИЙ?: твій, мій, його
- B ЧИЯ?: її, наша, ваше
- C ЧИЄ?: мої, твої, її
- D ЧИЇ?: ваша, моя, її

5. Choose the correct option

- A ВІН: старий міст, новий викладач, велика будівля
- B ВОНА: велика палата, нова лікарня, червона сукня
- C ВОНО: довге пальто, сумний хлопець, гарне місто
- D ВОНИ: талановитий лікар, молодші сестри, більша кімната;

6. Choose the pronoun appropriate to the noun "місто"

- A наш
- B наша
- C наше
- D наші

7. Choose an option where all pronouns are neuter

- A твоє, моє, наше
- B твій, мій, наш
- C твоя, моя, наша
- D твої, мої, наші

8. Choose an option where all pronouns are feminine

- A моя, твоя, ваша
- B мій, твій, ваше
- C моє, твоє, ваше
- D. мої, твої, ваші

UNIT 3. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

9. Choose an option where all phrases are correct

- A наші батьки, темні вікна
- B теплі море, наша гуртожиток
- C тихим голос, всі студент
- D його товариш, мої друг

10. Choose an option where all adjectives have Comparative degree

- A тихіший, далекий, вузький
- B легший, вищий, дужий
- C менший, добрий, гірший
- D дешевший, розумніший, більший

11. Choose the option where all complains concern eardisease

- A втрата слуху, шум у вухах
- B сірчана пробка, заклало ніс
- C висока температура, кашель
- D головний біль, нежить

12. Choose the option where all complains concern lung disease

- A сірчана пробка, заклало ніс
- B висока температура, кашель
- C головний біль, нежить
- D кашель, біль у правому підребер'ї

13. Choose the option where all complains concern angina

- A втрата слуху, шум у вухах
- B висока температура, болить горло
- C головний біль, нежить
- D кашель, біль у правому підребер'ї

14. Choose the name of disease “запалення слизової оболонки носа, що супроводжується закладеністю носа і /або надмірним виділенням носового слизу”

- A нежить
- B ангіна
- C отит
- D бронхіт

15. Choose the name of disease “запалення зовнішнього, середнього або внутрішнього вуха”

- A нежить
- B пневмонія
- C ангіна
- D отит

1A, 2B, 3D, 4A, 5B, 6C,
7A, 8A, 9A, 10D, 11A,
12D, 13B, 14A, 15D

I. Read, explain the words using the vocabulary and memorize them.

Ларингіт, тонзиліт, фарингіт, абсцес, анемія.

II. Read and translate the text using the vocabulary.

У хворих на тонзиліт виявляють ознаки запалення піднебінних мигдаликів. У хворих на туберкульоз легень спостерігаються явища, коли в легенях з'являються невеликі вогнища або ізолювані ділянки запалення. Увечері може дещо підвищуватися температура тіла. Хворі звертаються насамперед до отоларинголога, який у більшості випадків виявляє в них туберкульоз гортані. Оскільки туберкульоз гортані часто поєднується із туберкульозом легень, то під час обстеження цих хворих виявляють зміни в легенях. Після детального опитування таких хворих з'ясовується, що більшість із них почувалися не дуже добре ще до появи захриплості голосу, та не звертали увагу на свої симптоми.

GRAMMAR

- Declension of the adjectives.
- The declension of the adjectives of hard and soft groups.
- Declension of the pronouns, correlated with adjective:
- Declension of interrogative pronouns.
- Declension of possessive pronouns.
- Declension of definite, demonstrative and intensive pronouns.

UNIT 4. COMMUNICATIVE SKILLS

Read and remember.

Ukrainian	English
альвеола	alveolus
бронхіола	bronchiole
бронх	bronchus
бронхіальне дерево	bronchial tree
діафрагма	diaphragm
легеня	lung
плевра	pleura
дихання	respiration, breathing
трахея	trachea
вентиляція	ventilation
носова порожнина	nasal cavity
вдих/ видих	Inhalation/ exhalation
частка	lobe
кисень	oxygen
вуглекислий газ	carbon dioxide

Ukrainian	English
вислуховування	auscultation
бронхоскоп	bronchoscope
слиз	mucus
кисневе голодування	hypoxia
емфізема легень	pulmonary emphysema
запалення легень	pneumonia
бронхіальна астма	bronchial asthma
грип	influenza (flu, grippe)
алергічна реакція	allergic reaction
протиастматичні засоби	antiasthmatic agents
кашель	cough
напад	attack
спазм	spasm

UNIT 4. COMMUNICATIVE SKILLS

Read and remember the question of the doctor to the patient and make the dialog using them.

Лікар хоче з'ясувати/ The doctor wants to find out:	Запитання лікаря до хворого/ The question of the doctor to the patient:
Час початку захворювання, характер кашлю, час його виникнення, інтенсивність і тривалість/ The beginning of the disease, the nature of the cough, the time of its occurrence, the intensity and duration.	Коли ви захворіли? – When did you get sick? Давно ви захворіли? – Have you been ill for a long time? Коли з'являється кашель: удень чи вночі? – When does a cough appear: day or night? - Який у вас кашель: сильний чи незначний? – What is your cough: strong or insignificant? Кашель постійний чи нападами? – Cough is permanent or septic?
Інші ознаки хвороби, що супроводжують кашель і больові відчуття у грудній клітці, наявність задишки та пітливості/ Other signs of the disease that accompany the cough and pain in the chest, dyspnea and sweating.	Що вас ще турбує? – What is still worrying about you? Кашель супроводжується пітливістю? – Coughing accompanied by sweating? Кашель супроводжується болем у бічних відділах грудної клітки? – Cough accompanied by pain in the chest side?

UNIT 4. COMMUNICATIVE SKILLS

Read and remember the question of the doctor to the patient and make the dialog using them.

Локалізація болювого відчуття/ Localization of a painful sensation.	Де саме ви відчуваєте біль у грудній клітці? Покажіть. – Where exactly do you feel chest pain? Show it. Де ви відчувате біль під час кашлю: в лівому чи правому підребер'ї? – Where do you feel pain during coughing: in the left or right hypochondrium?
Умови виникнення болювого відчуття у грудях (у грудній клітці)/ Conditions of pain sensation in the chest.	Коли ви відчуваєте біль у грудній клітці: під час дихання чи під час кашлю? – When do you feel pain in your chest: during your breathing or during coughing?
Умови виникнення задишки та її характер/ Conditions of shortness of breath and its nature.	Коли з'являється задишка: під час фізичних навантажень чи в стані спокою? – When is dyspnoea: during exercise or in rest? Задишка турбує? – Shortness of breath worries?
Стан сну й апетиту/ Condition of sleep and appetite.	Які у вас сон і апетит? – What is your sleep and appetite? Сон і апетит нормальні? – Sleep and appetite are normal?

UNIT 4. COMMUNICATIVE SKILLS

Talk with a patient who suffers from influenza. Use the phrases above.

Я збираюся вас оглянути/ I am going to examine you.

Не рухайте плечима, будь ласка/ Don't move your shoulders, please.

Зніміть одяг/ Take your clothes off.

Глибоко вдихніть/ Would you breathe deeply?

Дихайте глибше/ Breathe deeper.

Затримайте дихання/ Hold your breath.

Вдихніть, видихніть/ Breathe in, breathe out.

Поверніться до мене спиною, будь ласка/ Turn your back on me, please.

Покашляйте/ Cough, please.

Ви можете одягатися/ You may dress on.

Більш боляче, коли ви дихаєте?/ Is it more painful when you breathe?

Більш боляче, коли ви кашляєте?/ Is it more painful when you cough?

UNIT 4. TEXT WORK

1. Read and translate the text using the vocabulary.

Пневмонія (або запалення легень) – захворювання, при якому уражаються одне або обидва легені. Причиною запального процесу в легенях можуть бути бактерії, грибки або віруси. Найчастіше причиною бактеріального запалення легенів є стрептококи і стафілококи. У таких випадках захворювання, як правило, розвивається стрімко, різко підвищується температура. Класичними симптомами запалення легень є підвищення температури в межах від 37 до 39,5 градусів. Хворого турбує задишка, виділення мокротиння, кашель. У деяких випадках при кашлі відзначаються кров'яні виділення. Найчастіше при запаленні легенів хворого турбує біль у грудях, особливо при глибокому вдиху. Як правило, біль відчувається в тій області, де розташовується основне вогнище запалення. При лікуванні всіх типів пневмоній, незалежно від причини їх виникнення, застосовуються антибіотики.

Бронхіт – запальне ураження слизової оболонки бронхів. Здебільшого причиною бронхіту є віруси (грипу, парагрипу, адено-, риновіруси тощо) і бактерії (пневмококи, гемофільна паличка, стрептококи та ін.). Рідше причиною бронхітів є грибки, контакт з алергенами або вдихання токсичних речовин. Головний механізм зараження – повітряно-крапельний, тобто вдихання інфікованих краплин слини при контакті з хворою людиною (під час розмови, кашлю, чхання).

Бронхіт гострий – гостре запалення слизової оболонки бронхів, зумовлене інфекцією або вдиханням подразнюючих речовин. Розвитку хвороби часто передують охолодження. Гострий бронхіт може бути одним із симптомів загального інфекційного захворювання, наприклад при грипі.

Рак легень – це злоякісне новоутворення легені. Найбільш поширеною причиною раку легень є тривалий вплив тютюнового диму.

Пневмоторакс – скупчення повітря або газу у плевральній порожнині з одночасним підвищенням тиску в ній. Повітря може потрапити в порожнину плеври при пораненнях, що проникають у грудну клітку, в тому числі відламками ребер.

Туберкульоз легень – інфекційне захворювання легень. Його спричиняють різноманітні види мікробактерій. Передається через повітря, коли люди з активним туберкульозом кашляють, чхають або іншим чином виділяють збудника у повітря. Перебіг більшості випадків є асимптоматичним і латентним.

II. Find the adjectives in the text.

III. Define the case of underlined words.

IV. Answer the questions:

Що таке пневмонія?

Які причини виникнення запального процесу в легенях?

Які симптоми пневмонії?

Які причини виникнення бронхіту?

Що таке пневмоторакс?

UNIT 4. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

1. Choose the option where underlined word used in Locative case

- A На якій вулиці вона живе?
- B До якого театру вони йдуть?
- C Яким автобусом ви їдете до університету?
- D Яку каву ви п'єте?

2. Choose the correct translation of the sentence “Вам треба зробити рентгенографію легень (рентген)”.

- A Make your analyses of blood and urine
- B Take an electrocardiogram
- C Your lungs should be X-rayed
- D Take these drugs three times a day.

3. Choose the option where underlined word used in Nominative case

- A До якого театру вони йдуть?
- B Яким автобусом ви їдете до університету?
- C Яку каву ви п'єте?
- D Котрий лікар сьогодні приймає?

4. Choose the correct translation of the sentence “Приймайте ці ліки три рази на день”.

- A Take an electrocardiogram
- B Your lungs should be X-rayed
- C Take these drugs three times a day.
- D These tablets are for headache.

5. Choose the option where underlined word used in Ablative case

- A На якій вулиці вона живе?
- B До якого театру вони йдуть?
- C Яким автобусом ви їдете до університету?
- D Яку каву ви п'єте?

6. Choose the correct translation of the sentence “Ці ліки від головного болю”.

- A Make your analyses of blood and urine
- B Take an electrocardiogram
- C Your lungs should be X-rayed
- D These tablets are for headache.

7. Choose the option that indicates the case of underlined phrase in the sentence “Я купив у магазині свіжий хліб”.

- A Nominative case
- B Accusative case
- C Dative case
- D Ablative case

8. Choose the option where underlined word used in Genitive case

- A На якій вулиці вона живе?
- B До якого театру вони йдуть?
- C Яким автобусом ви їдете до університету?
- D Котрий лікар сьогодні приймає?

UNIT 4. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

9. Choose the option that indicates the case of underlined phrase in the sentence “У мого друга є автомобіль”.

- A Nominative case
- B Genetive case
- C Dative case
- D Ablative case

10. Choose the option that indicates the case of underlined phrase in the sentence “У моїй кімнаті є книжкова шафа”.

- A Nominative case
- B Accusative case
- C Dative case
- D Locative case

11. Choose the option that indicates the case of underlined phrase in the sentence “Мій друг любить гуляти вечірнім містом”.

- A Nominative case
- B Accusative case
- C Dative case
- D Ablative case

12. Choose the option that indicates the case of underlined phrase in the sentence “У мене є молодша сестра”.

- A Nominative case
- B Accusative case
- C Dative case
- D Ablative case

13. Choose the option that indicates the case of underlined phrase in the sentence “Вчора я написав листа старшому братові”.

- A Nominative case
- B Accusative case
- C Dative case
- D Ablative case

14. Choose the correct translation of the sentence “Зробіть аналізу сечі і крові”.

- A Make your analyses of blood and urine
- B Take an electrocardiogram
- C Your lungs should be X-rayed
- D Take these drugs three times a day

15. Choose the option where underlined word used in Accusative

- A На якій вулиці вона живе?
- B До якого театру вони йдуть?
- C Яким автобусом ви їдете до університету?
- D Яку каву ви п’єте?

1A, 2C, 3D, 4C, 5C, 6D,
7B, 8B, 9B, 10D, 11D,
12A, 13C, 14A, 15D

UNIT 4. INDEPENDENT WORK

I. Read the dialogue, translate and perform it.

Doctor: I suppose you have pneumonia. I'll put you on a sick leave and prescribe you some treatment.

Patient: What must I do?

Doctor: Listen to me attentively. Take these drugs. This mixture is for your cough. These tablets are for your headache. These drops are for the heart trouble. Take these drugs three times a day.

Patient: Must I stay in bed?

Doctor: Yes, you must. Apply cups and mustard plasters every other day before going to bed. Drink hot tea with raspberry jam. Gargle you throat several times a day. You must make analyses of blood and urine. Your lungs should be X-rayed. Besides it's necessary to take an electrocardiogram.

Patient: Well, doctor. I'll fulfill all your prescriptions.

II. Read the doctor's indications to his patient, translate them.

1. Make your analyses of blood and urine.
2. Take an electrocardiogram.
3. Your lungs should be X-rayed.
4. Go to your doctor.
5. You need treatment.

III. Translate the following sentences.

1. Ваше серце і легені потрібно перевірити.
2. Зробіть електрокардіограму.
3. Зробіть аналізи крові та сечі.
4. Підійдіть до терапевта і перевірте серце і легені.
5. Вас будуть лікувати у відділенні пульмонології.

GRAMMAR

- The Numerals. Cardinal Numerals.
- Ordinal and Collective Numerals.
- Fraction numerals (Decimal fractions).
- The sequence of the numeral and the noun.
- The declension of the cardinal numerals.
- The pronouns, correlated with numerals.

UNIT 5. COMMUNICATIVE SKILLS

Read and learn the following words, remember their Ukrainian equivalents.

<i>Ukrainian</i>	<i>English</i>
артерія	artery
аорта	aorta
артеріола	arteriole
коло	circuit
вена	vein
венула	venule
порожнина	camera, chamber
нижній	inferior
верхній	superior
серце	heart
(капілярна) судина	capillary vessel
судинний	vascular
верхівка	apex
перикард	pericardium
перегородка	septum
передсердя	atrium
шлуночок	ventricle

<i>Ukrainian</i>	<i>English</i>
клапан	valve
системний	systemic
легеневий	pulmonary
анемія	anemia
тільце	corpuscle
еритроцит	erythrocyte (red blood cell)
лейкоцит	leukocyte (white blood cell)
тромбоцит	thrombocyte, platelet
еластичність	elasticity
гемоглобін	hemoglobin
максимальний	maximal
гемоліз	hemolysis
лейкемія	leukemia
плазма	plasma
сироватка	serum
тромбоцитопенія	thrombocytopenia

UNIT 5. COMMUNICATIVE SKILLS

Read and remember the words, the phrases and the sentences that characterize the patient's complaints.

сильний біль у серці – severe pain in the heart;

болить серце і в грудях – heart and chest hurt;

напад болю – attack of pain;

біль нападами – the pain of attacks;

серце стискає – heart is compressing;

на серце тисне – on the heart crushes;

біль віддає у ліву руку – pain gives the left hand;

відчуваю біль у цьому місці – feel the pain in this place;

біль з'являється, коли несуч щось важке, піду швидше,

піднімаюся сходами чи хвилююся – the pain appears when I

carry something heavy, I will go faster, climb the ladder or worry;

з'являється задишка – shortness of breath appears;

напад триває хвилин п'ять – the attack lasts for five minutes;

допомагають валідол і нітрогліцерин – help validol and nitroglycerin

Give answers to doctor's questions using the words and phrases.

Що вас турбує?

На що ви скаржитесь?

Коли ви захворіли?/ Коли настало погіршення?

Які ознаки хвороби з'явилися спочатку?

Які ознаки захворювання з'явилися пізніше?

Де ви відчуваєте біль?

Коли ви відчуваєте біль?

Коли ви відчуваєте біль: у стані спокою чи фізичного навантаження?

Як ви спите?

Шум у вухах буває?

UNIT 5. COMMUNICATIVE SKILLS

Read and remember the question of the doctor to the patient.

<p><i>Лікар хоче з'ясувати/ The doctor wants to find out:</i></p>	<p><i>Запитання лікаря до хворого/ The question of the doctor to the patient:</i></p>
<p>Загальні скарги/ General complaints.</p>	<p>Що вас турбує (непокоїть)? / What bother you (worried)?</p>
<p>Характер болю. The nature of the pain.</p>	<p>Який біль вас непокоїть? Постійний чи періодичний? / What pain do you worry about? Continuous or periodic?</p>
<p>Інтенсивність і час виникнення болю/ Intensity and time of pain.</p>	<p>Якого характеру біль вас турбує? Коли виникає напад болю? / What kind of pain do you worry about? When there is an assault of pain?</p>
<p>Локалізація болю/ Localization of pain.</p>	<p>Де ви відчуваєте біль? / Where do you feel pain?</p>
<p>Іррадіювання болю/ Irradiation of pain.</p>	<p>Куди віддає/ іррадіює біль? / Where does pain / irradiation give?</p>
<p>Умови нападів болю/ Conditions of pain attacks.</p>	<p>За яких умов виникає напад болю? / Under what conditions there is an attack of pain?</p>
<p>Тривалість больового відчуття/ Duration of pain sensation.</p>	<p>Протягом якого часу (скільки часу, як довго) триває напад болю? Через який час припиняється напад болю? – During what time (how long, how long) is the pain attack going on? After what time does an attack of pain stop?</p>
<p>Додаткові відчуття під час нападів болю/ Additional sensations during pain attacks.</p>	<p>Які ще відчуття виникають під час нападу болю? / What other sensations arise during a pain attack?</p>
<p>Повторення нападів болю/ Repetition of pain attacks.</p>	<p>Через який час повторюються напади болю? Які ліки знімають напад болю?/ After what time are repeated pain attacks? What medications relieve pain?</p>

1. Read the text, understand and translate it using the vocabulary.

Серце і рух крові

Кров – рідка сполучна тканина, яка циркулює в судинній системі і складається з рідкої частини – плазми (55-60 %) і кров'яних клітин (40-45 %). Разом з лімфою і тканинною рідиною кров утворює внутрішнє середовище організму. Перебуваючи в постійному русі, кров постачає розчинені в ній речовини у всі органи і тканини. Плазма крові є її рідкою частиною, яка складається із розчинених у воді білків, вуглеводів, солей, біологічно активних речовин (гормонів, ферментів тощо), а також продуктів клітинної дисиміляції, які підлягають виведенню із організму. Плазма крові, проходячи через кровоносні капіляри, неперервно отримує і віддає різні речовини, але її склад залишається відносно стабільним. Плазма містить близько 92 % води, 7-8% – білків, 0,12% – глюкози, 0,7 – 0,8% – жирів, 0,9% солей.

Причиною руху крові по кровоносних судинах є різниця тиску в артеріях і венах. Ця різниця створюється і підтримується ритмічними скороченнями серця.

Серце – це порожнистий м'язовий орган, який має форму конуса. Воно розташоване в грудній клітці, між легенями. Серце людини у стані спокою скорочується 65–75 разів на хвилину і перекачує близько 5 літрів крові.

UNIT 5. TEXT WORK

Цикл роботи серця складається з трьох фаз: скорочення передсердь, скорочення шлуночків, загальної паузи. Перша фаза триває 0,1 с, друга – 0,3 с і третя – 0,4 с. Під час загальної паузи розслаблені і передсердя, і шлуночки. На протязі серцевого циклу передсердя скорочуються 0,1 с, перебувають у розслабленому стані – 0,7 с; шлуночки скорочуються 0,3 с, відпочивають – 0,5 с. Тому серцевий м'яз працює протягом всього життя.

Під час скорочення серця кров іде в аорту і тиск у ній підвищується. Хвиля підвищеного тиску поширюється по артеріях до капілярів, викликаючи хвилеподібні коливання стінки артерій. Ці ритмічні коливання стінки артерії називаються пульсом. Пульс можна промацати на артеріях, які лежать на кістці (променева, скронева та ін.); частіше – на променевій артерії. За пульсом можна визначити частоту і силу скорочень серця, що використовується в діагностиці. У здорової людини пульс ритмічний. При захворюванні серця можуть спостерігатися порушення ритму – аритмія.

Закономірності руху крові по колах кровообігу відкрив англійський анатом і лікар У. Гарвей у 1628р.

II. Write out the numerals, write them down in words.

III. Answer the questions:

Що таке кров?

З чого складається плазма крові?

Що таке серце?

Скільки разів на хвилину скорочується серце людини у стані спокою?

Опишіть цикл роботи серця.

Що таке пульс?

У якому році У. Гарвей відкрив закономірності руху крові по колах кровообігу?

UNIT 5. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

1. Choose the option where all words are numbers

- A монета, два, око
- B три, чотири, п'ять
- C шість, сім, пальто
- D десять, мікроекономіка, вітер

2. Choose the correct translation of the phrase "the pain of attacks"

- A біль нападами
- B болить серце і в грудях
- C відчуваю біль у цьому місці
- D напад триває хвилин п'ять

3. Choose the option where all words are numbers

- A вісім, алфавіт, буква
- B два, три, п'ять
- C брат, сестра, батько
- D аналіз, студент, викладач

4. Choose the correct translation of the phrase "heart and chest hurt"

- A біль нападами
- B болить серце і в грудях
- C з'являється задишка
- D відчуваю біль у цьому місці

5. Choose the option where all words are numbers

- A анатомія, два, око
- B три, чотири, вісім
- C шість, сім, пальто
- D десять, багатоповерхівка, скальпель

6. Choose the option where all words are numbers

- A вісім, сім, плече
- B наука, студент, викладач
- C п'ять, дев'ять, лампа
- D один, два, чотири

7. Choose the correct translation of the phrase "feel the pain in this place"

- A біль нападами
- B болить серце і в грудях
- C з'являється задишка
- D відчуваю біль у цьому місці

8. Choose the option where all words are numbers

- A словник, хірург, обід
- B двадцять три, четверо, п'ять десятих
- C п'ять, шість, сім'я
- D радіо, три, два

UNIT 4. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

9. Choose the correct translation of the phrase “shortness of breath appears”

- A біль нападами
- B болить серце і в грудях
- C з’являється задишка
- D відчуваю біль у цьому місці

10. Choose the option where all numerals are cardinal

- A перший, двадцять один, сорок чотири, шість
- B третій, шостий, вісім, троє
- C десять, сто сорок сім, двадцять вісім
- D п’ятнадцятеро, шестеро, семеро, десятеро

11. Choose the option where all numerals are ordinal

- A перший, двадцять восьмий, десятий, четвертий
- B третій, шостий, вісім, троє
- C десять, сто сорок сім, двадцять вісім
- D п’ятнадцятеро, шестеро, семеро, десятеро

12. Choose the option where all numerals are collective

- A перший, двадцять восьмий, десятий, четвертий
- B третій, шостий, вісім, троє
- C десять, сто сорок сім, двадцять вісім
- D п’ятнадцятеро, шестеро, семеро, десятеро

13. Choose the correct translation of the phrase “the attack lasts for five minutes”

- A болить серце і в грудях
- B з’являється задишка
- C відчуваю біль у цьому місці
- D напад триває хвилин п’ять

14. Choose the option where is correct sequence of the numeral and the noun

- A один кімната, два столи, три студенти
- B шість вікон, дві кімнати, чотири яблука
- C десять книжок, дві сестри, двадцять вісім студент
- D п’ятнадцятеро дітей, шість вікна, сім днів

15. Choose the option where is correct sequence of the numeral and the noun

- A двадцять гривень, два столи, три студенти
- B шість вікон, п’ять гривні, чотири яблука
- C десять книжок, дві сестри, двадцять вісім студент
- D п’ятнадцять гривень, вісім вікна, сім днів

1B, 2A, 3B, 4B, 5B, 6D,
7D, 8B, 9C, 10C, 11A,
12D, 13D, 14B, 15A

UNIT 5. INDEPENDENT WORK

I. Read and translate.

- На що ви скаржитесь?
- У мене вже протягом тижня болить і наморочиться голова, відчуваю слабкість.
- Де саме болить голова? Покажіть.
- Ось тут. Болить потилиця.
- Якого характеру білі, у потиличній ділянці: стискальний, колючий?
- Потилицю стискає, як обручем.
- Біль постійний чи нападopodobний?
- Постійний.
- Сильний чи несильний?
- Сильний.
- Якого типу запаморочення вас турбує: предмети обертаються довкола вас чи ви переміщуєтесь відносно до навколишніх предметів?
- Мабуть, я переміщуюся відносно довколишніх предметів.
- А біль у ділянці серця турбує?
- Іноді болить і серце.
- Одночасно з головним болем?
- Так.
- А артеріальний тиск у цей момент підвищувався? Ви не вимірювали тиск?
- Підвищувався до 170/110 (сто сімдесят на сто десять).
- Якого характеру біль у ділянці серця вас турбує: стискальний, стисний, колючий чи ниючий?
- Стискальний. Але іноді серце ниє.
- Біль у ділянці серця супроводжується серцебиттям?
- Так, іноді серце починає сильно битися й ніби зупиняється.

- Які ще відчуття у вас виникають? Шум у вухах турбує?
 - Буває досить часто.
 - А миготіння в очах буває?
 - Так, іноді сильно болить потилиця чи вся голова, починаю погано бачити.
 - А напади ядухи непокоять?
 - Особливо вночі, під час сну.
 - Що ви робите, аби полегшити свій стан?
 - Сідаю у ліжку і опускаю ноги дорозу. Стає легше дихати.
 - А вдень задишка буває?
 - Буває.
 - Коли: у стані спокою чи при фізичному навантаженні?
 - Коли піду швидше або несучо щось важке чи піднімаюся сходами.
 - А як ви спите; засинаєте самостійно чи зі снодійним (засобом)?
 - Сплю погано: часто прокидаюся або не сплю зовсім.
- Доводиться приймати снодійне.

II. On the basis of patient's medical card make up the dialog between doctor and patient.

III. Make up the sentences using the words below:

- Локалізуватися, відчувати, з'являтися, виникати (де?).
- Іррадіювати, віддавати (куди?).
- Виникати, з'являтися, відчувати (коли?).
- З'являтися, виникати, повторюватися, поновлюватися, припинятися, проходити, зникати (через який час?).

GRAMMAR

- Verb. Imperfect aspect of the verb.
- The Present tense.
- The Past Imperfect tense.
- The Future Imperfect tense.
- Perfect aspect of the verb.
- The Past Perfect.
- The Future Perfect.

UNIT 6. COMMUNICATIVE SKILLS

Read the following words, remember their Ukrainian equivalents.

Ukrainian	English
нейрон	neuron
нерв	nerve
нервові волокна	nerve fibers
нервові закінчення	nerve endings
імпульс	impulse
сплетіння	plexus
рецептор	receptor
мієлін	myelin
неврилема	neurilemma
головний мозок	brain
спинний мозок	spinal cord
автономний	autonomic
центральний	central
периферичний	peripheral
симпатичний	sympathetic
парасимпатичний	parasympathetic
спинний мозок	spinal cord
дуга	arc
рефлекс	reflex
враження периферичного нерва, неврит	neuritis
оперізуєчий лишай	herpes zoster
поліомієліт (хвороба Гейне- Медіна)	poliomyelitis
повна відсутність довільних рухів, параплегія	paraplegia

мозковий стовбур	brain stem
мозочок	cerebellum
кора	cortex
спинномозкова рідина	cerebrospinal fluid
головний мозок	cerebrum, brain
гіпоталамус	hypothalamus
півкуля	hemisphere
проміжний мозок	diencephalon
звивини великого мозку	gyrus, gyri
борозни великого мозку	sulcus, sulci
сліпота	amaurosis
втрата пам'яті	amnesia
втрата нюху	anosmia
відсутність рефлексів	areflexia
розлад координації рухів, атаксія	ataxia
мігрень	hemicrania
судома	cramp, convulsion
запалення оболонок головного мозку, менінгіт	meningitis
запалення спинного мозку	myelitis
невралгія	neuralgia
епілепсія	epilepsy
афазія, порушення мовлення	aphasia
парез, напівпараліч	paresis
повна відсутність довільних рухів	plegia
інсульт (удар)	insult
радикуліт (ураження корінців спинномозкових нервів)	radiculitis, nerve root syndrome

UNIT 6. COMMUNICATIVE SKILLS

Ukrainian	English
засоби (лікарські)	agents (a).
наркотичні засоби	narcotica
снодійні засоби	soporifica
нейролептичні засоби	neuroleptica
аміназин	aminazine
транквілізатори, заспокійливі засоби	tranquilizing a.
антидепресанти	antidepressants
стимулятори (ЦНС)	stimulating a
знеболюючі засоби	analgetic a.
протисудомні засоби	anticonvulsive a.
броміди	bromides

Read the dialogue, translate and perform it.

- На що ви скаржитесьь?
- У мене вже протягом тижня болить і наморочиться голова, відчуваю слабкість.
- Де саме болить голова? Покажіть.
- Ось тут. Болить потилиця.
- Якого характеру біль у потиличній ділянці: стискальний, колючий?
- Потилицю стискає.
- Біль постійний чи нападами?
- Постійний.

- Сильний чи несильний?
- Сильний.
- А біль у ділянці серця турбує?
- Іноді болить і серце.
- Одночасно з головним болем?
- Так.
- А артеріальний тиск у цей момент підвищувався? Які ще відчуття у вас виникають? Шум у вухах турбує?
- Буває досить часто.
- А миготіння в очах буває?
- Так, іноді сильно болить потилиця чи вся голова, перед очима літають якісь крапки. Починаю погано бачити.
- А як ви спите: засинаєте самостійно чи зі снодійним (засобом)?
- Сплю погано: часто прокидаюсь або не сплю зовсім. Доводиться приймати снодійне.

I. Read and translate the text using the vocabulary.

Сон та його значення

Сон – функціональний стан центральної нервової системи. Під час сну відбуваються складні фізіологічні процеси, які перетворюють отриману під час неспання інформацію. Під час сну пригнічується тонус мускулатури, уповільнюється частота скорочень серця і дихання, знижується здатність сприймати подразнення, гальмується рефлекторна діяльність, у певній мірі відключається свідомість, в нейронах змінюється обмін речовин. Є кілька теорій, які пояснюють механізм сну. Згідно з однією, сон настає внаслідок утворення спеціальних речовин, які зумовлюють його виникнення. Записи електроенцефалограм під час сну свідчать про наявність фізіологічної активності в нейронах кори. Тому вважають, що під час сну відбувається обробка інформації: аналіз, запам'ятовування, емоційне переживання. При цьому мозок ніби просіює інформацію, звільняється від непотрібної, фіксує важливі відомості в довготривалій пам'яті. Методом електрофізіологічних досліджень було встановлено, що сон складається із двох фаз: повільного і швидкого сну.

Повільній стадії сну відповідає дрімання і наступні за ним зміни; знижується тонус скелетних м'язів, відбуваються рухи очних яблук під заплющеними повіками або їх зовсім немає тощо. Після повільного сну настає швидкий. Пригнічуються рефлекси, рухи очних яблук стають швидкими, спостерігаються окремі мимовільні рухи тулуба і кінцівок. Протягом сну повільний і швидкий сон змінюють один одного кожні 70 – 120 хв. На швидкий сон припадає 20 % часу сну. З віком частка швидкого сну зменшується.

II. Find the nouns in the text.

III. Define the tense of underlined verbs.

IV. Answer the questions:

Які фізіологічні процеси відбуваються під час сну?

Який механізм сну?

З яких фаз складається сон?

Які процеси відбуваються в організмі під час повільної фази сну?

Що відбувається в організмі під час швидкої фази сну?

UNIT 6. TEXT WORK

Read the following clinical conditions of brain disorders.

Атáксія – розлад координації довільних рухів.	Ataxia is a neurological sign consisting of lack of voluntary coordination of muscle movements.
Афазія – розлад мовлення, який може виникнути внаслідок локального ураження кори головного мозку, що асоціюється з відповідною мовною діяльністю.	Aphasia is an inability to comprehend and formulate language because of damage to specific brain regions.
Цереброваскулярна хвороба (ЦВБ) – патологія судин головного мозку, що призводить до ішемії, гіпоксії і порушення різних функцій організму. Під впливом несприятливих екзогенних і ендогенних факторів пошкоджуються церебральні судини, і порушується мозковий кровообіг.	Cerebrovascular accident is the condition involving bleeding from the brain or obstruction of blood flow to the brain tissue.
Енцефаломієліт – це запалення головного та спинного мозку токсико-алергічної або вірусної етіології. В головному і спинному мозку з'являються множинні осередки некрозу, розпад мієліну, судинно-запальна реакція. Енцефаломієліт може розвиватися у дітей та дорослих при інфекції, інтоксикації або бути самостійним захворюванням (первинний гострий розсіяний енцефаломієліт).	Encephalomyelitis is inflammation of the brain and spinal cord of toxic-allergic or viral etiology. In the brain and spinal cord there are multiple cells of necrosis, myelin decomposition, vascular-inflammatory reaction. Encephalomyelitis can develop in children and adults with infection, intoxication or to be an isolated disease (primary acute scattered encephalomyelitis).
Гліома – гетерогенна група пухлин головного мозку нейроектодермального походження.	A glioma is a type of tumor that starts in the glial cells of the brain or the spine.

UNIT 6. TEXT WORK

Хвороба Паркінсона, або тремтливий параліч – повільно прогресуюче хронічне неврологічне захворювання, притаманне особам літнього віку, особливо тим, що хронічно отримували травми ЦНС. Її відносять до дегенеративних захворювань екстрапірамідної моторної системи. Хворобу спричинює прогресуюче руйнування і загибель нейронів, що виробляють нейромедіатор дофамін.

Parkinson's disease (PD) or tremulous paralysis, is a slowly progressive chronic neurological disorder that is common to older people, especially those who have received chronic CNS injuries. It belongs to the degenerative diseases of the extrapyramidal motor system. The disease causes the progressive destruction and death of the neurons produced by the neurotransmitter dopamine.

Епілєсія (чорна неміч, падуча хвороба, чорна хвороба, падуча) – це група довготривалих неврологічних розладів, що характеризуються виникненням судомних нападів. Ці напади можуть мати різний характер: від швидкоплинних і майже непомітних проявів, до появи тривалих судом.

Epilepsy is a group of neurological disorders characterized by epileptic seizures. Epileptic seizures are episodes that can vary from brief and nearly undetectable periods to long periods of vigorous shaking. These episodes can result in physical injuries, including occasionally broken bones.

Пухлини головного мозку – це гетерогенна різних внутрішньочерепних новоутворень, доброякісних або злоякісних, які виникають унаслідок запуску процесу аномального неконтрольованого ділення, які у минулому були нормальними складовими самої тканини мозку (нейрони, гліальні клітини, астроцити, олігодендроцити, епендімальні клітини), лімфатичної тканини, кровоносних судин мозку, черепно-мозкових, мозкових оболонок, черепа, залозистих утворень мозку (гіпофіза і епіфізу), або що виникають унаслідок метастазування первинної пухлини, що знаходиться в іншому органі.

Brain tumors – a heterogeneous group of various intracranial tumors, benign or malignant, which arise due to the launch of the process of abnormal uncontrolled cell division, which in the past were normal components of the brain itself (neurons, glial cells, astrocytes, oligodendrocytes, ependymal cells), lymphatic tissues, cerebral vessels of the brain, cranial nerves, membranes, skulls, glandular brain structures (pituitary and epiphysis), or arising as a result of primary metastasis. The tumor is located in a different body.

UNIT 6. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

1. Choose the line with verbs in the Present Tense

- A їм, пишуть, прибирають
- B прибирала, читатиму, написав
- C оглянув, писатиму, їли
- D п'ю, вивчали, бачили

2. Choose the line with verbs of the 3rd person singular in the Present

- A оглянув, писатиму, їли
- B сиджу, пише, слухають
- C п'ю, вивчали, бачили
- D вчить, ходить, п'є

3. Choose what is Aphasia/ Афазія

- A розлад мовлення, який може виникнути внаслідок локального ураження кори головного мозку
- B розлад координації довільних рухів
- C запалення головного та спинного мозку токсико-алергічної або вірусної етіології
- D повільно прогресуюче хронічне неврологічне захворювання, притаманне особам літнього віку

4. Choose the line with verbs in the Past Imperfect

- A писали, йшли, мали
- B бігати, плаваю, йду
- C клеїти, лежимо, бачимо
- D купував, готую, їси

5. Choose the line with verbs in the Past Imperfect

- A говоримо, сидіти, роблять
- B читала, пишуть, розмовляти
- C мають, вивчали, бачимо
- D вчили, ходили, замовляв

6. Choose what is Encephalomyelitis/ Енцефаломієліт

- A розлад координації довільних рухів
- B запалення головного та спинного мозку токсико-алергічної або вірусної етіології
- C повільно прогресуюче хронічне неврологічне захворювання, притаманне особам літнього віку
- D група довготривалих неврологічних розладів, що характеризуються виникненням судомних нападів

7. Choose the line with verbs in the Future Imperfect

- A матимемо, йтиму, робитиме
- B їхав, писала, розмовляли
- C пити, вивчати, читати
- D вчу, ходжу, люблю

8. Choose the line with verbs in the Future Imperfect

- A хоче, читаю, писав
- B оглянув, пишу, їли
- C сиджу, пише, слухають
- D буду вивчати, буду ходити, будемо співати

UNIT 6. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

9. Choose what is Ataxia/ Амáксія

- A розлад мовлення, який може виникнути внаслідок локального ураження кори головного мозку
- B розлад координації довільних рухів
- C запалення головного та спинного мозку токсико-алергічної або вірусної етіології
- D повільно прогресуюче хронічне неврологічне захворювання, притаманне особам літнього віку

10. Choose an option where all verbs have Imperfect Aspect

- A відповісти, вирішити, читати
- B бігати, плавати, пити
- C приклеїти, помити, побачити
- D відпочивати, готувати, їсти

11. Choose an option where all verbs have Perfect Aspect

- A прибирати, читати, написати
- B робити, стояти, снідати
- C зрозуміти, зачекати, говорити
- D сказати, заклеїти, випити

12. Choose an option where all verbs have the Past Perfect

- A відповів, вирішив, прочитав
- B читала, співали, купували
- C бігали, плавали, випив
- D приклеїла, мили, побачила

13. Choose what is Parkinson's disease (PD)/ Хвороба Пáркінсона

- A розлад мовлення, який може виникнути внаслідок локального ураження кори головного мозку
- B розлад координації довільних рухів
- C запалення головного та спинного мозку токсико-алергічної або вірусної етіології
- D повільно прогресуюче хронічне неврологічне захворювання, притаманне особам літнього віку

14. Choose an option where all verbs have the Future Perfect

- A відповім, вирішуватиму, прочитаю
- B побігаю, поплаваю, вип'ю
- C клеїтиму, помию, буду дивитися
- D зустрічатимемо, приготуємо, будемо їсти

15. Choose what is Epilepsy/ Епілéпсія

- A розлад мовлення, який може виникнути внаслідок локального ураження кори головного мозку
- B розлад координації довільних рухів
- C запалення головного та спинного мозку токсико-алергічної або вірусної етіології
- D група довготривалих неврологічних розладів, що характеризуються виникненням судомних нападів.

1A, 2D, 3A, 4A, 5D, 6B,
7A, 8D, 9B, 10D, 11D,
12A, 13D, 14B, 15D

UNIT 6. INDEPENDENT WORK

I. Find out more symptoms of one of [brain disorders](#) and make the dialog between doctor and patient.

II. Read and translate into English.

1. Транквілізатори – це заспокійливі засоби. 2. Вони мають властивості зменшення негативних емоційних реакцій, таких як страх, тривога, неспокій. 3. Броміди застосовуються в медицині з 1926 року як заспокійливі засоби. 4. Настоянка валеріани руйнується під впливом сонячного проміння. 5. Для лікування центральної нервової системи (ЦНС) лікарі застосовують багато препаратів, що діляться на підгрупи: засоби для наркозу, снодійні, протисудомні, наркотичні анальгетики, нейролептики, транквілізатори та заспокійливі засоби. 6. Наркоз – це штучно викликаний глибокий сон. 7. Аміназин – це нейролептичний засіб, що знижує кров'яний тиск, усуває тривогу і страх. 8. Больові рецептори – це вільні нервові закінчення, що розміщені у поверхневих та глибоких шарах шкіри, у внутрішніх органах, стінках артеріальних судин. 9. Морфін – це наркотичний анальгетик, що легко всмоктується у кров із кишечника.

GRAMMAR

- The Adverb.
- Adverbs of quality and degrees of comparison of adverb.
- Adverbs of place and direction. Adverbs of time.
- Adverb of quantity and their declension.
- Time words and phrases.

UNIT 7. COMMUNICATIVE SKILLS

Read and remember.

Ukrainian	English
травлення	digestion
ротова порожнина	oral cavity
зуб (зуби)	tooth (teeth)
язик	tongue
стравохід	esophagus
шлунок	stomach
дванадцятипала кишка	duodenum
тонка кишка	small intestine
товста кишка	large intestine
сліпа кишка	cecum
слина	saliva
жовч	bile, gall
печінка	liver
жовчний міхур	gall bladder
підшлункова залоза	pancreas
фермент	enzyme
пряма кишка	rectum

стан	condition
порушення травлення	dyspepsia
жовчокам'яна хвороба	gallstones
катар, запалення слизової оболонки	catarrh
цироз печінки	cirrhosis of the liver
запалення оболонки очеревини, перитоніт	peritonitis
виразка	ulcer
запалення шлунку, гастрит	gastritis
запалення дванадцятипалої кишки	duodenitis
запалення печінки, гепатит	hepatitis
запалення підшлункової залози, панкреатит	pancreatitis
запалення товстого кишечника, коліт	colitis
запалення червоподібного відростка, апендицит	appendicitis
передозування	overdosage
пронос	diarrhea
нудота	nausea
блювання	vomiting
скопичення газів	flatus

UNIT 7. COMMUNICATIVE SKILLS

I. Read the information about disorders of the organs of the digestive system, compare Ukrainian words with their English equivalents.

Перитоніт – це перитонеальне запалення.	Peritonitis is the peritoneal inflammation.
Гастрит, виразка та рак – це захворювання шлунку.	Gastritis, ulcer and cancer are diseases of the stomach.
Ентеїт, діарея, апендицит та рак – це порушення кишечника.	Enteritis, diarrhea, appendicitis, and cancer are disorders of the intestines.
Хвороби печінки – це гепатити, цироз та рак .	Diseases of the liver are hepatitis, cirrhosis, and cancer.
Панкреатит – це запалення підшлункової залози.	Pancreatitis is the inflammation of the pancreas.
Жовчні камені (або жовчнокам'яна хвороба) та холецистит – це порушення жовчного міхура.	Gallstones (or cholelithiasis) and cholecystitis are disorders of the gall bladder.

II. Read and remember the words, phrases and sentences describing the patient's complaints.

Біль локалізується в ділянці правого підребер'я/ The pain is localized in the region of the right hypochondrium.
Біль має різучий характер/ The pain is cutting.
Біль має нападоподібний характер/ The pain has an anaphylactic nature.
Біль має періодичний характер/ The pain has a periodic character.
Біль у ділянці правого підребер'я виникає несподівано, переважно в нічний час/ The pain in the region of the right hypochondrium occurs unexpectedly, mainly at night.
Напад печінкової кольки продовжується кілька годин/ The attack on the liver colic continues for several hours.
Поява болю пов'язана зі споживанням їжі у вечірній час/ The appearance of pain is associated with the consumption of food in the evening.
Напад печінкової кольки супроводжується відчуттям ознобу, лихоманкою та загальною слабкістю/ The attack of the hepatic colic is accompanied by fever, fever and general weakness.
Безсоння/ Insomnia.
Жовтяниця/ Jaundice.
Відчуття гіркоти в роті/ Feeling bitter in the mouth.
Запалення жовчного міхура/ Inflammation of the gall bladder.
Склери жовтуватого кольору/ Yellow sclera.
Шкіра жовтуватого кольору/ Skin of yellowish color.
Періодичне блювання/ Periodic vomiting.
Обдимання (здуття) живота/ Bloating of the stomach.

UNIT 7. COMMUNICATIVE SKILLS

Read the dialog, translate and perform it. Put diagnosis.

- Які у вас скарги?
- У мене сильний біль у шлунку. Нічого не можу їсти.
- Де саме відчуваєте біль? Покажіть.
- Ось у цьому місці, під грудьми.
- Якого характеру біль: тупий чи гострий, ріжучий?
- У шлунку ніє.
- Скільки часу відчувайте біль: декілька хвилин чи декілька годин?
- По-різному. То трішки поболить, потім заспокоїться, то довго болить, але не більше години.
- Біль повторюється протягом доби?
- Повторюється декілька разів.
- Коли виникають больові відчуття: до чи після прийому їжі?
- Здебільшого після того, як поїм.
- А відчуття нудоти буває? Нудота супроводжується блюванням?
- Таке буває досить часто.
- Після блювання біль минає чи продовжується?
- Біль зменшується. Стає легше.
- Відчуття здуття шлунка тривожить?
- Так, інколи.
- Який у вас режим харчування: їсте мало і часто чи небагато і рідко?
- Рідко, але чимало.
- А який у вас апетит?
- Коли почався біль у шлунку, апетит став поганим, інколи немає апетиту зовсім.
- Печія турбує?
- Так, дуже часто.

I. Read and translate the text using the vocabulary.

Хронічний гастрит

Хронічний гастрит – це захворювання, для якого характерні хронічне запалення і перебудова слизової оболонки шлунка. У хворих на хронічний гастрит знижується вміст хлористоводневої кислоти у шлунковому соці, або вона навіть повністю зникає, зменшується концентрація й активність ферменту, що перетравлює білок, унаслідок чого перетравлювання їжі порушується. До хронічного гастриту призводять різні причини: порушення якості та режиму харчування, надмірне вживання продуктів, які механічно і хімічно подразнюють слизову оболонку шлунка, порушення ритму харчування, нерегулярне споживання їжі, а також споживання гарячої та надто холодної їжі. До серйозних причин, які призводять до захворювання, належить зловживання алкоголем і куріння. Хворих на хронічний гастрит непокоять зниження апетиту, поганий присмак у роті, слинотеча, відрижка, спрага. Буває нудота після вживання їжі, а у період загострення можливе блювання, почуття важкості, тиснення під грудьми, на язичку сіро-білий наліт.

Біль у животі не характерний: він виникає у разі загострення хронічного гастриту, або коли приєднується інше захворювання органів черевної порожнини. Усі хворі на хронічний гастрит повинні перебувати під наглядом лікаря. Серед заходів, спрямованих на лікування хронічного гастриту, особливе місце посідає дієтичне харчування. Продукти за своїм складом і кулінарним обробленням не повинні сильно механічно і термічно подразнювати слизову оболонку шлунка. Дієта має бути повноцінною і забезпечувати достатню енергетичну цінність їжі.

II. Find the verbs in the text.

III. Define the case of underlined verbs.

IV. Answer the questions:

1. Що таке хронічний гастрит?
2. Внаслідок чого порушується перетравлювання їжі?
3. Які причини виникнення цього захворювання?
4. Які симптоми хронічного гастриту?
5. Коли при хронічному гастриті виникає біль у животі?
6. Що слід робити для лікування хронічного гастриту?

UNIT 7. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

1. Choose correct opposites (antonyms)

- A багато – більше
- B холодно – швидко
- C легко – дорого
- D тепло – холодно

2. Choose the line with correct translation of phrase “the pain is in the region of the right hypochondrium”

- A біль має нападopodobний характер
- B біль у ділянці правого підребер'я
- C біль має ріжучий характер
- D напад печінкової кольки

3. Choose the line in which all adverbs has comparative degree

- A швидше, веселіше, краще
- B тихо, близько, гірше
- C легше, вище, повільно
- D менше, дорого, гірше

4. Choose the line with correct translation of phrase “inflammation of the gall bladder”

- A біль має нападopodobний характер
- B біль у ділянці правого підребер'я
- C біль має ріжучий характер
- D запалення жовчного міхура

5. Choose the answer to question як?/ how?

- A снідати
- B добре
- C сестра
- D швидкий

6. Choose the answer to question колу?/ when?

- A повільно
- B ліворуч
- C студент
- D вдень

7. Choose the correct translation of phrase “the pain is cutting”

- A біль має нападopodobний характер
- B біль у ділянці правого підребер'я
- C біль має ріжучий характер
- D напад печінкової кольки

8. Choose the answer to question де?/ where?

- A спочатку
- B тут
- C повільно
- D швидко

UNIT 7. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

9. Choose the line in which all adverbs are used in comparative degree

- A легше, найлегше, прозоріше
- B важче, швидше, щонайшвидше
- C найкраще, значно тепліше, глибше
- D важче, ближче, дорожче, гірше

10. Choose the line with correct translation of phrase “the pain has an anaphylactic (attack) nature”

- A біль має нападopodobний характер
- B біль у ділянці правого підребер'я
- C біль має ріжучий характер
- D напад печінкової кольки

11. Choose the in which all adverbs are used in comparative degree

- A холодніше, яскравіше, сумніше
- B щонайгірше, біліше, дальше, густіше
- C менше, щонайлегше, веселіше
- D менше, якнайменше, легше

12. Choose the opposite for word “легко”

- A добре
- B холодно
- C важко
- D дешево

13. Choose the line with correct translation of phrase “the attack of the hepatic colic”

- A біль має нападopodobний характер
- B біль у ділянці правого підребер'я
- C біль має ріжучий характер
- D напад печінкової кольки

14. Choose the in which all adverbs are used in superlative degree

- A найглибше, найважче, найкраще
- B найспокійніше, грізніше, сумніше
- C тепліше, нижче, спокійніше
- D ще краще, найтепліше, разючіше

15. Choose the correct form of comparative degree of adverbs

- A тепло – спекотно
- B добре – гірше
- C гарно – весело
- D добре – краще.

1D, 2B, 3A, 4D, 5B, 6D,
7C, 8B, 9D, 10A, 11A,
12B, 13D, 14A, 15D

UNIT 7. INDEPENDENT WORK

Read and remember the question of the doctor to the patient. Make up the dialog.

Лікар з'ясовує/ The doctor finds out:	Запитання лікаря до хворого/ The question of the doctor to the patient:
Локалізація больового відчуття/ Localization of a painful sensation.	Де саме ви відчуваєте біль? Покажіть.– Where exactly do you feel pain? Show it.
Характер болю/ The nature of the pain.	Якого характеру біль: тупий чи гострий, ріжучий? – What kind of pain: dull or sharp, cutting?
Зв'язок виникнення больового відчуття із характером їжі.	Біль повторюється протягом доби? Коли виникають больові відчуття: до чи після їжі? – Connection of the emergence of pain sensation with the nature of food.
Характер блювання/ The nature of vomiting.	Відчуття нудоти у вас буває? – Do you have a feeling of nausea? Нудота супроводжується блюванням? – Nausea accompanied by vomiting? Коли буває блювання: натщесерце чи після їжі? – When is vomiting: on an empty stomach or after eating? Після блювання біль минає чи продовжується? – After the vomiting the pain goes away or continues?
Режим харчування/ Mode of food.	Який у вас режим харчування: їсте мало і часто чи небагато і рідко? Часто переїдаєте? – What is your diet: eat little and often or is it a bit and rarely? Are you often overeat? Відчуваєте спрагу? – Feeling thirsty?
Додаткові скарги/ Additional complains.	Відчуття здуття шлунка є? – Feel of bloating? Який у вас апетит? – What is your appetite? Випорожнення нормальні? – Faeces are normal? Печія турбує? – Heartburn worries?

GRAMMAR

- Conditional mood of verb.
- Imperative mood of verb.
- The verbs of motion without prefixes.
- The prefixal verbs of motion.

UNIT 8. COMMUNICATIVE SKILLS

Read and learn the following words and word combinations, remember them.

Ukrainian	English
опорно-рухова система	musculoskeletal system
кістка	bone
остеологія	osteology
череп	skull
скелет	skeleton
суглоб	joint
зв'язка	ligament
хрящ	cartilage
окістя	periosteum
ендостем	endosteum
осьовий скелет	axial skeleton
лобова (кістка)	frontal
тім'яна (кістка)	parietal
скронева (кістка)	temporal
потилична (кістка)	occipital
лицьові (кістки)	facial

нижня щелепа	lower jaw, mandible
верхня щелепа	upper jaw, maxilla
вигляда (кістка)	zygomatic
носова (кістка)	nasal
хребтовий стовп	vertebral column
кістки грудної клітки	bones of the thoracic cage
шийний хребець	cervical vertebra
грудний	thoracic
поперековий	lumbar
крижовий	sacral
куприк	coccyx
грудина	breastbone
ребро	rib

UNIT 8. COMMUNICATIVE SKILLS

Read and learn the following words and word combinations, remember them.

пояс нижньої кінцівки (тазовий пояс)	pelvic girdle
таз	pelvis
стегнова кістка	thigh bone, femur
надколінок, надколінна чашечка	knee cap
велика гомілкорова кістка	tibia
мала гомілкорова кістка	fibula
заплеснові кістки	tarsal bones
плеснові кістки пальців	metatarsal bones of the digits
лопатка	scapula
ключиця	clavicle
плечорова кістка	humerus
плечоровий пояс	shoulder girdle
променеорова кістка	radius
ліктьорова кістка	ulna
зап'ясткові кістки	carpal bones
кістки п'ястка	metacarpus bones
фаланги пальців	bones of the fingers

тканина	tissue
кістковий	osseous
фермент	enzyme
розщеплене піднебіння	cleft palate
остеопороз	osteoporosis
остеомієліт	osteomyelitis
рахіт	rickets
пухлина	tumor
старіння	aging
порушення функції	dysfunction
складний перелом	compound fracture
простий перелом	simple fracture
перелом за типом "зеленої гілки"	greenstick fracture
сплющений (перелом)	impacted
скручений/спіральноий (перелом)	spiral
осколковий (перелом)	comminuted
накласти гіпс	to put in plaster
згинати	to bend
розгинати	to unbend
зростатися (про зламані кістки)	to be knitted

UNIT 8. COMMUNICATIVE SKILLS

Read the dialog, translate and perform it.

Травматолог: Що трапилось?

Пацієнт: Я упав і вдарив ногу.

Т.: Що вас турбує зараз?

П.: Я відчуваю сильний біль у правій нозі і не можу ходити.

Т.: Покажіть мені вашу пошкоджену ногу. Покладіть її на стілець і зніміть пов'язку. Рухайте ногою.

П.: Я не можу. Мені боляче.

Т.: Ляжте, будь ласка. Зараз буду оглядати вашу ногу. Тут болить, коли доторкаюся?

П.: Ні, не болить.

Т.: Болить, коли натискаю?

П.: Так, болить.

Т.: Спробуйте зігнути і розігнути вашу ногу. Зараз не рухайте. Сідайте, будь ласка. Думаю, у вас перелом. Вам потрібно лікування. Ви згодні на госпіталізацію?

П.: Так, згоден.

Т.: По-перше, вам необхідно зробити рентген ноги та ін'єкцію протисудомного препарату. Потім вашу ногу слід помістити в гіпс.

Залишайтеся в ліжку протягом одного – двох тижнів. Потім ми знімемо гіпс. Ви робитимете легкі вправи і масаж ноги.

П.: Добре, лікарю, я буду виконувати ваші приписи.

Т.: Крім того, я випишу вам деякі ліки і вітаміни для зміцнення вашого загального стану. Зараз медсестра вас проведе до рентгенологічного кабінету.

П.: Дякую, лікарю.

Vocabulary

упасти – to fell down

сильний біль – severe pain

не можу ходити – can't walk

Мені боляче – it is painful

Я огляну вашу ногу – I'll examine your leg

Чи болить, коли... – Does it hurt when...

доторкатися – to touch

натискання, натискати – pressing

гострий біль – acute pain

згинати – to bend

розгинати – to unbend

не рухайте ногою – Don't move it

Do you agree to be hospitalized? – Ви згодні на госпіталізацію?

лікування – treatment

зробити рентген ноги – to X-ray the leg

ін'єкція протисудомного препарату – injection with anticonvulsant serum

покласти ногу в гіпс – to put leg in plaster

зняти гіпс – to off the plaster

Ви робитимете легкі вправи і масаж ноги. – You'll do easy exercises and massage your leg.

Я буду виконувати ваші приписи. – I'll follow your instructions.

Я випишу вам деякі ліки і вітаміни для зміцнення вашого загального стану. – I'll prescribe you some medicine and vitamins for the improvement of your general condition.

Зараз медсестра вас проведе до рентгенологічного кабінету. – Now the nurse will accompany you to the X-ray room.

1. Read the text, translate it, write down new words into your vocabulary.

Захворювання кісток

Розщеплення піднебіння виникає внаслідок деформації верхньої щелепи. незростання двох половинок піднебіння в період ембріонального розвитку дитини. Коригується хірургічним втручанням.

Остеопороз – розлад кісткової тканини, що призводить до збільшення кількості переломів хребта, головок стегнових кісток, зап'ястя. Профілактика і лікування остеопорозу загалом включає вживання кальцію.

Остеомієліт – інфекційне захворювання кісткової тканини або кісткового мозку, яке зазвичай спричиняють піогенні бактерії або мікробактерії. Може виникнути внаслідок відкритих пошкоджень, коли порушується цілісність шкіри, м'язів, надкисниці (травматичний остеомієліт), або гематогенним шляхом з віддалених запальних вогнищ (гематогенним остеомієлітом страждають переважно діти).

Лікування проводять комплексно: антибіотиками з одночасним хірургічним втручанням та загальноукріплюючими засобами у поєднанні зі спокоєм ураженої кінцівки.

Рахіт виникає внаслідок порушення мінерального обміну, насамперед фосфорно-кальцієвого, що призводить до розладу правильного формування скелета і функцій внутрішніх органів і систем. На рахіт хворіють діти переважно у віці від трьох місяців до одного року, часто на другому і значно рідше на третьому – четвертому році життя. Явища рахіту можуть спостерігатися при недостатньому надходженні кальцію з їжею.

Перелом кістки – часткове або повне порушення цілісності кістки, викликане впливом на неї механічної сили, а також внаслідок патологічного процесу, пухлини, запалення.

I. Find the adjectives in the text.

II. Define the case of underlined verbs.

III. Find the following expressions in the text above and use them in sentences of your own:

виникати внаслідок (чого?) – to arise as a result of something

коригується (чим?) – corrected by something

страждати (чим?) – to suffer from smth.

проводити лікування – to conduct treatment

призводити до розладу (чого?) – to leads to disorder

при недостатньому надходженні – with insufficient income

спричиняти (чим?)/ викликати (чим?) – to be caused by smth.

спричиняти (що?) – to cause smth.

UNIT 8. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

1. Choose the sentence with Perfect aspect of the verb:

- A Він уже зварив каву
- B Щоранку він варив каву
- C Вчора я читала книжку цілий день
- D Я ще читаю книжку

2. Choose the line in which all verbs have Perfect aspect:

- A зрозуміти, робити, приймати, оглядати
- B повечеряти, подивитися, зрозуміти, написати
- C зробити, писати, бачити, слухати
- D розуміти, робити, приймати, оглядати

3. Choose the line with correct translation of phrase “radius”

- A накласти гіпс
- B фаланги пальців
- C променева кістка
- D простий перелом

4. Choose appropriate preposition and correct case of the nouns in brackets: Студенти йдуть ... (університет/university), ... (заняття/lessons).

- A в університет, на заняття
- B на університету, в заняття
- C під університет, на заняття
- D від університет, на заняття

5. Choose the line with correct translation of phrase “to put in plaster”

- A накласти гіпс
- B фаланги пальців
- C променева кістка
- D кісткова тканина

6. Choose appropriate verbs of motion: Зараз Ненсі ... до бібліотеки. Вона щотижня ... до бібліотеки/ Now Nancy goes to the library. She goes to the library every week.

- A прийшла, ходить
- B їздила, ходила
- C іде, ходить
- D ідуть, ходять

7. Choose appropriate verbs of motion: Вчора ми ... з Лондона. До Києва ми ... за три з половиною години/ Yesterday we arrived from London. We flew (reach to) to Kyiv in three and a half hours.

- A прийшли, прибїгли
- B приїхали, прилетіли
- C долетіли, прилетіли
- D прилетіли, долетіли

8. Choose the correct translation of phrase “compound fracture”

- A фаланги пальців
- B променева кістка
- C простий перелом
- D складний перелом

UNIT 8. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

9. Choose appropriate verbs of motion: Я ... у лікарню на заняття щоп'ятниці. Помім ...додому/ I go to the hospital for classes every Friday. Then I go home.

- A ходжу, іду
- B ходимо, ідемо
- C ходив, ішов
- D ходила, ішла

10. Choose the correct translation of phrase "bones of the fingers"

- A накладити гіпс
- B фаланги пальців
- C променева кістка
- D кісткова тканина

11. Choose appropriate verbs of motion: Зараз Кумар ... до аптеки. Він завжди ... до аптеки, коли треба купити ліку/ Now Kumar goes to the pharmacy. He always goes to the pharmacy when he needs to buy medicine.

- A іде, ходить
- B ішла, летить
- C їхав, ходила
- D пливе, їде

12. Choose the line in which the verb is used in Present tense

- A стою
- B буду писати
- C говорила
- D складала

13. Choose the line in which all verbs are used in the Future tense

- A він вечерятиме, вона буде вечеряти, вони повечеряють
- B я говорив, ти говорила, ми говоритимемо
- C він лікував, вони лікували, ми будемо лікувати
- D він купував, вона купуватиме, вони купують

14. Choose the line in which verb is used in Past tense

- A купуємо
- B буду спати
- C читають
- D лікувала

15. Choose the line with correct translation of phrase "simple fracture"

- A накладити гіпс
- B фаланги пальців
- C простий перелом
- D складний перелом.

1A, 2B, 3C, 4A, 5A, 6C,
7D, 8D, 9A, 10B, 11A,
12A, 13A, 14D, 15C

Prepare more information in Ukrainian about one of the diseases in the text above.

[Захворювання кісток](#)

GRAMMAR

- [Syntax. Phrase. Sentence.](#)

UNIT 9. COMMUNICATIVE SKILLS

Read and learn the following words.

Ukrainian	English
хірург	surgeon
хірургія	surgery
терміновий	urgent
оперувати	operate
знімати; видаляти	remove
апендицит	appendicitis
перитоніт	peritonitis
розрив	rupture
гангренозний	gangrenous
ампутувати	amputate
скальпель	scalpel
пінцет	forceps
маска	mask
бинт; пов'язка; перев'язувати	bandage
кінець; результат	outcome
стібок; хірургічний шов	stitch
скоби (для з'єднання рани)	clips
тампон	swab
ватний тампон	a gauze drain
накладання шини; іммобілізація	immobilization

просочуватись	to soak
реакція	reaction
післяопераційний	postoperative
пробивати; просвердлювати	perforate
той, що одужує	convalescent
хірургічний пацієнт (рана, клініка)	a surgical patient (wound, clinic)
гострий (хронічний) апендицит	an acute (chronic) appendicitis
змертвіла площа	gangrenous area
пробійна рана (виразка, апендикс)	perforating wound (ulcer, appendix)
грижа	hernia
зняти пов'язку (халат), видалити чужорідне тіло	to remove a dressing, a foreign body
запобігти розриву	to prevent a rupture
свіжа зовнішня пов'язка	a fresh outer bandage
терміновий випадок	an urgent case
переживати; витримати	survive

Перенести (= відкласти) операцію на інший строк.	Transfer the operation to another term.
Перенести (= пережити) операцію (про хворого).	Survive the operation (about patient).

UNIT 9. COMMUNICATIVE SKILLS

I. Make up sentences with the word combinations above.

II. Using the questions and lexical material provided, build a statement:

вимагати (чого?) потребувати (чого?) вдаватися до (чого?)
негайне хірургічне втручання; допомога лікаря
виникати у зв'язку з (чим?)
зумовлене (чим?)
відповідати (чому?) мати вплив на (що?) впливати на (кого?)

III. Find Ukrainian equivalents.

an operating room	операційна сестра
to test the abdomen	операційний стіл
an operative wound	дивитися на зіниці
an operating table	дезінфікувати шкіру
to listen to lungs	призначати лікування
an operating field	операційна (кімната)
to prescribe a treatment	операційне поле
to look at pupils	вислуховувати легені
an operative nurse	робити операцію
postoperative condition	досліджувати шлунок
to disinfect the skin	післяопераційний стан
to perform an operation	операційна рана
surgical needle	хірургічна голка

IV. Read and remember the doctor's remarks during a conversation with the patient about the need for surgery.

Постає питання про операцію/ There is a question about the operation.

Ви згодні оперуватися?/ Do you agree to use it?

Підпишіть, будь ласка, документ про вашу (не) згоду на операцію/ Please sign, please, a document about your (non) consent to the operation.

Вас оперували раніше?/ Did you operate on before?

З приводу чого?/ What you was operate on?

V. Read the phrase that characterizes the tissue separation process. Understand it using the vocabulary.

Вирізання тканини; вишкрібання порожнини; відсікання кінцівки, органа, тканини; розсікання тканини; розрізання абсцесу; резектувати тканину.

VI. Translate and memorize the following sentences.

У хірургічному відділенні є операційний блок, палати для хірургічних хворих і їдальня. На операційному столі ми бачимо хворого з діагнозом апендициту. Медсестра готує інструменти до операції. Перед операцією хірург одягає стерильний халат, шапочку і рукавички. Медсестра дає хірургу ватний тампон. Хворий готовий до операції.

UNIT 9. TEXT WORK

Read the doctor's directions for post-operative treatment and day mode (temperature, sleep, motor activity, diet, drug therapy).

- Яка у вас сьогодні температура тіла?
- Коли вам вимірювали температуру?
- Температура стала нормальною (трохи підвищена)?
- Ви дотримуєтеся всіх моїх рекомендацій?
- Скоро вам стане краще.
- Вам зараз не слід палити, Намагайтеся більше спати.
- Багато не ходіть.
- Вам не можна вставати з ліжка.
- Не сидіть у ліжку.
- Намагайтеся час від часу повертатися в ліжку.
- Робіть дихальну гімнастику.
- Ви повинні дотримуватися ліжкового режиму (дієти).
- Вживайте їжу, багату на вітаміни.
- Обмежте вживання борошняних виробів, картоплі, цукру.
- Я призначу вам дієту з низьким вмістом жирів і вуглеводів.
- Дотримуйтеся дієти.
- Які ліки ви вживаєте? Вам допомогли ці ліки?
- Не вживайте ліків без лікарського контролю.

I. Read the text, translate it using the vocabulary.

Гострий апендицит

Для гострого апендициту характерний динамічний розвиток захворювання, причому одні симптоми швидко змінюються на інші, ускладнення іноді деформують клінічну картину. Різноманітність клініки апендициту залежить від стадії захворювання та від патологоанатомічних змін у червоподібному відростку. При гострому апендициті розлитий біль в епігастральній ділянці здебільшого слабо локалізований, він характерний для раннього періоду апендициту. Іноді хворі на апендицит скаржаться не на біль у ділянці живота, а на нудоту і погане самопочуття. Лікарі повинні дуже уважно ставитися до хворих на гострий апендицит і знати симптоми цього захворювання.

II. Find the verbs in the text.

III. Define the case of underlined words.

IV. Answer the questions:

1. Що характерно для гострого апендициту?
2. Які симптоми гострого апендициту?
3. На що ще можуть скаржитися хворі при гострому апендициті?

UNIT 9. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

1. Choose the line with correct phrase

- A старший сестра
- B цікаве книжка
- C хороший лікар
- D рідні брат

2. Choose the correct translation of the sentence "The doctor examined the patient".

- A Лікар оглянув пацієнта.
- B Хірург зробив перев'язку.
- C Лікар виписав хворому ліки.
- D Хірург робить ранковий обхід.

3. Choose the line with correct phrase

- A дорогий плаття
- B цікаве книжка
- C смачний кава
- D добрий друг

4. Choose the correct translation of the sentence "A surgeon examines patients, makes diagnosis, operations".

- A Хірург оглядає пацієнта, ставить діагноз, оперує.
- B Хірург оглядає пацієнта, оперує, робить перев'язку.
- C Хірург виписує хворому ліки, ставить діагноз, робить перев'язку.
- D Хірург робить ранковий обхід, оглядає пацієнта, ставить діагноз.

5. Choose the correct translation of the sentence "Appendicitis patients complain of abdominal pain and nausea".

- A Хворі на апендицит скаржаться на біль у ділянці живота, нудоту.
- B Хворі на апендицит скаржаться на головний біль.
- C У хворих на апендицит болить спина.
- D У хворого висока температура.

6. Choose the line with correct phrase

- A моя брат, на медичний факультет
- B у тепла кімната, зелений трава
- C у наша бібліотека, на мій стіл
- D старша медсестра, у світлій кімнаті

7. Choose the correct translation of the sentence "The patient has sore throat".

- A Лікар оглянув пацієнта.
- B Хірург зробив перев'язку.
- C Лікар виписав хворому ліки.
- D У хворого болить горло.

8. Choose the line with simple sentence

- A Лікар запитав, чи болить голова.
- B Сестра сказала, що до неї приїхав друг.
- C Пацієнт утратив свідомість.
- D Викладач розповів, як проводиться обстеження.

UNIT 9. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

9. Choose the line with complex sentence

- A Лікар оглянув хворого.
- B Сестра сказала, що до неї приїхав друг.
- C Пацієнт втратив свідомість.
- D У деканаті видали залікові книжки.

10. Choose the correct translation of the sentence "A surgeon makes the morning round".

- A Лікар оглянув пацієнта.
- B Хірург зробив перев'язку.
- C Лікар виписав хворому ліки.
- D Хірург робить ранковий обхід.

11. Choose the line in which the sentence with words "писати, диктант, студенти" is correct

- A Студенти пишемо диктант
- B Студенти пишуть диктант
- C Студенти пише диктант
- D Студенти пишете диктант

12. Choose the line in which the sentence with words "зошит, писати, він, в" is correct

- A Він пише в зошиті
- B Він писати в зошит
- C Писати в зошиті він
- D Пише в зошиті він

13. Choose the correct translation of the sentence "The surgeon wash his hands, put on sterile gown, cap, mask and come into the operating room".

- A Лікар направив пацієнта на рентген.
- B Хірург помив руки, оглянув хворого і зробив перев'язку.
- C Хірург миє руки, надягає стерильний халат, шапку, маску і заходить в операційну.
- D Лікар помив руки, зайшов у кабінет і одягнув халат.

14. Choose the correct translation of the sentence "Your heart and lungs need to be checked".

- A Ваше серце і легені потрібно перевірити.
- B Вам треба зробити перев'язку.
- C Зараз я вам випишу ліки.
- D Перевірте серце і легені.

15. Choose the line in which the sentence with words "виписати, направлення, аналізи на" is correct

- A Лікар на направлення аналізи виписав.
- B Лікар виписав направлення на аналізи.
- C Лікар виписав аналізи на направлення.
- D Лікар виписали направлення на аналізи.

1C, 2A, 3D, 4A, 5A, 6D,
7D, 8C, 9B, 10D, 11B,
12A, 13C, 14A, 15B

I. Read and fill in the operation paper.

The operation paper.

II. Read the sentences describing medical personnel's actions in the operating room. Translate them into Ukrainian.

Before the operation: The surgeon and assistants wash their hands put on sterile gowns, caps, masks and come into the operating room. The anesthetist gives the patient anesthesia.

During the operation: The surgeon performs the operation. The assistants help the surgeon, pass instruments and control the patient's condition.

After the operation: The doctors and nurses pay much attention to the patient.

III. Read the sentences by means of which you may describe surgeon's work. Translate it into Ukrainian pay attention to cases of nouns.

A surgeon makes the morning round. He examines patients, makes diagnosis, operations and treatment. Many patients are operated on by this surgeon.

GRAMMAR

- Direct speech. The conversion of direct speech into indirect speech.

UNIT 10. COMMUNICATIVE SKILLS

I. Read and learn the following words and word combinations.

ліки, медикамент – medicine;
ліки, лікарський препарат; наркотик – drug;
лікарський засіб – medication;
засіб, ліки – remedy;
органічний – organic;
біологічний – biological;
порошок – powder;
таблетка – tablet;
доза, дозування – dose, dosage;
разова доза, на один прийом – a single dose;
загальна доза – a total dose;
дозовані ліки – dosed drags;
передозування ліків – overdosage of medicines;
пілюля, пігулка – pill;
мазь – ointment;
лікувальна мазь – healing ointment;
свічка – suppository
пілюля; крупинка – globule;
ампула – ampule;
розчин – solution;
настоянка – tincture;
настій – infusion
суміш – mixture
відвар – decoction
краплі – drops
отрута – poison;
підпис, сигнатура – signature;

призначення/застосування ліків – drug administration;
дія ліків – drug action;
мікстура від кашлю – cough mixture;
краплі в ніс/ від нежитю – nasal drops;
риб'ячий жир – cod liver oil;
заспокійливий засіб, транквілізатор – sedative, tranquillizer;
снодійний засіб – sleeping draught, sedative;
збуджуючий засіб – stimulant;
лейкопластир – adhesive plaster;
рецепт (припис) лікаря – doctor's prescription;
чайна (столова) ложка – teaspoonful (tablespoonful).
ліки від кашлю – drugs for cough;
жарознижувальні ліки – antipyretics;
знеболювальні ліки – analgesics;
серцеві ліки – cardiac medicine;
тонізуючий (зміцнювальний) засіб – tonic;
сечогінний засіб – diuretic;
засіб, що знижує тиск (гіпотензивний) – antihypertensive;
бути відповідальним за.. – to be in charge of;
сумісність – compatibility;
складова частина – ingredient;
постійний – constant;
шафа для зберігання ліків – drug cabinet;
сильнодіючі ліки – strong effective drug;
готові лікарські препарати – medicines right away;
відсоток, процент % – per cent;
мілілітр – ml, milliliter;
міліграм – mgm, milligram.

II. Read the text, write out unknown words.

В аптеці

Лікар призначає лікування і виписує хворому ліки. Отримати ліки, які призначив лікар, можна в аптеці. Тут ви можете купити ліки всіх видів: таблетки, порошки, пігулки, розчини, настійки, свічки, мазі, мікстури від кашлю, снодійні, краплі від нежитю, риб'ячий жир, шприци, ампули з різними розчинами, вітаміни, різні лікарські засоби для зовнішнього та внутрішнього застосування. Ви також можете придбати грілки, медичні крапельниці, бандажі, пляшки йоду, льодяники, губки, зубні паста та зубні щітки, мило, гірчичники та багато чого іншого, що цілком необхідне для медичного обслуговування та догляду.

III. Read the dialog and perform it.

- Добрий день!
- Добрий день, що вам потрібно?
- Мені треба ліки від застуди. Що ви можете мені порадити?
- Ось, візьміть від кашлю “Дипсироп”.
- Дуже добре, це мені підходить. А у вас є “Інгаліпт”?
- Звичайно є, ось візьміть будь ласка.
- Скільки це коштуватиме?
- 132 (сто тридцять дві) гривні.
- Візьміть. Дякую, до побачення.
- До побачення!

UNIT 10. COMMUNICATIVE SKILLS

IV. Make up sentences using the following word combinations.

взяти порошок для ... – to take a powder for...;

приймати таблетки тричі (три рази) на день – to take a tablet three times a day;

приймати пігулки після (протягом, до) їжі – to take a pill after (during, before) meal;

покласти мазь на ... – to put an ointment on ...;

зберігати свічки в холодному місці – to keep suppositories in a cool place;

мити руки перед використанням пілюль – to wash hands before using globules;

тримати ампули в темному місці – to keep ampules in a dark place;

читати інструкції лікаря перед прийняттям розчину – to read doctor's instructions before giving a solution;

струсити пляшку з мікстурою перед вживанням – to shake a bottle with a mixture before use;

приймати настоянку – to take an infusion;

давати відвар чотири рази на день перед прийомом їжі – to give a decoction four times a day before meal;

тримати краплі в темному місці – to keep drops in a dark place;

приймати двадцять крапель настоянки – to take twenty drops of a tincture;

приймати по столовій ложці натщесерце – to take a teaspoonful on an empty stomach;

приймати по столовій ложці ... – to take a tablespoonful of ...;

дати приписи (рецепт) – to give a prescription;

приписати ліки (лікування) – to prescribe medicine (treatment).

UNIT 10. COMMUNICATIVE SKILLS

V. Read and memorize the following words:

a) назви хімічних елементів та їх сполук – names of chemical elements or their combinations:

свинець – lead;

алмаз; діамант – diamond;

мідь – copper;

залізо – iron;

срібло – silver;

фтор – fluorine;

фторид – fluoride;

золото – gold;

срібло – silver;

b) назви речовин – names of substances:

цукор – sugar;

пісок – sand;

пил – dust;

тверда речовина – solid;

кістка – bone;

тканина – tissue;

c) назви фізичних властивостей – names of physical properties:

відчуття, відчувати – sense;

смак – taste;

запах – odor;

ламати – break;

замерзати – freeze;

деформувати – deform;

питома вага – density;

м'який – soft;

легкий – light;

прозорий – transparent;

швидкий – rapid;

впливати – affect;

відділяти – separate;

зразок; проба – sample;

відкривати, знаходити, виявити – detect.

I. Read the text, translate it using the vocabulary.

Ацетилсаліцилова кислота

Як лікарський засіб ацетилсаліцилова кислота широко відома у світі під запатентованою торговою маркою “Аспірин” фірми “Bayer”. В одного зі співробітників фірми “Байєр” на ім’я Фелікс Гофман батько страждав артритом, але мав не міг вживати саліцилатів натрію через хронічне подразнення шлунку. Гофман розшукував у хімічній літературі відомості про похідні саліцилату натрію з меншою кислотністю і знайшов дані про ацетилсаліцилову кислоту (вона була синтезована 30 роками раніше). Ацетилсаліцилова кислота виявилася приємнішою на смак і, як підкреслював Гофман, більш ефективно допомагала його батькові.

Новому препарату дали назву “аспірин”, узявши букву “а” від слова “acetyl” (ацетил) і частину “Спірин” від німецького слова “Spirsaure”, яке походить від колишньої латинської назви лабазника в’язолистого (*Spiraea ulmaria*) – рослини, що містить великі кількості саліцилової кислоти. Зараз рослина має назву гадючник в’язолистий (*Filipendula ulmaria*).

У 1899 р. на фірмі “Байєр” почалося виробництво препарату під назвою “аспірин” як анальгетичний, жарознижуючий і протизапальний засіб. У той час препарат випускався у вигляді порошку, розфасованого у скляні пляшечки.

Популярний знеболювальний засіб (анальгетик) розроблений у ХХ столітті як ліки від головного болю і артрити. Аспірин пригнічує синтез простагландинів і виробляється з дерева білої верби (*Salix alba*).

При тривалому використанні навіть у помірних дозах аспірин може викликати шлункову кровотечу, пошкодження нирок і дефекти слуху, тому аспірин не рекомендують дітям до 12 років. Також він може викликати рідкісне захворювання – синдром Рея. Проте дослідження показують, що аспірин може запобігати інфаркту і тромбозам, тому схильним до серцево-судинних захворювань людям рекомендується постійно вживати його у малих дозуваннях (близько 80 мг на добу). Аспірин також використовують як складову багатокomпонентних ліків. Аспірин отримують ацилюванням саліцилової кислоти оцтовим ангідридом.

II. Find the adjectives in the text.

III. Define the case of underlined words.

IV. Answer the questions:

1. Хто першим розшукував знайшов дані про ацетилсаліцилову кислоту?
2. Де і коли почалося виробництво препарату під назвою “аспірин”?
3. Яку форму випуску мав аспірин у той час?
4. Які захворювання лікують аспірином?
5. Які захворювання може викликати тривалий прийом аспірину?
6. Як отримують аспірин?

UNIT 10. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

1. Choose the line with direct speech

- A Андрійкові сказали, що він застудився.
- B Що відчув Максим, коли прокинувся?
- C Коли лікар пішов, хворому стало краще.
- D Микола подумав: «Мабуть, я застудився».

2. Choose the line with direct speech

- A Кого він бачить.
- B Обіцяю тобі повернути його без запізнення.
- C Оксана запитала Максима: «Чому ти не встаєш?».
- D Хто був з тобою?

3. Choose the translation of the sentence “You have to take a pill before meal”.

- A Вам треба приймати таблетки після їжі.
- B Вам треба приймати таблетки до їжі.
- C Зараз я вам выпишу ліки.
- D Вам треба приймати таблетки щодня.

4. Choose the line with direct speech

- A Аптекарь прочитав рецепт.
- B Наталка запитала Андрія, що з ним трапилось.
- C Аптекарь повернув мені рецепт.
- D Сьогодні лікар був дуже зайнятий.
- E Оксана сказала: «Треба викликати лікаря».

5. Choose the line with direct speech

- A «Що трапилось?», – запитала мама.
- B Потім я став читати далі,
- C Мій друг читає книгу.
- D Ми навчаємося в Ужгороді.

6. Choose the correct translation of the phrase “to take a pill after (during, before) meal”

- A приймати пігулки після (протягом, до) їжі
- B струсити пляшку з мікстурою перед вживанням
- C приймати по столовій ложці натщесерце
- D читати інструкції лікаря перед прийняттям розчину

7. Choose the line with direct speech

- A Коли Марина закінчить цей факультет, то буде стоматологом.
- B Лікар сказав братові: «Пийте багато чаю».
- C Брат і сестра п'ють чай з тортом.
- D Ми сьогодні склали екзамен з української мови.

8. Choose the line where the direct speech in sentence “Лікар запитав: «Що вас турбує?»” convert into indirect speech correctly

- A Лікар сказав, щоб вас турбувати.
- B Лікар відповів, де вас турбувати.
- C Лікар запитав, що вас турбує.
- D Лікар попередив не турбувати.

UNIT 10. TESTS FOR SELF-EXAMINATION

9. Choose the correct translation of the phrase “to take a teaspoonful on an empty stomach”

- A приймати пігулки після (протягом, до) їжі
- B струсити пляшку з мікстурою перед вживанням
- C приймати по столовій ложці натщесерце
- D приписати ліки (лікування)

10. Choose the line where the direct speech in sentence “Пацієнт відповів: «У мене болить горло і голова» ” convert into indirect speech correctly

- A Пацієнт сказав, як у нього болить горло і голова.
- B Пацієнт сказав, де у нього болить горло і голова.
- C Пацієнт розповів, коли у нього болить горло і голова.
- D Пацієнт відповів, що у нього болить горло і голова.

11. Choose the line where the direct speech in sentence “Лікар запитав: «Коли ви захворіли?»” convert into indirect speech correctly

- A Лікар відповів, що я захворів.
- B Лікар подумав, то я творів.
- C Лікар запитав, коли я захворів.
- D Лікар розповів, коли я захворів.

12. Choose the correct translation of the phrase “to read doctor’s instructions before giving a solution”

- A приймати пігулки після (протягом, до) їжі
- B струсити пляшку з мікстурою перед вживанням
- C приймати по столовій ложці натщесерце
- D читати інструкції лікаря перед прийняттям розчину

13. Choose the line where the direct speech in sentence “Лікар сказав: «Необхідно зробити аналізи»” convert into indirect speech correctly

- A Лікар відповів, де необхідно зробити аналізи.
- B Лікар відповів, що необхідно зробити аналізи.
- C Лікар сказав, що необхідно зробити аналізи.
- D Лікар відповів, коли необхідно зробити аналізи.

14. Choose the line where the direct speech in sentence “Подруга мені запропонувала: «Прочитай цю книгу»” convert into indirect speech correctly

- A Подруга мені сказала, що вона хоче прочитати книгу.
- B Подруга запитала мене, чи я хочу прочитати книгу.
- C Друг сказав мені, що сьогодні вони не читатимуть книг.
- D Подруга мені запропонувала, щоб я прочитала цю книгу.

15. Choose the correct translation of the phrase “to shake a bottle with a mixture before use”

- A приймати пігулки після (протягом, до) їжі
- B струсити пляшку з мікстурою перед вживанням
- C приймати по столовій ложці натщесерце
- D приписати ліки (лікування)

1D, 2C, 3B, 4E, 5A, 6A,
7B, 8C, 9C, 10D, 11C,
12D, 13C, 14D, 15B

UNIT 10. INDEPENDENT WORK

II. Read and memorize the following word combinations. Make the sentences using them.

Приймай цей порошок з молоком; ви повинні мати вдома лейкопластир, бинт і розчин йоду; я приймаю ці таблетки тричі на день; випий цю мікстуру ввечері; поклади мазь на рану, вона загоїть її; настої, відвари і настоянки; розчин глюкози в ампулах; передозування ліків – це отрута.

II. With words that characterize the dosage form (shown to the right), make sentences.

Example: Препарат випускається у формі крапель (Gen. case).

Препарат випускається у формі ...	краплі, лінімент, мазь, мікстура, настоянка, пілюля, порошок, присипка, розчин, свічка, сироп, суспензія, таблетка.
-----------------------------------	---

III. Speaking communicative situations in Ukrainian.

1. Describe the chemist's where you usually buy medicines.
2. Make up a dialog between a customer (покупець) and a chemist.
3. Give instructions for administration of any drugs.
4. You are not feeling quite well. You go to the chemist's and ask the chemist to give you some tablets.

IV. Fill in a recipe using numerals.

Features of intonation in the professional language of the doctor

Intonation in the professional language of the doctor

By means of intonation (speech melody, rhythm, phrasal and logical emphasis, intensity of the speech theme, voice timbre) the speech flow is divided into semantic segments, different lines of sentences are formed and differentiated according to their modality and purposefulness (intonation of message, question).

For example: виписувати, не треба лікувати; виписувати не треба, лікувати (to write out, it is not necessary to treat; it is not necessary to write out, to treat).

Emphasis norms

In the nouns: завдання, випадок, медикамент, диспансер, бюлетень, кишка, бородавка, вугор, сантиметр, алкоголь, сеча, феномен;

In the nouns with ending -ія: амнезія, дистрофія, ветеринарія, наркоманія, дозиметрія, електрокардіографія, рентгенографія;

In the adjectives: корисний, новий, близький, тонкий, текстовий, фаховий, сечовий, черговий;

In the numerals: одинадцять, чотирнадцять;

In the verbs: візьму, кажу, роблю, ідемо, йдете, піде, підемо, підуть, повернеться, було, взяла, несла, прийду, пишу.

Word delimiting function of stress in the Ukrainian language:

лікарський (from doctor = belongs to doctor),
лікарський (from medicine);
шкода (damage), шкода (in vain);
лупа (magnifying glass), лупа (dandruff);
хаос (chaos), хаос (a mess).

TASK. Emphasize words. Check yourself after the dictionary.

Асиметрія, багаторазовий, багатоскладовий, безстроковий, ваги, визнання, випадок, витрата, відсотковий, генезис, завдання, залоза, захворюти, захворювання, їстівний, каталог, невропатія, обладнання, одноразовий, оздоровити, окіст, ортопедія, очний, підреберний, пільговий, поєднання, проміжок, разом, різновид, розповідний, спина, товстий, тонкий, фармація, феномен, черговий.

[Turn to the Unit 1](#)

Noun

The *noun* is the notional part of speech that denotes object and answers the questions who? – хто? and what? – що?

The noun denotes

- Persons: мама, батько, дитина;
- Animals: кіт, курка, лев;
- Inanimate objects: книга, стіл, кімната;
- Geographic names: Ужгород, Львів, Індія;
- Abstract: життя, мир, щастя

In Ukrainian the noun has gender, case and number distinctions. There are three genders in Ukrainian. The gender of a noun can be determined by its ending:

masculine (m.) – 1. a zero ending = a consonant ending: друг; 2. the ending -o if it denotes a proper name: Дніпро (the biggest Ukrainian river), Петро

feminine (f.) – 1. the ending -a: подруга; 2. the ending -я: Марія, земля; 3. a zero ending = a consonant ending: сіль, ніч, радість, відповідь.

neuter (n.) – 1. the ending -o: ліжко; 2. the ending -e: місце; 3. the ending -я if preceded by a double consonant: життя.

TASKS

Make plural form of nouns.

1. Екіпаж, читач, суддя, їдальня, земля, лікар, пісня, вірш, ніж, ніч, учитель, стаття, столиця, борщ, няня, екіпаж, бабуся, вечеря, лікарня, зустріч, ключ, подорож.
2. Екскурсія, фотографія, сім'я, музей, герой, аудиторія, станція, лабораторія, санаторій, край, водій, звичай, лекція, історія, армія.
3. Студент, підручник, брат, книга, екзамен, лампа, ректор, ресторан, група, рука, рік, урок, око, вухо.

Make plural form of nouns.

Хребець, ребро, кінцівка, зображення, речовина, луг, день, лікар, біль, тиждень, знання, місяць, хвороба, захворювання.

Noun

Singular and plural nouns

	Singular		Plural	
gender	noun	ending	noun	ending
Він (he) masculine	інститут		інститут-и	- и
	інженер	consonant	інженер-и	- и
	зошит		зошит-и	- и
	українець		українц-і	- і
	олівець	- ь	олівц-і	- і
	день		дн-і	- і
	ніж		нож-і	- і
	товариш	- ж	товариш-і	- і
	плащ	- ш	плащ-і	- і
	музей	- щ	музе-ї	- ї
	трамвай	- й	трамва-ї	- ї
	батько	- о	батьк-и	- и

	Singular		Plural	
gender	noun	ending	noun	ending
Вона (she) feminine	кімнат-а	- а	кімнат-и	- и
	дошк-а	- а	дошк-и	- и
	бібліотек-а	- а	бібліотек-и	- и
	площ-а	- а	и	- і
	вулиц-я	- я	площ-і	- і
	аудиторі-я	- ія	вулиц-і	- ї
	мати	- и	аудиторі-ї	- і
	відповід-ь	- ь	матер-і	- і
Воно (it) neuter	ніч		відповід-і	- і
	міст-о	- о	ноч-і	
	сел-о		міст-а	- а
	вікн-о		сел-а	
	мор-е	- е	вікн-а	
	прізвищ-е		мор-я	- я
	завданн-я		2, 3, 4	- а
	реченн-я	- я	прізвищ-а	
	ім'я		5 прізвищ	
			2, 3, 4	- я
		завданн-я		
		завдань		
		2, 3, 4		
		реченн-я		
		5 речень		
		імен-а		

Singular: молоко, цукор, добро, зло, любов, м'ясо, кава, щастя.

Plural: окуляри, штани, канікули, двері, ліки, ножиці.

Plural form exceptions:

Дитина – діти,
людина – люди;
дівчина – дівчата;
друг – друзі,
око – очі;
плече – плечі;
квітка – квіти,
ім'я – імена,
мати (матір) – матері,
стіл – столи,
кіт – коти;
день – дні;
учень – учні;
стілець – стільці,
закінчення – закінчення;
речення – речення;
оповідання – оповідання;
запитання – запитання.

[Turn to the Unit 1](#)

Pronouns, correlated with nouns

The pronoun is the notional part of speech, which denotes a person, object or quantity, but it does not name them. There are several types of pronouns in Ukrainian. They are different by their notions and grammatical categories. Here are the pronouns correlated with nouns:

Personal pronouns denote a person or object.

person	singular	plural
1st	я – I	ми – we
2nd	ти – you	ви – you
3rd	він/ вона/ воно – he (it), she (it), it вони – they	

Pronoun “ви” can be used instead of “ти”, when appealing respectfully to the elderly, seniors or strangers.

1. Interrogative pronouns are used to ask questions about someone or something. The interrogative pronoun хто is used to ask about a person (Хто на прийомі у лікаря?) and що is used to ask about a thing or an object (Що призначив лікар?).

2. Indefinite pronouns are used when the subject is not specified: хтось, щось, хто-небудь, що-небудь, дехто, дещо.

ХТОСЬ, ЩОСЬ

Ukrainian indefinite pronouns хтось and щось have their equivalents in English someone and something. To form these pronouns, -сь is added to the interrogative pronouns хто and що: Хтось пливе/ Someone is swimming. Щось росте/ Something is growing.

ХТО-НЕБУДЬ, ЩО-НЕБУДЬ

The indefinite pronouns хто-небудь and що-небудь mean anyone (anybody) and anything.

Notice that to form these two Ukrainian indefinite pronouns, -небудь is added to the interrogative pronouns хто and що: хто-небудь, що-небудь.

Хто-небудь працює? – Is anyone (anybody) working?

Що-небудь тут росте? – Does anything grow here?

ДЕХТО, ДЕЩО

Ukrainian indefinite pronouns дехто and дещо imply that only a few persons or things are being referred to out of a larger number of people or things.

Notice that to form these two Ukrainian indefinite pronouns, де is added to the interrogative pronouns хто and що: дехто, дещо.

In English the indefinite pronoun some is used with a plural verb. In Ukrainian indefinite pronouns дехто and дещо are used with singular verbs:

Дехто думає, а дехто розмовляє. – Some [people] are thinking, and some are conversing.

Дещо росте, а дещо не росте. – Some [things] are growing, and some aren't growing.

[Turn to the Unit 1](#)

Pronouns, correlated with nouns

3. *Negative pronouns ніхто and ніщо* mean nobody (no one) and nothing. Notice that to form these two Ukrainian indefinite pronouns, ні is added to the interrogative pronouns хто and що: ніхто, ніщо.

In English the verb may not be negated when a negative pronoun is the subject, as there may not be two negative words in a single sentence. In Ukraine the negative word не must be used to negate the verb when the subject is a negative pronoun:

Ніхто не чекає. – Nobody is waiting.

Тут ніщо не росте. – Nothing grows here.

4. *The reflexive pronoun “себе” – “oneself”*

The reflexive pronoun “себе” is used when the action performed by the subject in the sentence is directed at it, as opposed to any other person:

Я малюю себе, а не тебе. (I am drawing myself, not you.)

Ти малюєш себе, а не мене. (You are drawing yourself, not me.)

Він малює себе, а не її. (He is drawing himself, not her.)

Вона малює себе, а не його. (She is drawing herself, not him.)

Ми малюємо себе, а не вас. (We are drawing ourselves, not you.)

Ви малюєте себе, а не їх. (You are drawing yourselves, not them.)

Вони малюють себе, а не нас. (They are drawing themselves, not us.)

Declension of the reflexive pronoun “себе” – “oneself”

Nom. ***

Gen. себе

Dat. собі

Acc. себе

Abl. собою

Loc. на (у) собі

TASK

Complete the sentences, use the personal pronouns він, вона, воно:
Це мій паспорт. ... лежить там. – Це мій паспорт. Він лежить там.

1. Це мій лист. ... лежить тут. 2. Це ... ручка. Ось вікно.... ліворуч.
3. Це моя шафа. ... стоїть праворуч. 4. Це мій стілець, ...стоїть поруч. 6. Це моя книжка. ... лежить тут. 7. Це моя машина. Тут ... стоїть. 8. Це наша місто. ... дуже гарне. 9. Це моя подруга. ... вивчає українську мову. 10. Це мій брат. ...студент. 11. Це мій батько. ... слухає радіо. 12. Це моя колега. ... працює в університеті.

[Turn to the Unit 1](#)

Ukrainian cases

Case	Nominative	Genitive	Accusative
Answer the question	Хто? (who?) Що? (what?)	Кого? Чого?	Кого? Що?
endings of masculine (m.) gender singular	Старш <u>ий</u> брат, головн <u>ий</u> лікар, батьк <u>о</u> , ужгородськ <u>ий</u> університет	<p>There are two types of endings:</p> <p>The -а/ -я endings are used for nouns that refer to clearly lined objects: names of days, months, money, some measurements. <u>Examples:</u> старш<u>ого</u> брата, студент<u>а</u>, лікар<u>я</u>, понеділк<u>а</u>, кілограм<u>а</u>, шлунк<u>а</u>, Києв<u>а</u></p> <p>The -у/-ю endings are used for nouns that refer to not clearly lined objects: groupings of people (хор<u>у</u>, натовп<u>у</u> – choir, crowd); substances (sugar – цукр<u>у</u>, honey – мед<u>у</u>); natural phenomena (rain – дощ<u>у</u>, snow – сніг<u>у</u>); massive natural configurations (world – світ<u>у</u>); large structures (stadium – стадіон<u>у</u>, університету); medical terms and diseases (мозк<u>у</u>, кашл<u>ю</u>, нежитю); abstract concepts and feelings (час<u>у</u>)</p>	<p>There are two types of endings:</p> <p>старш<u>ого</u> брат<u>а</u> (= Gen. case for animates); ужгородськ<u>ий</u> університет (= Nom. case for inanimates)</p>
endings of neuter (n.) gender singular	велик <u>е</u> вікн <u>о</u> , стар <u>е</u> міст <u>о</u> , син <u>є</u> (soft ending) мор <u>е</u>	стар <u>ого</u> міст <u>а</u> , син <u>ього</u> мор <u>я</u>	стар <u>е</u> міст <u>о</u> , син <u>є</u> мор <u>е</u> (= Nom. case)
endings of feminine (f.) gender singular	старш <u>а</u> сестр <u>а</u> , стар <u>а</u> бабус <u>я</u> , цікав <u>а</u> книг <u>а</u>	старш <u>ої</u> сестр <u>и</u> , цікав <u>ої</u> книг <u>и</u> , стар <u>ої</u> бабус <u>і</u>	стар <u>у</u> бабус <u>ю</u> , цікав <u>у</u> книг <u>у</u>
plural	молодш <u>і</u> брат <u>и</u> (m.), нов <u>і</u> університет <u>и</u> (m.), старш <u>і</u> сестр <u>и</u> (f.) гарн <u>і</u> міст <u>а</u> (n.)	молодш <u>их</u> брат <u>ів</u> (m.), нов <u>их</u> університет <u>ів</u> (m.), гарн <u>их</u> міст (n.), старш <u>их</u> сестер (f.)	молодш <u>их</u> брат <u>ів</u> (m. = Gen. case for animates); нов <u>і</u> університет <u>и</u> (m. = Nom. case for inanimates); стар <u>і</u> міст <u>а</u> (n. = Nom. case); старш <u>их</u> сестер (f. = Gen. case for animates); нов <u>і</u> книг <u>и</u> (f. = Nom. case for inanimates)

Turn to the Unit 2

Ukrainian cases

Case	Nominative	Genitive	Accusative
used to denote subject	Студент читає/ Student reads.		
used to denote the predicate noun	Богдан (є) студент/ Bohdan is a student.		
used to denote the direct object of a verb		The direct object of a negated verb : Ден не купує книжки/ Dan is not buying a book. Я не їм м'яса/I don't eat meat. If the action passes not on the whole object, but only on its part (the nouns that denotes substances): купити рису , випити води , з'їсти хліба .	The person or thing affected by the action of the subject is the direct object of an affirmative verb: Я вивчаю українську мову/I study Ukrainian language.
used to denote the directional motion in answer to the question куди? = where to?		When directional motion towards or into is suggested after the preposition до (to) Куди ти йдеш? – Я йду до міста.	When directional motion towards or into is suggested after the preposition у/в or на Куди ви йдете?/ Where are you going? Ми йдемо в театр/ We're going to the theatre. Ми йдемо на вечірку/ We're going to a party.
used to denote the directional motion in answer to the question звідки? = from where?/ from whom?		When directional motion is suggested after the preposition від, з/із (from whom): Звідки ти приїхав/прийшов? – Я приїхав з Індії. Я прийшов від лікаря. Note: лист із Києва від друга (a letter from Kyiv from my friend)	
used to denote the locality in answer to the question де? = where?		locality with prepositions біля (by, next to), близько від (close to) не/далеко від (not/ far from) Де ти живеш? – Я живу біля університету (= недалеко від університету).	
used to denote possession		Тамара знає дружину професора <u>а</u> / Tamara knows the professor's wife.	
used to denote the object of certain preposition без (without) – з/зі (with)		без (without): Я п'ю каву без цукру/молока/ I drink coffee without sugar/milk.	
used to denote the object of certain preposition для (for)		The preposition для (for) used with nouns in the genitive case: для брата, для сестри (for brother, for sister)	

Ukrainian cases

Case	Nominative	Genitive	Accusative
used to denote the object of certain preposition на (for)			The preposition на also mean for when it is used with nouns in the accusative case after some Ukrainian verbs: Що ти готуєш на сніданок?/ What are you preparing for breakfast?
used with the verb грати (to play) after the prepositions у/в (in) and на (on)			When nouns that indicate a sport or a game are used with the verb грати (to play) , they must be in the accusative case after the preposition у/в (in) . У що ви граєте?/ What game are you playing? – Ми граємо в теніс/ We're play tennis.
used to denote the object of certain preposition про (about)			The preposition про (about) use with accusative case. Ми розмовляємо про медсестру/ We are talking about the nurse.
used to denote the time in answer to the question коли? = when?		With prepositions of time до (till/before), після (after) Коли треба приймати ці ліки? – Приймайте ліки до/після їжі/ Take medicine before /after meals.	Nouns denoting days of week are used in the Accusative case + preposition у (в) answer the question when? – коли? у(в) понеділок, у(в) п'ятницю, у(в) суботу/ on Monday, on Friday, on Saturday. In phrases denoting the time with prepositions за or через : за годину/ an hour; in a week. Note: use cardinal numeral after prepositions за or через in Acc. but nouns are used according the rule – after 2, 3, 4 use Nom. in plural, after 5... – Gen. in plural: за десять хвилин (Gen. pl.), через 4 дні (Nom. pl.)/ in 10 min; in 4 days.
use with numerals	один (1 – sing.) студент (m.) одне вікно (n.) одна кімната (f.) одні двері (pl.) два (2) студенти, вікна дві кімнати, три (3), чотири (4) студенти, кімнати	The Cardinal numerals п'ять двадцять, тридцять, сорок, ... сто, двісті... + Gen. pl.: п'ять студентів, кімнат, вікон, дверей. The Collective numerals + Gen. pl.: двоє братів, семеро студентів.	
used to denote the direct address, or calling			

Ukrainian cases

Case	Locative	Dative	Instrumental/ Ablative
Answer the question	На кому? На чому?	Кому? Чому?	Ким? Чим?
endings of masculine (m.) gender singular	<p>The two types of ending -ові (-еві/-єві) and -і (-ї):</p> <p>The masculine singular ending -ові/-еві/-єві is used predominantly with nouns denoting animate objects: на студент<u>ові</u>, на лікар<u>еві</u></p> <p>The masculine singular ending -і/ї is used with nouns denoting inanimate objects: в університет<u>і</u>,</p> <p>'soft' ending -ї use when the nominative ends in -й: у музе<u>ї</u></p> <p>Note: The masculine singular ending -у occurs after the suffixes -к, -ак, -ик, -ок, e.g. and in some other short nouns парк – у парк<u>у</u> банк – у банк<u>у</u> будинок – у будинк<u>у</u> ринок – на ринк<u>у</u> сад – у сад<u>у</u> <u>Before the ending of the locative singular -і, the consonants к, г, х change in the following way:</u> <u>к – ц; г – з; х – с.</u> рік – у роц<u>і</u>, берег – на берез<u>і</u>, перший поверх – на першом<u>у</u> поверс<u>і</u></p>	<p>The two types of ending -ові (-еві/-єві) and -у (-ю), are interchangeable: брат<u>ові</u>/брат<u>у</u>.</p> <p>However the ending -ові (-еві/ -єві) is used very frequently with nouns denoting animate objects студент<u>ові</u>: лікар<u>еві</u></p> <p>ending -еві is 'soft'; -єві occurs when the nominative ends in -й, e.g. Олекс<u>ій</u> (man's name) - Олекс<u>ієві</u>.</p>	<p>старш<u>им</u> брат<u>ом</u> талановит<u>им</u> лікар<u>ем</u></p>

Ukrainian cases

Case	Locative	Dative	Instrumental/ Ablative	Vocative
endings of neuter (n.) gender singular	на великому вікні, на синьому морі Before the ending of the Locative singular -i , the consonant x change in the following way: x → c (вухо – у вусі).	великому вікн <u>у</u> , синьому мор <u>ю</u>	старим містом	-
endings of feminine (f.) gender singular	на старшій сестрі, на старій бабусі, Before the ending of the Locative singular -i , the consonants к, г, х change in the following way: к → ц (рука – на руці); г → з (нога – на нозі); х → с (Солоха – на Солосі).	старшій сестрі, старій бабусі Note: in the Dative singular to feminine nouns containing г, к, х before the final -а , e.g. подруга, квітка, муха (<i>fly</i>). Before the ending of the dative singular, -i , those consonants change: г, к, х + і → з (і), ц (і), с (і): подруга – подрузі; картка – карці; муха – мусі.	старшою сестрою, кульковою ручкою	дорога сестро, подруго, шановна Маріє Іванівно, Ольго Петрівно
plural	на молодших братах, у музеях (m.), на сестрах (f.), на вікнах, на синіх морях (n.)	молодшим братам, визначним музеям (m.), старшим сестрам (f.), синім морям (n.)	старшими братами, талановитими лікарями (m.), старшими сестрами (f.), старими містами (f.),	

Ukrainian cases

Case	Locative	Dative	Instrumental/ Ablative	Vocative
used to denote the locality in answer to the question де? = where?	locality always used with prepositions на (on), в/у (in): На студент <u>ові</u> хороший костюм/ Student wearing a good suit (= a good suit is on student). Студент в університет <u>і</u> / Student is in university.		The following prepositions are used with the instrumental case to indicate location: за (behind, beyond) – перед (before/in front), над (above) – під (under, beneath), між (between, among). Касир стоїть за касо <u>ю</u> / The cashier is standing behind the cash register); Бабуся живе за лісо <u>м</u> / Grandmother lives beyond the forest; Хто стоїть перед вітрино <u>ю</u> ? / Who's standing in front of the showcase?; Пташки літають над дерева <u>ми</u> / The birds are flying above the trees; Діти сидять під дерево <u>м</u> / The children are sitting beneath the tree; Зошит лежить між книжка <u>ми</u> / The notebook is lying among the books. The place of walking: Я йду вулице <u>ю</u> / I'm walking down the street.	
used to denote the object of certain preposition без (without) – з/зі (with)			з/зі (with): З ким вони розмовляють?/ With whom are they talking?. – З лікарем / With the doctor. Я п'ю каву з молоко <u>м</u> / I drink coffe with milk.	

[Turn to the Unit 2](#)

Ukrainian cases

Case	Locative	Dative	Instrumental/ Ablative	Vocative
used with the verb грати (to play) after the prepositions у/в (in) and на (on)	When nouns that indicate a musical instrument are used with the verb грати , they must be in the locative case after the preposition на (on) : На чому вона грає?/ (On) what does she play? – Вона грає на скрипці (ном. скрипка)/ She plays (on) the violin.			
used with impersonal expressions		The dative is used with 'impersonal expressions'. In English such sentences often contain the pronoun 'it', e.g. It seems to me, it was very pleasant for me: Це Вам здається/ That's just how it seems to you. Мені холодно (lit. It is cold to me). Вам погано?/ Do you feel bad/sick?		

[*Turn to the Unit 2*](#)

Ukrainian cases

Case	Locative	Dative	Instrumental/ Ablative	Vocative
used to denote the time in answer to the question коли? = when?	<p>When we speak about time (months, years or centuries) we use the Locative case + preposition у/в:</p> <p>січ<u>е</u>нь – у січ<u>н</u>і лю<u>т</u>ий – у лю<u>т</u>ому берез<u>е</u>нь – у берез<u>н</u>і Він народився в 1971 (в тисяча дев'ятсот сімдесят перш<u>о</u>му) році. Вона жила у 18 (у вісімнадцят<u>о</u>му) столітт<u>і</u>.</p> <p>When we speak about time (hours, minutes) we use <u>the preposition о/об</u> (at) + ordinal numeral + noun година (hour) in Locative case: Коли = о котр<u>і</u>й год<u>и</u>ні?/ at what time? – О друг<u>і</u>й год<u>и</u>ні/ at 2 o'clock); об одинадцят<u>і</u>й год<u>и</u>ні/ at 11 o'clock).</p>		Instrumental case expresses a temporary state or condition: Зим <u>о</u> ю студенти складають екзамени / In winter students take exams.	
use to give the age		We use Dative case to give the age: Скільки вам (ви dat.) років?/ How old are you? – Мені тридцять п'ять років/ I am thirty five.		
used to denote the direct address, or calling				Богдан <u>е</u> , йди сюди!/ Bohdan, come here!.

Turn to the Unit 2

The declension of the noun and the pronouns, correlated with the nouns

In Ukrainian language nouns, pronouns, adjectives, numerals are declined. Case is the form of the noun indicating the relation of the notion to other words in the sentence of phrase. For example: I draw a pan and I draw with a pan. There are 7 cases in Ukrainian language.

Case	Interrogative pronouns хто? що?*	Singular				Plural		
		masculine animate	masculine inanimate	feminine	neuter	masculine	feminine	neuter
Nom.	хто? що?	студент	стіл	сестра	місто	студенти/ столи	сестри	міста
Gen.	кого? чого?	студента	стола	сестри	міста	студентів/ столів	сестер	міст
Dat.	кому? чому?	студенту/ студентові	столу	сестрі	місту	студентам/ столам	сестрам	містам
Acc.	кого? що?	студента	стіл	сестру	місто	студентів/ столи	сестер	міста
Abl.	ким? чим?	студентом	столом	сестрою	містом	студентами/ столами	сестрами	містами
Loc.	на (у) кому, на (у) чому?	на студентові	на столі	на сестрі	в місті	на студентах/ на столах	на сестрах	в містах
Voc.	-	студенте	-	сестро	-	студенти/ -	сестри	-

*Indefinite pronouns хтось, щось, хто-небудь, що-небудь, дехто, дещо; negative pronouns ніхто, ніщо have same declension but “-небудь”, “де-”, “ні-” is added: кого-небудь, чого-небудь, декого, дечого, нікого, нічого.

[Unit 2](#)

The Genitive case

There are two sets of endings for masculine nouns in the Genitive case:

The **-а/ -я** endings are used for nouns that refer to clearly lined objects:

- concrete objects (pencil, notebook)
- names of days, months (Monday, January)
- some measurements (acre, pound)
- money (cent, dollar)

The **-у/ -ю** endings are used for nouns that refer to not clearly lined objects:

- collective units, groupings of people (choir, crowd)
- substances (sugar, honey)
- physical features
- natural phenomena (rain, snow)
- massive natural configurations (world, steppe)
- large man-made structures (stadium, palace)
- words borrowed from other languages (garage, museum)
- except: machines and scientific instruments
- abstract concepts and feelings (time, anger)

учень — учня, лікар — лікаря, Мороз (surname) — Мороза, Вітер (tale hero) — Вітра, комар — комара, горобець — горобця, слон — слона, кит — кита, листок — листка, палець — пальця, ясен — ясена, четвер — четверга, жовтень — жовтня, метр — метра, ампер — ампера, електрон — електрона, катет — катета, відмінок — відмінка, хліб — хліба.

Medical terms:

шлунка, міхура, мозочка, кореня, скальпеля, пацієнта, органа.

степ — степу, пісок — піску, ячмінь — ячменю, барвінок — барвінку, грім — грому, сон — сну, ідеал — ідеалу, прогрес — прогресу, спорт — спорту, Байкал — Байкалу, час — часу.

Medical terms and diseases:

мозку, кровообігу, набряку, кашлю, нежитю, імунітету, руху, аналізу, процесу, імпульсу.

The endings for masculine nouns in the genitive case – names of countries, cities, etc.:

The **-а/ -я** endings

Ужгорода, Голосієва, Житомира, Києва, Лондона, Луцька, Миргорода, Новгорода, Парижа, Святошина, Тернополя, Харкова

The **-у/ -ю** endings

Бугу, Гангу, Дону, Дунаю, Єнісею, Нілу, Рейну, Сейму, Ельтону, Мічигану, Світязю, Чаду; Алтаю, Ельбрусу, Паміру, Уралу; Кіпру, Криту, Родосу, Сахаліну, Пелопоннесу; Алжиру, Афганістану, Казахстану, Єгипту, Іраку, Китаю; Донбасу, Complete names: Зеленого Гаю, Кривого Рогу, Широкого Яру.

Note. Some masculine nouns have two Genitive singular endings **-а** and **-у**: гурт (group, company) – гурт-а/-у, міст (bridge) – мост-а/-у, стіл (table) – стол-а/-у, двір (courtyard, yard) – двор-а/-у, полк (regiment) – полк-а/-у.

Complicated occurrences of Noun declension

Case	masculine			the nouns that has only plural
	animates		inanimates	
	singular	plural	only singular	
<i>Nominative</i>	лікар	лікарі	біль	ліки груди
<i>Genitive</i>	лікаря	лікарів	болю	ліків грудей
<i>Dative</i>	лікарю/лікареві	лікарям	болю	лікам грудям
<i>Accusative</i>	лікаря	лікарів	біль	ліки груди
<i>Ablative</i>	лікарем	лікарями	болем	ліками грудьми
<i>Locative</i>	(на) лікарю/ (на) лікареві	(на) лікарях	(у) болі	(у) ліках (у) грудях
<i>Vocative</i>	лікарю	лікарі	-----	--- ---

[Turn to the Unit 2](#)

The declension of personal pronouns

Case and interrogative word (pronoun)	I	you (sing.)	He/it	she	we	you (pl.)	they
Nominative хто?/ who?	я	ти	він/воно	вона	ми	ви	вони
Genetive кого?/ whom?	мене	тебе	його (у нього)	її (у неї)	нас	вас	їх (у них)
Dative кому?/ to whom?	мені	тобі	йому	їй	нам	вам	їм
Accusative кого?/ whom?	мене	тебе	його	її	нас	вас	їх
Ablative ким?/ by whom?	мною	тобою	ним	нею	нами	вами	ними
Locative на(у) кому?/ on whom?	на мені	на тобі	на ньому	на ній	на нас	на вас	на них

[Turn to the Unit 2](#)

TASKS «The declension of the noun and the pronouns, correlated with the nouns»

I. Put the words in brackets in correct case using appropriate preposition.

- 1) входити ... (кімната)
 увести хворого ... (кабінет лікаря)
 вносити нові меблі ... (палата)
 2) вийти ... (кімната)
 винести меблі ... (палата)
 виїхати ... (готель)
 3) покласти хворого ... (ліжко)
 підійти ... (ліжко хворого)
 під'їхати ... (будинок)
 підвести хворого ... (вікно)

II. Make the phrases from the words below.

Example: розробити (що? Acc.) + (оригінальна концепція) – розробити оригінальну концепцію.

запропонувати ... (кого? що? Acc.) розробити ... (що? Acc.) використовувати ... (кого? що? Acc.)	оригінальна концепція новий метод дослідження теорія система лікувальних заходів
надавати значення ... (чому? Gen.) проводити дослідження з/із/зі/ щодо ... (чого? Gen.) вживати заходи щодо ... (чого? Gen.)	своєчасне виявлення хвороби лікування ранніх ознак захворювання запобігання
спостерігати за ... (ким? чим? Abl.) вести спостереження за ... (ким? чим? Abl.)	захворюванням хворий хід процесу захворювання зміна стану хворого

III. Continue the sentences: Example: Київ – столиця України.

- Пекін (Китай) – Лондон (Англія) –
 Токіо (Японія) – Рим (Італія) –
 Делі (Індія) – Берлін (Німеччина) –
 Відень (Австрія) – Париж (Франція) –
 Варшава (Польща) – Прага (Чехія) –

IV. Answer the questions.

- Звідки ви йдете? (аудиторія, університет, поліклініка, готель, музей, театр, парк, кімната, клас, лабораторія).
 Звідки прийшов ваш друг? (стадіон, пошта, вокзал, іспит, консультація, екскурсія, спектакль, виставка, балет).

V. Put the following words in Genitive case singular (look up unfamiliar words in the vocabulary).

- Друг, коридор, кілограм, атом, Київ, азот, кисень, водень, гіпс, сніг, ліс, успіх, мороз, телевізор, брат, березень, вівторок, ресторан, бинт, цукор, мед, спорт, хліб, час, документ, формуляр, бланк, штамп, ступінь, вигляд, стан, рецепт, аркуш, діатез, грип, інфаркт, міокард, вивих, суглоб.

VI. Write in the correct form the nouns in brackets.

1. У ... (мій товариш) є ... (сучасний ноутбук). 2. У ... (наша викладачка) сьогодні немає ... (вільний час). 3. У ... (мої сусіди) є ... (сьогоднішня газета). 4. У цьому місті немає ... (ботанічний сад і оперний театр). 5. У ... (Марина) немає ... (синій олівець). 6. У ... (старша сестра) є ... (велика валіза). 7. У ... (іноземний студента) сьогодні немає ... (домашнє завдання). 8. У ... (дівчина) немає ... (старший брат).

TASKS «The declension of the noun and the pronouns, correlated with the nouns»

VII. Put the words in brackets into the Accusative or Locative case:

1. Я заходжу в (театр). Я в (театр).
2. Ти заходиш у (кав'ярня). Ти в (кав'ярня)?
3. Вона заходить у (крамниця). Вона в (крамниця).
4. Ми заходимо в (автобус). Ми в (автобус).
5. Ви виходите на (площа). Ви на (площа).
6. Вони йдуть на (зупинка). Вони на (зупинка, к-ц).
7. Ви йдете на (робота). Ви на (робота).
8. Вони виходять на (вулиця). Вони на (вулиця).
9. Вони сідають на (автобус). Вони в (автобус).

VIII. Answer the questions.

1. Кому ви обіцяли часто писати?
2. Кому ви обіцяли добре вчитися?
3. Кому ви допомагаєте робити домашнє завдання?
4. Кому ваша сестра допомагає готувати обід?
5. Кому викладач пояснює нову тему?
6. Кому мама готує сніданок?
7. Кому ви телефонуєте щодня?
8. Кому ви купуєте подарунок?
9. Кому ви радите вчити українську мову?
10. Кому ви даруєте сувенір?

IX. Answer the questions using the words: *викладач, мати, лікар, подруга, тренер.*

1. З ким ви ходили в кінотеатр?
2. З ким діти були в цирку?
3. З ким радиться спортсмен?
4. З ким студенти вивчають українську мову на занятті?
5. З ким ви зустрінетесь у лікарні?

X. Answer the following questions. Put the pronouns in brackets into the Accusative case.

1. Кого ви зустрічали вчора на вокзалі? (він і вона)
2. Кого ви чекаєте тут? (ти і він)
3. Кого ви запрошуєте в гості? (ви і вона)
4. Кого ви давно не бачили? (ви та вони)
5. Кого він чекає коло метро? (ми)
6. Кого ти знаєш у нашій академії? (він і ти)
7. Кого він любить? (я).

XI. Put the pronouns in brackets into the Genitive case, as shown in the example: *Звідки я йду? Я йду від (він). Я йду від нього.*

1. Звідки ти йдеш? Я йду від (вона).
2. Звідки він йде? Він йде від (я)?
3. Звідки вона йде? Вона йде від (він).
4. Звідки ми йдемо? Ми йдемо від (вони).
5. Звідки ви йдете? Ви йдете від (ми)?
6. Звідки вони йдуть? Вони йдуть від (ти)?

XII. Put the pronouns in brackets into the Dative case:

1. (Я) телефонували сьогодні?
2. (Ти) телефонували з роботи.
3. (Вона) вчора телефонувала тітка.
4. (Він) телефонували друзі.
5. (Ми) телефонували вчора.
6. (Ви) написали офіційного листа.
7. Звідки (вони) телефонували?

Adjective

Adjective is a notional part of speech that characterize a person or an object and answers the questions what? Example: новий студент, велике місто, червона квітка, вірні друзі.

Adjective agrees with the noun in gender, number and case.

In Ukrainian adjectives belongs to one of two declensions: hard and soft.

Adjectives are identified as being *hard* or *soft* by their endings in their nominative singular forms. In dictionaries adjectives are always entered under their masculine nominative singular form. Here is a table of the adjective's The question to an adjective is: Який? (m.). Яка? (f.).

Яке?(n.), Які? (pl.): Цей театр – великий. Який цей театр? (This theater is big. What is this theater like?) Ця кава смачна. Яка ця кава? (This coffee is tasty. What is this coffee like?) Це місто – гарне. Яке це місто? (This town is beautiful. What is this town like?).

Nominative case endings (= the positive form of the adjective):

	Singular			Plural
	ВІН (який?) m.	ВОНА (яка?) f.	ВОНО (яке?) n.	ВОНИ (які?)
ending	-ий/ -ій	-а/ -я	-е/ -є	-і
Hard group	новий великий теплий світлий високий	нова велика тепла світла висока	нове велике тепле світле високе	нові великі теплі світлі високі
Soft group	осінній літній давній присутній пізній	осіння літня давня присутня пізня	осіннє літнє давнє присутнє пізнє	осінні літні давні присутні пізні

There are 3 types of adjectives in Ukrainian language:

Qualitative adjectives	Relative adjectives	Possessive adjectives
Qualitative adjectives indicate an object and answers questions який? яка? яке? які? (what?). They have Comparative and Superlative degrees.	Relative adjectives indicate relations to other objects (they don't have Comparative and Superlative degrees).	Possessive adjectives indicate belonging of an object to somebody and answers questions чий? чия? чие? чії? (whose?).
Високий, малий, молодий. Високий – вищий – найвищий. Який це хліб? – Це свіжий хліб.	денне світло (daylight) копіювальний папір (copy paper). ранковий потяг (morning train).	мамина сумка (mother's bag), дядькова робота (uncle's work). Чия це книга? – Це братова книга.

[Turn to the Unit 3](#)

Adjective. The most prevailing Ukrainian adjectives

Зовнішність – appearance

високий - tall, high
красивий - beautiful, handsome, pretty
вродливий - beautiful
низький - short, low
стрункий - slender, slim
товстий - fat, thick
худорлявий - lean, skinny

Характер - character

вихований - well-bred
вірний - trusty, faithful
добрий - kind, good
лінивий - lazy
мудрий - wise
дурний - foolish
наполегливий - persistent
повільний - slow, sluggish
розумний - clever, smart
здібний - capable, bright
тихий - quiet
упертий - stubborn
хитрий - cunning
хороший - good
швидкий – quick

Вік - age

молодий - young
молодший - younger, junior
старий - old
старший - senior, older

Здоров'я - health

здоровий - healthy
хворий - sick, ill
сильний - strong
Настрію - mood
щасливий – happy, lucky
нещасливий – unlucky

нещасний - unhappy
веселий - cheerful, joyful

гарний - nice

нудний - boring

поганий — bad

сумний - sad

Колір - color

білий - white
блакитний - light blue
жовтий - yellow
зелений - green
коричневий – brown
ласкавий - tender
рожевий - pink
синій - dark blue
сірий - grey
червоний - red
чорний – black

Смак - taste

гіркий - bitter
кислий - sour
смачний - tasty
солодкий-sweet
солоний - salt

Запах - smell

запашний - odorous, aromatic
неприємний - unpleasant
приємний – pleasant
свіжий – fresh

Розмір - size

великий - large
вузький - narrow, tight
довгий - long
короткий - short
малий - small
широкий - wide

Ціна - price

дешевий - cheap
дорогий - expensive

Інші характеристики – other characteristics

важкий - heavy, hard
гарячий - hot
давній - ancient
зручний - comfortable
легкий - easy
літній - summer
м'який - soft
новий – new
старий - old
осінній - autumn
світлий - light, bright
твердий - hard
темний - dark
теплый - warm
холодний - cold
цікавий – interesting
бідний - poor
багатий - rich
чистий - clean
брудний - dirty
голодний – hungry
пухнастий - fluffy
чудовий - wonderful
яскравий - bright

Degrees of comparison of adjectives

Comparative degree is formed by inserting the suffix -іш or -ш before the adjectival ending or by words more (більш), less (менш) to the positive form of the adjective		Superlative degree is formed by adding the prefix най- to the form of comparative degree or by adding words most (найбільш), least (найменш) to the positive form of the adjective	
Simple form -ш-, -іш-	Complex form більш (менш) + positive form	Simple form най+ form of comparative degree	Complex form най+більш (менш)+ positive form
дешевий- дешев-ш-ий веселий - - весел-іш-ий здоровий - здоров-іш-ий тихий - тихіший	більш дешевий більш веселий більш здоровий менш тихий	най+дешевший най+весел-іш-ий най+здоров-іш -ий най+тих-іш-ий	най+більш дешевий най+більш веселий най+більш здоровий най+менш тихий
In some adjectives the addition of the comparative suffix causes certain changes:		In some adjectives the addition of the comparative suffix causes certain changes:	
ок- (-к-) -ш-	більш (менш) +	най+	най+більш(менш)
глиб-ок-ий – глиб-ш-ий лег-к-ий – лег-ш-ий швидкий – швидший	більш глибокий більш легкий менш швидкий	най+глибший	най+більш глибокий най+більш легкий най+менш швидкий
(зьк)о → -жч(е) низький - нижчий	більш низький	най+нижчий	най+більш низький
г → -жч(е) доро-г-ий –дорожчий	більш дорогий	най+дорожчий	най+більш дорогий
с → щ(е) ви-с-ок-ий – ви-щ- е	менш високий	най+вищий	най+більш високий
<p>Note: Some comparative and superlative degrees of adjectives can not be formed from their positive forms.</p> <p>добрий (good) – кращий (better) – найкращий (the best) поганий (bad) – гірший (worse) – найгірший (the worse) великий (big) – більший (bigger) – найбільший (the biggest) малий (small/ little) – менший (smaller / less) – найменший (the smallest/ least)</p>			

[Turn to the Unit 3](#)

Adjective

Antonyms

Antonyms are words opposite in meaning. Example: великий – малий/big – small, швидкий – повільний/fast – slow, дешевий – дорогий/cheap – expensive. Antonyms express the feature in gradation, that makes opposite pair, for example from hot to warm, that's why qualitative adjectives make antonyms and degrees of comparison.

Substantives

In Ukrainian language adjectives are also used as substantives.

A substantive is a noun or any word or phrase that acts like a noun in a sentence. Example: Здорові хворих не розуміють/ The healthy do not understand the sick.

In this sentence it is clear that the omitted noun is people: healthy people and sick people. In a Ukrainian sentence the endings of the adjectives tell you which word is the subject and which is the direct object.

Ukrainian words **молодий** and **молода** are nouns and they means bridegroom and bride; **хворий/ хвора** means sick people but also in hospitals it denotes patient; **операційна** – operating room etc.

TASKS

1. Choose the appropriate adjectives to the following nouns. Use the key.

Біль, напад, синдром, голодування, судини.

The key. Сильний, слабкий, дрібний, великий, тупий, гострий, клінічний, кисневий, коронарний, тривалий, закономірний.

2. Make up the sentences using adjectives below.

Клітинний, клітчастий, міжклітинний, багатоклітинний, внутрішньоклітинний; кислий, кислотний, кислуватий, кислотостійкий; кістковий, костяний, кістчковий, кістлявий; кровоносний, кровотворний, кров'янистий; спеціальний, спеціалізований, специфічний.

3. Make all possible adjectives from the given nouns. Distinguish the meaning of words using the vocabulary, build a phrase.

Example: ВОДА: 1) водний розчин (concerning water); 2) водяна тварина, водяний мозіль (which is associated with water; which consists of water; living or growing in water); 3) водянистий виноград, водянисті літери (which contains a lot of water; colorless). Кров, біль, вибір, вітаміни, голова, дефект, екстракт, жир, книжка, колір, людина, піт (потовий), система, смак, трава.

4. Write the adjectives below, grouping them by the feature (form, color, structure, structure).

Прямокутний, тонкий, клітинний, овальний, кулястий, плаский, мілкий, круглий, витягнутий, зернистий, сітчастий, щільний, волокнистий, пластинчатий, усічений, жовтуватий, дрібнокристалічний, рожевий, ромбоподібний, призматичний, трубчастий.

5. Arrange the phrase in order of decrease of feature.

Процес стає активнішим, процес стає активним, процес стає значно активнішим, процес стає незначно активнішим, процес стає більш активним, процес стає менш активним, процес стає помітно активнішим, процес стає порівняно активнішим, процес стає відносно активнішим.

6. Change the compound form of Comparative degree into simple form. Example: ставати (стати) більш швидким – ставати (стати) швидшим. Ставати більш помітним, більш твердим, більш густим, більш низьким, більш легким, більш високим, більш тонким, більш вузьким.

Pronouns, correlated with adjective

1. Interrogative pronouns.

The interrogative pronouns **який, чий, котрий** must agree in gender, number, and case with the person or object about which they are asking a question.

The interrogative pronouns **який (m.), яка (f.), яке (n.), які (pl.)** are used in a question that asks about an attribute of a person or object.

Який костюм вона має? – Вона має рожевий костюм.

What kind of suit does she have? – She has a pink suit.

Яке у неї авто? – У неї синє авто.

What kind of car does she have? – She has a blue car.

Яка у них квартира? – У них нова квартира.

What kind of flat do they have? – They have a new flat.

Які у нього черевики? – У нього дорогі черевики.

What kind of shoes does he have? – He has expensive shoes.

Interrogative pronouns **котрий (m.), котра (f.), котре (n.), котрі (pl.)** is used in a question that asks about one item out of a group of two or more items: Котрий костюм вона купує, рожевий чи білий?/ Which suit is she buying, the pink one or the white one? Also **котрий** is used in a question that is relevant to ordinal numerals: Котра зараз година? – Третя година/ What time is it now? – Three o'clock.

У котрій палаті лежить хворий Петренко? – Він лежить у другій палаті/ In which ward is (lie) the patient Petrenko? – He is in the second ward.

The interrogative pronouns **чий (m.), чия (f.), чиє (n.), чії (pl.)** is used in a question that asks about belongings to somebody. To answer this question possessive adjectives or possessive pronouns are used.

Чия машина у дворі? – Братова/ Whose car is in the yard? – Brother's car.

Чия це ручка – Це моя ручка/ Whose is this pen? – This is my pen.

[Turn to the Unit 3](#)

Pronouns, correlated with adjective

2. *Possessive pronouns* answer the question “whose?” and must agree in gender, number, and case with the person or object about which they are asking a question.

	Я I	ТИ you	ВІН he, it	ВОНÓ it	ВОНÁ she, it	МИ we	ВИ you	ВОНІ they
m.	МІЙ my	ТВІЙ your	ЙОГÓ his, its	ЙОГÓ its	ЇЇ her, its	НАШ our	ВАШ your	ЇХНІЙ their
f.	МОЯ my	ТВОЯ your	ЙОГÓ his, its	ЙОГÓ its	ЇЇ her, its	НАША our	ВАША your	ЇХНЯ their
n.	МОЄ my	ТВОЄ your	ЙОГÓ his, its	ЙОГÓ its	ЇЇ her, its	НАШЕ our	ВАШЕ your	ЇХНЄ their
pl.	МОЇ my	ТВОЇ your	ЙОГÓ his, its	ЙОГÓ its	ЇЇ her, its	НАШІ our	ВАШІ your	ЇХНІ their

The possessive pronoun **свій (m.), своя (f.), своє (n.), свої (pl.)** – “one’s” – denotes possession/ belonging and refers back to the subject in the sentence. It has the properties of an adjective that is it agrees in gender, case and number with the noun it is used with.

Ви маєте свою коробку/ You have your own box.

Ви маєте мою коробку/ You have my box.

3. *Defining pronouns* **всЯкий, всЯка, всЯке, всЯкі; кожний, кожна, кожне, кожні** (every, each) indicate a general feature of the person or object and must agree in gender, number, and case with that person or object.

4. *Indefinite pronouns* correlated with adjectives are used when the feature of the subject is not specified: **якийсь** (some, any, a certain), **який-небудь** (some, any = this one or that one, indifferently which one), **деякий** (some, certain), **будь-який** (some, any; whichever, whichever), **абиякий** (some, any, rather bad, indifferent).

5. *Negative pronouns* correlated with adjectives: **ніякий** (not any, none), **нічий** (belonging to nobody, nobody’s), **нікотрий** (no one, not any, none, nobody).

Pronouns, correlated with adjective

6. The demonstrative pronouns **цей** and **той** may be used either as modifiers or as pronouns: Хто знає ту дівчину? Ніхто не знає тієї дівчини/ Who knows that girl? No one knows that girl.

When **цей** and **той** are used as pronouns, they take the place of the noun that they are understood to modify: Чи ти знаєш цих чоловіків? – Я знаю цього, але не того/ Do you know those men? – I know this one, but not that one.

masculine	цей	той
feminine	ця	та
neuter	це	те
plural	ці	ті

7. *Intensive (emphatic) pronouns* are used to emphasize the fact that something is being done by a particular person. In English the pronoun oneself which is used as a reflexive pronoun, is also used as an intensive pronoun.

English Reflexive Pronoun: He bought himself a car.

English Intensive Pronoun: He said that he bought himself a car.

In Ukrainian, the *reflexive pronoun* is **себе**; the *intensive pronoun* is **сам/самий, сама, саме, самі**.

Ukrainian reflexive pronoun: Він купив собі авто/ He bought himself a car.

Ukrainian intensive pronoun: Він **сам** сказав, що він купив собі авто/ He himself said that he bought himself a car.

The intensive pronoun **сам/самий** must agree in gender, number, and case with the noun or pronoun that it modifies.

Він **сам** може злагодити авто/ He himself can fix the car.

The intensive pronouns are also used to convey the meaning alone or by oneself: Діти **самі** вдома/ The children are home alone (by themselves). Чому ти **сам** ходив у кіно?/ Why did you go to the movies by yourself (alone)?

The declension of the adjectives

Case	Interrogative pronouns хто? що?*	Singular				Plural		
		masculine animate	masculine inanimate	neuter	feminine	masculine	neuter	feminine
<i>Nom.</i>	хто? що?	розумний студент	овальний стіл	рідне місто	старша сестра	розумні студенти/ овальні столи	рідні міста	старші сестри
<i>Gen.</i>	кого? чого?	розумного студента	овального стола	рідного міста	старшої сестри	розумних студентів/ овальних столів	рідних міст	старших сестер
<i>Dat.</i>	кому? чому?	розумному студенту / студентові	овальному столі	рідному місту	старшій сестрі	розумним студентам/ овальним столам рідним містам	рідним містам	старшим сестрам
<i>Acc.</i>	кого? що?	розумного студента (= Gen.)	овальний стіл (= Nom.)	рідне місто (= Nom.)	старшу сестру	розумних студентів (= Gen.)/ овальні столи (= Nom.)	рідні міста	старших сестер (animates = Gen.) цікаві книги (inanimates = Nom.)
<i>Abl.</i>	ким? чим?	розумним студентом	овальним столом	рідним містом	старшою сестрою	розумними студентами/ овальними столами	рідними містами	старшими сестрами
<i>Loc.</i>	на (у) кому, на (у) чому?	на розумному студентові	на овальному столі	у рідному місті	на старшій сестрі	на розумних студентах/ на овальних столах	у рідних містах	на старших сестрах
<i>Voc.</i>	-	розумний (= Nom.) студенте	-	-	старша (= Nom.) сестро	розумні студенти/ -	-	старші сестри (= Nom.)

[Turn to the Unit 4](#)

The declension of the adjectives of hard and soft groups

Case	singular				plural			
	masculine/ neuter		feminine		masculine/ neuter		feminine	
	hard group	soft group	hard group	soft group	hard group	soft group	hard group	soft group
Nom.	зелений	синій	зелена	синя	зелені	сині	зелена	синя
Gen.	зеленого	синього	зеленої	синьої	зелених	синіх	зеленої	синьої
Dat.	зеленому	синьому	зеленій	синій	зеленим	синім	зеленій	синій
Acc.	зеленого птаха (animate) зелений чай (inanimate)	синього птаха (animate) синій автомобіль (inanimate)	зелену	синю	зелених птахів (animate = Gen.) зелені дерева (inanimates = Nom.)	синіх птахів (animate = Gen.) сині автомобілі (inanimates = Nom.)	зелених пташок (animates = Gen.) зелені сукні (inanimate = Nom.)	синіх пташок (animates = Gen.) сині сукні (inanimate = Nom.)
Abl.	зеленим	синім	зеленою	синьою	зеленими	синіми	зеленою	синьою
Loc.	на/ в зеленому	на/ в синьому	на/в зеленій	на/ в синій	на/ в зелених птахах/ деревах	на/ в синіх	на/в зеленій	на/ в синій
Voc.	= Nom.	= Nom.	= Nom.	= Nom.	= Nom.	= Nom.	= Nom.	= Nom.

Unit 4

Declension of interrogative pronouns (the question word to adjectives)

The interrogative pronouns “який”, “якої” are declined like Hard Declension adjectives, the interrogative pronoun “чий” – Soft Declension adjectives.

Case	singular				plural	
	masculine/neuter		feminine			
Nom.	який? яке?	чий? чиє?	яка?	чия?	які?	чиї?
Gen.	якого?	чийого?	якої?	чиєї?	яких?	чиїх?
Dat.	якому?	чиєму?/ чийому?	якій?	чийій?	яким?	чиїм?
Acc.	= Nom. or Gen.	= Nom. or Gen.	яку?	чию?	= Nom. or Gen.	= Nom. or Gen.
Abl.	яким?	чиїм?	якою?	чиєю?	якими?	чиїми?
Loc.	на/у якому?	на/у чиєму?	на/у якій?	на/ у чийій?	на/у яких?	на/ в чиїх?
Voc.	= Nom.	= Nom.	= Nom.	= Nom.	= Nom.	= Nom.

[Turn to the Unit 4](#)

Declension of possessive pronouns

Case	singular												plural				
	masculine/ neuter						feminine										
Nom.	мій/ моє	твій/ твоє	наш/ наше	ваш/ ваше	їхній/ їхнє	свій/ своє	моя	твоя	наша	ваша	їхня	своя	мої	твої	наші	ваші	їхні
Gen.	мого	твого	нашого	вашого	їхнього	свого	моєї	твоєї	нашої	вашої	їхньої	своїї	моїх	твоїх	наших	ваших	їхніх
Dat.	моєму	твоєму	нашому	вашому	їхньому	своєму	моїй	твоїй	нашій	вашій	їхній	своїй	моїм	твоїм	нашим	вашим	їхнім
Acc.	Nom. or Gen.	Nom. or Gen.	Nom. or Gen.	Nom. or Gen.	Nom. or Gen.	Nom. or Gen.	мою	твою	нашу	вашу	їхню	свою	Nom. or Gen.	Nom. or Gen.	Nom. or Gen.	Nom. or Gen.	Nom. or Gen.
Abl.	моїм	твоїм	нашим	вашим	їхнім	своїм	моєю	твоєю	нашою	вашою	їхньою	своєю	моїми	твоїми	нашими	вашими	їхніми
Loc.	на/у моєму	на/у твоєму	на/у нашому	на/у вашому	на/ у їхньому	на/у своєму	на/у моїй	на/у твоїй	на/ у нашій	на/ у вашій	на/ у їхній	на/у своїй	на/у моїх	на/у твоїх	на/ у наших	на/ у ваших	на/ у їхніх

Note. Pronouns **наш**, **ваш** decline as Adjectives of Hard group.

Pronoun **їхній** declines as Adjectives of Soft group.

Turn to the Unit 4

Declension of definite, demonstrative and intensive pronouns

Declension of definite pronouns

Case	Question	Singular		Plural	
		masculine	feminine		
Nom.	хто? що?	всякий, всяке, кожен, кожне	всяка, кожна	всякі	кожні
Gen.	кого? чого?	всякого, кожного	всякої, кожної	всяких	кожних
Dat.	кому? чому	всякому кожному	всяку, кожну	всяким	кожним
Acc.	кого? що?	всякого всякий кожного кожен	всяку, кожну	всяких	кожних
Abl.	ким? чим?	всяким кожним	всякою, кожною	всякими	кожними
Loc.	(на/у) кому? чому?	всякому кожному	всякій, кожній	всяких	кожних

Declension of the intensive pronoun сам/самий

The intensive pronoun сам/самий is declined like a Hard Declension Adjective. In the masculine nominative singular case, the intensive pronoun may have either the short adjectival form сам, or the long adjectival form самий.

Declension of the demonstrative pronouns

“цей, ця, це, ці”/ “той, та, те, ті”

Case	masculine/neuter sing.	feminine sing.	plural
Nom.	цей, той/це, те	ця, та	ці, ті
Gen.	цього/того	цієї, тої	цих, тих
Dat.	цьому/ тому	цій, тій	цим, тим
Acc.	=Nom. or Gen	цю, ту	= Nom. or Gen
Abl.	цим/ тим	цією, тою	цими, тими
Loc.	на (у) цьому/ тому	на (у) цій, тій своїй	на (у) цих, тих

Case	singular			plural
	masculine	neuter	feminine	
Nom.	сам/ самий	саме	сама	самі
Gen.	самого	самого	самої	самих
Dat.	самому	самому	самій	самим
Acc.	Nom.(inanimate) or Gen.(animate)	Nom.(inanimate) or Gen.(animate)	саму	Nom. (inanimate) or Gen.(animate)
Abl.	самим	самим	самою	самими
Loc.	на/в самому	на/в самому	на/в самій	на/в самих

[Turn to the Unit 4](#)

TASKS «The declension of adjectives and pronouns, correlated with adjectives»

I. Replace the statement with an adjective phrase. Use a dictionary if necessary. Example: лікування, метою якого є запобігання подальшому розвитку виразкової хвороби, – противиразкове лікування. Key: доопераційний, післяопераційний, цілодобовий, протигрипозний, зміцнювальний.

Період, який триває після закінчення операції до поліпшення стану хворого. Підготовка хворого до операції, що здійснюється перед операцією і містить цілий комплекс заходів. Чергування, що триває цілу добу. Лікарські засоби, що сприяють загальному зміцненню організму. Сироватка, що вживається для профілактики захворювання на грип.

II. Fill in the blanks with the appropriate case ending of the adjective, the case is indicated in brackets.

1. До як... (Gen.) крамниці вони хочуть йти? 3. У як... (Loc.) кав'ярні вони зараз? 4. Як... (Abl.) мовою вона розмовляє? Українськ... (Abl.). 5. На як ... (Loc.) вулиці вона живе? 6. До як... (Gen.) театру вони йдуть? – До Драматичн... (Gen.) 7. Як... (Abl.) милом вони миються? 8. У як... (Loc.) будинку ти живеш? 9. Як... (Abl.) автобусом ви їдете до університету? – Двадцять шост... (Abl.). 10. У як... (Loc.) музеї ви були вчора?

III. Put the adjectives in brackets in the correct form.

1. Я взяв у бібліотеці (цікава книжка). 2. Я захоплююся (пригодницький твір). 3. Я вже прочитав 5 (цікавий роман). 4. Мій знайомий порадив купити (новий посібник) із (терапія). 5. У (він) багато (цікава інформація). 6. Я вже зібрав (необхідна література) з (питання) (хірургія). 7. Я купив у магазині (свіжий хліб). 8. Він не любить пити (гарячий чай) з (цукор).

IV. Put the words in brackets into the correct cases. Example: Я читаю (він книга). – Я читаю його книгу.

1. Він отримає лист від (мій брат).
2. Ти побачив (її сестра).
3. У (вона) є іноземні подруги.
4. У (я) с молодша сестра.
5. У (мій брат) завтра буде екзамен.
6. Я зустріла (твоя матір).
7. Вона не бачила (твій брат).
8. Микола навчає (ваші діти).
9. На столі немає (мій олівець).
10. (Наші студенти) не було на занятті.
11. Він тримає (своя ручка).
12. Брат пише у (він зошит).
13. У (моя кімната) темно.
14. Галина зустріла (він) у бібліотеці.
15. Це (вони) кімната.
16. У (наша сусідка) немає світла.
17. Лікар написав (ви) рецепт ліків.
18. Студенти купили (він) подарунок.
19. Тетяна зустрілася з (його друзі).

V. Make a sentences from the words in the left and right columns.

Example: Біль має на нападоподібний характер.

біль (pain) нападоподібний (attack), тупий (obtuse, dull),
гострий (acute), ріжучий (cut), колючий (prickly)
тягучий (drudge; dull), ниючий (slobber)
стискаючий (pressing), пульсуючий (pulsing).

Cardinal numerals

Numeral is a notional part of speech that indicates the number of items (one, two) or their order (seventh, tenth).

Cardinal numerals

Cardinal numerals indicate the quantity: один, два, три.../ one, two, three...

1 – один/ one (for masculine nouns, одна – for feminine, одне - for neuter)

2 – два/ two (for masculine and neuter nouns, дві – for feminine nouns)
(Note that “one” and “two” in Ukrainian must agree in gender with the noun that follows them)

3 – три/ three

4 – чотири/ four

5 – п'ять/ five

6 – шість/ six

7 – сім/ seven

8 – вісім/ eight

9 – дев'ять/ nine

10 – десять/ ten

11 – одинадцять/ eleven

12 – дванадцять/ twelve

13 – тринадцять/ thirteen

14 – чотирнадцять/ fourteen

15 – п'ятнадцять/ fifteen

16 – шістнадцять/ sixteen

17 – сімнадцять/ seventeen

18 – вісімнадцять/ eighteen

19 – дев'ятнадцять/ nineteen

20 – двадцять/ twenty

30 – тридцять/ thirty

31 – тридцять один/ thirty one

32 – тридцять два/ thirty two

40 – сорок/ forty

41 – сорок один/ forty one

42 – сорок два/ forty two

50 – п'ятдесят/ fifty

60 – шістдесят/ sixty

70 – сімдесят/ seventy

80 – вісімдесят/ eighty

90 – дев'яносто/ ninety

100 – сто/ one (a) hundred

101 – сто один/ one hundred and one

102 – сто два/ one hundred and two

200 – двісті/ two hundred

201 – двісті один/ one hundred and one

232 – двісті тридцять два/ two hundred and thirty-two

300 – триста/ five hundred

400 – чотириста/ / four hundred

500 – п'ятсот/ five hundred

600 – шістсот/ / six hundred

700 – сімсот/ / seven hundred

800 – вісімсот/ / eight hundred

900 – дев'ятсот/ / nine hundred

1000 – тисяча/ one (a) thousand

2000 – дві тисячі/ two thousand

1000 00 - один мільйон/ one (a) million

0 – нуль/ zero

Ordinal and Collective numerals

Ordinal numerals show the order: перший, другий, третій.../ first, second, third... Ordinal numerals change their endings accordingly to the gender of the noun and are declined as adjectives: восьмий учень (masculine), восьма учениця (feminine), восьме вікно (neuter).

1 – перший, -а, -е / first

2 – другий, -а, -е - о / second

3 – третій, -я, -є - third

4 – четвертий, -а, -е / fourth

5 – п'ятий, -а, -е - fifth

6 – шостий, -а, -е - sixth

7 – сьомий, -а, -е / seventh

8 – восьмий, -а, -е / eighth

9 – дев'ятий, -а, -е / ninth

10 – десятий, -а, -е / tenth

11 – одинадцятий, -а, -е / eleventh

12 – дванадцятий, -а, -е / twelfth

13 – тринадцятий, -а, -е / thirteenth

14 – чотирнадцятий, -а, -е / fourteenth

15 – п'ятнадцятий, -а, -е / fifteen

16 – шістнадцятий, -а, -е - sixteenth

17 – сімнадцятий, -а, -е - seventeenth

18 – вісімнадцятий, -а, -е - eighteenth

19 – дев'ятнадцятий, -а, -е - nineteenth

20 – двадцятий, -а, -е - twentieth

21 – двадцять перший, -а, -е - twenty-first

22 – двадцять другий, -а, -е - twenty-second

23 – двадцять третій, -а, -е — twenty-third

24 – двадцять четвертий, -а, -е - twenty-fourth

25 – двадцять п'ятий, -а, -с - twenty-fifth

Collective numerals are formed from the bases of cardinal numerals from 2 to 20 and 30. They mean a certain number of objects as collect and are synonyms to the cardinal numerals. Collective numerals are used to count humans: шестеро братів/ six brothers. Collective numerals are also used with nouns that have no singular form: У кімнаті двоє дверей/ There are two doors in the room.

Collective numerals: двоє (двійко), троє (трійко), чотверо (четвірко), п'ятеро (п'ятірко), шестеро, семеро, восьмеро, дев'ятеро, десятеро, одинадцятеро, дванадцятеро, тринадцятеро, чотирнадцятеро, п'ятнадцятеро, шістнадцятеро, сімнадцятеро, вісімнадцятеро, дев'ятнадцятеро, двадцятеро, тринадцятеро and обоє, обидва, обидві.

Collective numerals by nouns in the genitive plural:

In actual practice only the first few collective numerals are in regular use, liven so people frequently use the ordinary cardinal numerals with nouns denoting human beings, e.g. два брати.

У нього троє дітей/ He has three children

Їх у нього троє/ He has three of them.

Нас було чотверо/ There were four of us.

2	двоє братів (Gen.)	<i>compare:</i> два	готелі (Nom.)
3	троє братів	три	готелі
4	чотверо братів	чотири	готелі
5	п'ятеро братів	п'ять	готелів
6	шестеро братів	шість	готелів
7	семеро братів	сім	готелів
8	восьмеро братів	вісім	готелів
9	дев'ятеро братів	дев'ять	готелів
10	десятеро братів	десять	готелів

Fraction numerals

Fraction numerals indicate the fractional quantities or fractional in combination with integers:

одна сьома, півтора, нуль цілих тридцять п'ять сотих/ one-seventh, one and a half, naught point three five

The numerator of the fraction is expressed by a cardinal numeral, and the denominator is expressed by an ordinal numeral:

$1/7$ – одна сьома / one-seventh

$21/8$ – дві цілих одна восьма / two and one-eight

$2/3$ – дві треті / two-thirds.

$1\frac{1}{2}$ – півтора / one and a half,

$2\frac{1}{2}$ – дві цілі одна друга / two and a half.

Decimal fractions

2.75 – дві цілих сімдесят п'ять сотих/ *two point seven five*

0.35 – нуль цілих тридцять п'ять сотих/ *naught point three five*

The nouns which are used with decimal fractions has form of Genitive singular. The word “частина”(part) we don't use: одна шоста земної кулі/

one-sixth of the Earth.

In fractional numerals, the numerator is declined as a cardinal numeral, and the denominator – as ordinal: двох (cardinal) шостих (ordinal)/ two-sixth.

The sequence of the numeral and the noun

1. The numeral один (одна, одно, одне, одні) agrees with the noun in gender, number and case: одна презентація, одне озеро, одні двері.

2. The numerals два, три, чотири agrees with the noun in Nominative plural: два програмісти, три будинки, чотири апельсини.

3. After the numeral п'ять and more the noun is used in Genetive plural: п'ять моніторів, шість зошитів.

4. The noun with compound numerals is used in the same case as the last number: сто один стіл (last is one, so noun is singular), сто три столи, сто десять столів (with 10 we use Gen. pl.: 10 столів).

5. After the fractional numerals the noun is used in Genitive singular: одна друга торта, дві цілі й одна третя тонни.

6. With the fractional numerals the noun that has significance value is used in the same form as the numeral: п'ять з половиною кілограмів, два з третиною апельсини.

7. The numeral півтора is used with the noun of masculine or neuter gender in Genetive singular, the numeral півтори is used with the noun of feminine gender in Genetive singular: півтора місяця, півтори тонни.

8. The collective numerals are used with the nouns that are:

- animates, masculine gender: п'ятеро лікарів, четверо вовків,
- belongs to IV group (відміни) of nouns that indicates the animal kids with suffix -ат-, -ят -, -ен-: троє поросят, семеро козенят;
- inanimates, neuter gender: троє імен;
- have only plural: троє дверей, четверо воріт.

The declension of the Cardinal numerals

Case	masculine	neuter	feminine	plural
Nom.	один	одне, одно	одна	одні
Gen.	одного		однієї, одної	одних
Dat.	одному		одній	одним
Acc.	= Nom. or Gen.	одне, одно	одну	= Nom. or Gen.
Abl.	одним		однією, одною	одними
Loc.	(на) одному, одним		(на) одній	(на) одних

Nom.	два, дві	три	чотири
Gen.	двох	трьох	чотирьох
Dat.	двом	трьом	чотирьом
Acc.	Nom. or Gen.	Nom. or Gen.	Nom. or Gen.
Abl.	двома	трьома	чотирма
Loc.	(на) двох	(на) трьох	(на) чотирьох

Numerals from 5 to 20 (від п'яти до двадцяти), 30 (тридцять) and кільканадцять (over ten) decline as п'ять

Numerals обидва, обидві, обоє in all cases except Nominative have forms: обох, обом, обома.

Nom.	п'ять, п'ятеро	сім	вісім	дев'ять	десять
Gen.	п'яти (п'ятьох)	семи (сімох)	восьми (вісьмох)	дев'яти (дев'ятьох)	десять (десятьох)
Dat.	п'яти (п'ятьом)	семи (сімом)	восьми (вісьмом)	дев'яти (дев'ятьох)	десяти (десятьом)
Acc.	п'ять (п'ятьох)	сім (сімох)	вісім (вісьмох)	дев'ять (дев'ятьох)	десять (десятьох)
Abl.	п'ятьма (п'ятьома)	сьома (сімома)	вісьма (вісьмома)	дев'ятьма (дев'ятьома)	десятьма (десятьома)
Loc.	(на) п'яти (п'ятьох)	(на) семи (сімох)	(на) восьми (вісьмох)	дев'яти (дев'ятьох)	десяти (десятьох)

The declension of the Cardinal numerals

The numerals **п'ятдесят-вісімдесят, кількадесять** we decline only second part (like the numeral **п'ять**).

Nom.	п'ятдесят
Gen.	п'ятдесяти (п'ятдесятьох)
Dat.	п'ятдесяти (п'ятдесятьом)
Acc.	п'ятдесят (п'ятдесятьох)
Abl.	п'ятдесятьма (п'ятдесятьома)
Loc.	п'ятдесяти (п'ятдесятьох)

The numerals **сорок, дев'яносто, сто** in all cases except Nominative and Accusative have ending **-а**.

Nom., Acc.	сорок	дев'яносто	сто
Gen., Dat., Abl., Loc.	сорока	дев'яноста	ста

In numerals from 200 to 900 (від **двохсот до дев'ятисот**), and **кількасот** are declined both parts (except Ablative case that has parallel forms).

Nom.	двісті	чотириста	шістсот
Gen.	двохсот	чотирьохсот	шестисот
Dat.	двомстам	чотирьомстам	шестистам
Acc.	двісті	чотириста	шістсот
Abl.	двомастами	чотирмастами	шістьмастами, шістьомастами
Loc.	(на) двохстах	(на) чотирьохстах	(на) шестистах

The numerals **нуль, тисяча, мільйон, мільярд** are declined like appropriate nouns.

The ordinal numerals decline in the same way as the adjectives.

The pronouns, correlated with numerals and their declension

1. **The interrogative** pronoun скільки?/ how much? how many?

Скільки коштує... (Acc.)?/ How much it cost?

2. **The demonstrative pronoun** стільки/ so (as) much, so (as)

many, thus much

Де ти взяв стільки цікавих книжок?/ Where did you get so many interesting books?

These pronouns indicate an indefinite quantity.

Declension of the pronouns “скільки”, “стільки”

Nom.	скільки пацієнтів?	стільки
Gen.	скільких пацієнтів?	стількох
Dat.	скільким пацієнтам?	стільком
Acc.	скільки пацієнтів?	стільки
Abl.	скількима пацієнтами?	стількома
Loc.	на скількох пацієнтах?	на стількох
Voc.	-	-

Note. After pronouns “скільки”, “стільки” the noun is used in

Genetive plural except Dative and Locative: Скільки (Nom.)

пацієнтів (Gen.) було госпіталізовано сьогодні? Скільком (Dat.)

пацієнтам (Dat.) ти сьогодні зробив перев'язку?

3. **Negative pronoun** correlated with numerals: ніскільки (not at all, not in the least, not a bit):

ніскільки не відрізняється (від) – differs nothing (from);

ніскільки не менше – none the less;

мене це ніскільки не обходить – I don't care a rap (a bit);

це нам ніскільки не допомагає – it doesn't help us a bit.

TASKS «Numerals»

I. Read and write in words.

0, 14, 7, 18, 6, 19, 1, 2, 11, 5, 16, 8, 13, 4, 3, 9, 10, 20, 17, 30, 28, 31, 27, 29.

II. Write down your phone number using letters. Example: 0962145 837 - нуль, дев'ять, шість, два, один, чотири, п'ять, вісім, три, сім.

III. Make word combinations. Example: 2 (долар) – два долари.
100 (гривня), 224 (євро), 69 (долар), 24 (гривня), 198 (євро), 75 (долар), 12 (гривня), 5018 (долар), 356 (євро), 54 (копійка)

IV. Form the ordinal numerals to the following cardinals, using them in the gender indicated in brackets.

1(-ий) - перший, 10(-а), 9(е), 4(-ий), 3(-а), 6(-ий), 2(-е), 11 (-а), 15(-е), 40(-ий), 32(-а), 50(-е), 5(-а), 8(-е), 12(-ий), 7(-е), 2(-а), 71(-ий), 44(-е).

V. Read the fragment of medical document. Pay attention to fraction numerals.

Знеболювальне: загальне м/а (місцева анестезія) Sol.
Novocaini. Згоду хворого на операцію отримано. Хворіє 8 годин.
Л – 8,0 – 10 %. t – 37, 1 С
Премедикація: Sol. Promedoli 2 % - 1,0.
Sol. Atropini sulf. 0,1 % - 1,0.
Sol. Dimedroli 1 % - 1,0.

VI. Write with words the temperature and characterize it (трохи підвищена, висока, нормальна або знижена). Example: 37,3° – Тридцять сім і три – це трохи підвищена температура.

1) 36,6° 2) 41,2°
2) 37,1° 4) 39,4°
3) 38,7° 6) 35,9°

Verb. Imperfect aspect of the verb

Verb is a notional part of speech that can express an action or a state of a subject and answers the question what to do? what to have done?

The initial form of the verb is the infinitive form with ending -ти:

читати, писати, працювати.

In Ukrainian we express ourselves most frequently by making factual (declarative) statements, or by posing factual questions. Девід купує автомобіль (David is buying a car). When we make a declarative statement or pose a factual question, we are expressing ourselves in the indicative mood.

In Ukrainian there are three tenses and five forms in the indicative mood:

1. Present Tense
2. Past Imperfective Tense
3. Past Perfective Tense
4. Future Imperfective Tense
5. Future Perfective Tense

In Ukrainian the verb can be used in two aspects: perfect and imperfect.

Imperfect aspect of the verb

The imperfect verb denotes an action which has no beginning nor end, is not delineated by time, and is repetitive. As such it often corresponds to the English Indefinite infinitive or the English Continuous infinitive: робити – to do/to be doing, писати – to write/to be writing, жити – to live.

The use of the imperfect verb

Given the two characteristics mentioned above the Imperfect verb is used to form such tenses as:

1. Present tense denoting:
 - an action going on now: Зараз, я читаю книжку/ I am reading a book now. – the action is going on now.
 - a repetitive action in the Present): Щовечора я читаю книжку/ Every the evening I read a book. (a repetitive/habitual action).
2. Past Imperfect denoting:
 - an action going on in the past: Вчора я читала книжку цілий день/ Yesterday I was reading a book for the whole day (the action was going on);
 - a repetitive, habitual action in the past: Минулого року щовечора я читала книжку/ Last year I regularly read a book in the evening. – repetitive/sequential action in the past.
3. Future Imperfect denoting:
 - an action which will be going on in the future: Завтра я читатиму (буду читати) книжку цілий день/ Tomorrow I'll be reading a book for the whole day (the action will be going on).
 - a future repetitive action: Відтепер я читатиму одну книжку щомісяця/ From now on I shall read one book every month (a future repetitive action).

Unit 6

Present tense

Present tense denotes an action which is:

1. not completed and is going on now: *Зараз я замовляю чай.*
2. repetitive, habitual action in the present: *Я завжди замовляю чай.*

Thus, the Ukrainian Present tense corresponds to the English Present Indefinite and Present Continuous tenses.

The Ukrainian Present tense is formed by adding personal Present tense endings to the stem of the verb.

The stem of the verb in the Present tense often coincides with the stem of the intuitive form of the verb, which is the form of the verb without the suffix *-ти*: *замовляти* (to order) - “*замовля-*”, *сідати* (to sit down) - “*сіда-*”.

The stem of some verbs in the Present tense must be remembered: *хотіти* (to want) - “*хоч-*”, *йти* (to go) - “*йд-*”.

We distinguish two conjugation groups of verbs in the Present tense (we shall indicate the verb’s conjugation group by using the figures (1) or (2) in brackets beside a verb).

The conjugation is the adding of certain endings to the verb to show the person, the number and the tense it refers to.

Personal Present tense endings of verbs of the **first conjugation group**

Personal pronoun	the verb’s stem ends in a vowel :		the verb’s stem ends in a consonant :	
	“ <i>замовляти</i> ” (to order) – “ <i>замовля-</i> ”	<i>мати</i> (to have) – “ <i>ма-</i> ”	“ <i>йти</i> ” (to go) – “ <i>йд-</i> ”	“ <i>їхати</i> ” (to ride) – “ <i>їд-</i> ”
Я	замовляю	маю	йду	їду
ТИ	замовляєш	маєш	йдеш	їдеш
Він/вона/ ВОНО	замовляє	має	йде	їде
МИ	замовляємо	маємо	йдемо	їдемо
ВИ	замовляєте	маєте	йдете	їдете
ВОНИ	замовляють	мають	йдуть	їдуть

Note:

The verb “*мати*” denotes:

1. “possession”: *Я маю подругу/ I have a friend.*
2. “obligation / planned action” (when followed by a verb):
3. *Я маю писати статтю/ I have to write an article.*

Present tense

Personal pronoun	сідати (to sit down): “сіда-”	навчати (to teach) – “навча-”	вивчати (to study) –“вивча-”	нести (to carry) – “нес”-
я	сідаю	навчаю	вивчаю	несу
ти	сідаєш (сідай)	навчаєш (навчай)	вивчаєш (вивчай)	несеш (неси)
він/вона/ воно	сідає	навчає	вивчає	несе
ми	сідаємо (сідаймо)	навчаємо (навчаймо)	вивчаємо (вивчаймо)	несемо (несімо)
ви	сідаєте (сідайте)	навчаєте (навчайте)	вивчаєте (вивчайте)	несете (несіть)
вони	сідають	навчають	вивчають	несуть

Some more examples of the conjugation of verbs of the *first conjugation group* in the Present tense (the forms in brackets are those in the **Imperative mood**):

Verbs with the infinitive suffix **-ува- /-юва-** have alteration, lose **-ва-** in Present tense:

Personal pronoun	пояснювати (to explain): “поясню-”	працювати (to work): “працю-”	лікувати (to treat): “ліку-”	одужувати (to recover): “одужу-”
я	пояснюю	працюю	лікую	одужую
ти	пояснюєш	працюєш	лікуєш	одужуєш
він/вона/вон о	пояснює	працює	лікує	одужує
ми	пояснюємо	працюємо	лікуємо	одужуємо
ви	пояснюєте	працюєте	лікуєте	одужуєте
вони	пояснюють	працюють	лікують	одужують

Present tense

The verbs of **second conjugation group** have the stem vowel и, і, ї (бачи-ти, вари-ти) or stem vowel а after consonants ж, ч, ш (крича-ти, лежа-ти), stem vowel а not after consonants ж, ч, ш (спа-ти), stem vowel я (боя-тися, стоя-ти). Other verbs belongs to the first conjugation.

The Present tense of verbs of the second conjugation is formed by adding personal Present tense endings to the stem of the verb.

The stem of verbs of the second conjugation is formed by leaving out the infinitive suffix “-ти” and dropping the preceding stem vowel: “робити” (to do) - “роб-”, мусити (must) - “муш-”.

Personal Present tense endings of verbs of **the second conjugation group**:

Personal pronoun	the verb's stem ends in a vowel :		the verb's stem ends in a consonant	
	стояти (to stand) – “сто-”	клеїти (to glue) – “кле-”	лежати (to want) – “леж-”	бачити (to see) – “бач-”
я	стою	клею	лежу	бачу
ти	стоїш	клеїш	лежиш	бачиш
він/вона/ воно	стоїть	клеїть	лежить	бачить
ми	стоїмо	клеїмо	лежимо	бачимо
ви	стоїте	клеїте	лежите	бачите
вони	стоять	клеять	лежать	бачать

Note 1

The stem of verbs of the second conjugation quite often undergoes sound changes in the 1st person singular “я”: мусити (“мус-”) – я мушу.

Note 2

A number of verbs of the second conjugation have mixed endings, i.e., soft and hard endings in one verb, depending on the stem's final consonant: я мушу – вони мусять.

Note 3

Verbs of the second conjugation whose stem ends in -б,-п, в (роб-, люб-) get an intermediary -л before the personal endings in the 1st person singular and the 3rd person plural, moreover, it softens the personal endings into -ю and -ять respectively:

Personal pronoun	робити (to do): “роб-”	любити (to love, to like): “люб-”	спати (to sleep): “сп-”
я	роблю	люблю	сплю
ти	робиш	любиш	спиш
він/вона/в оно	робить	любить	спить
ми	робимо	любимо	спимо
ви	робите	любите	спите
вони	роблять	люблять	сплять

Present tense

In some verbs take place alteration of stem consonants:

Personal pronoun	first conjugation			second conjugation		
	писати (to write) – “пиш-”	хотіти (to want) – “хоч-”	різати (to cut) – “різ-”	сидіти (to sit) – “сид-”	ходити (to go, to walk) – “ход-”	їздити (to ride) – “їзд-”
я	пи <u>ш</u> у	хоч <u>у</u>	ріж <u>у</u>	сид <u>ж</u> у	ход <u>ж</u> у	їжд <u>ж</u> у
ти	пи <u>ш</u> еш	хоч <u>еш</u>	ріж <u>еш</u>	сид <u>ш</u>	ход <u>ш</u>	їзд <u>ш</u>
він/вона/ воно	пи <u>ше</u>	хоч <u>е</u>	ріж <u>е</u>	сид <u>ить</u>	ход <u>ить</u>	їзд <u>ить</u>
ми	пи <u>ше</u> мо	хоч <u>е</u> мо	ріж <u>е</u> мо	сид <u>им</u> о	ход <u>им</u> о	їзд <u>им</u> о
ви	пи <u>ше</u> те	хоч <u>е</u> те	ріж <u>е</u> те	сид <u>ите</u>	ход <u>ите</u>	їзд <u>ите</u>
вони	пи <u>ш</u> уть	хоч <u>у</u> ть	ріж <u>у</u> ть	сид <u>ять</u>	ход <u>ять</u>	їзд <u>ять</u>
Personal pronoun	казати (to say) – “каз-”	могти: (can) – “мож-”	плакати (to cry) – “плак-”	мусити (must) – “мус-”	бігти (to run) – “біг-”	летіти (to fly) – “лет-”
я	каж <u>у</u>	мож <u>у</u>	плач <u>у</u>	муш <u>у</u>	біж <u>у</u>	леч <u>у</u>
ти	каж <u>еш</u>	мож <u>еш</u>	плач <u>еш</u>	муш <u>ш</u>	біж <u>ш</u>	лет <u>ш</u>
він/вона/ воно	каж <u>е</u>	мож <u>е</u>	плач <u>е</u>	муш <u>ить</u>	біж <u>ить</u>	лет <u>ить</u>
ми	каж <u>е</u> мо	мож <u>е</u> мо	плач <u>е</u> мо	муш <u>им</u> о	біж <u>им</u> о	лет <u>им</u> о
ви	каж <u>е</u> те	мож <u>е</u> те	плач <u>е</u> те	муш <u>ите</u>	біж <u>ите</u>	лет <u>ите</u>
вони	каж <u>у</u> ть	мож <u>у</u> ть	плач <u>у</u> ть	муш <u>ять</u>	біж <u>ать</u>	лет <u>ять</u>

A separate group is formed by verbs бути, жити, їсти in the Present tense. They are different in their forms from other verbs.

Personal pronoun	жити (to live)	їсти (to eat)
я	живу	їм
ти	живеш	їси
він/вона/ вон о	живе	їсть
ми	живемо	їмо
ви	живете	їсте
вони	живуть	їдять

The verb to be used only form є: я є, ти є, він є, ми є, etc. and it is not compulsory, for example:

Це – мій брат Петро. = Це є мій брат Петро.

TASKS «Present tense»

I. Read and translate the verbs.

1 conjugation: читати, слухати, знати, нести, писати, розуміти, питати, запитувати, працювати, повторювати, розповідати, пояснювати, відповідати, готувати, снідати, обідати, вечеряти, відпочивати, вивчати, перевіряти, грати, виконувати;

2 conjugation: робити, вчити, вчитися, висіти, сидіти, лежати, стояти, дивитися, говорити.

II. Fill in the blanks with personal pronouns:

Example: ... говорю. – Я говорю.

1. ... читає. 2. ... розумієте. 3. ... пишу. 4. ... слухають. 5. ... снідаємо. 6. ... несучу. 7. ... вчить. 8. ... лежать. 9. ... стоїть. 10. ... знаємо. 11. ... розповідаєш. 12. ... розповідає. 13. ... слухаю. 14. ... висить. 15. ... відповідаємо. 16. ... вивчають. 17. ... вечеряєш.

III. Write the correct form of verbs in brackets:

1. Я (любити) футбол. 2. Він ... (писати) вірш. 3. - Що вони ... (робити)? - Вони ... (спати). 4. - Ти лежиш? - Ні, я ... (сидіти). 5. Батько ... (працювати). 6. - Що ... (робити) викладач? - Вона ... (пояснювати) урок. 7. - Що ви ... (робити)? - Я ... (дивитися) телевізор. А ви? - Ми теж ... (дивитися) телевізор. 8. Я ... (повторювати) слова. 9. Що ти ... (готувати)?

IV. Fill in the blanks with verbs: читати, розуміти, писати, слухати, запитувати, нести, вчити, лежати, стояти працювати, розповідати, пояснювати, сидіти, висіти, відповідати.

1. Я ... текст. 2. Ти ... завдання. 3. Він ... лист. 4. Ми ... журнал. 5. Вона ... правило. 6. Ви ... дієслова. 7. Вони ... слова. 8. Де він ...? 9. Де ... книжка? 10. Що ти ...?

V. Read the sentences and put the question:

Example: Студент читає. - 1. Хто читає? 2. Що робить студент?

1. Я пишу слова. 2. Викладач пояснює урок. 3. Тато працює. 4. Друг відпочиває. 5. Студентка розуміє правило. 6. Студенти слухають радіо. 7. Ми несемо речі. 8. Я вчу слова. 9. Лікар стоїть. 10. Декан розповідає. 11. Бабуся сидить. 12. Я відповідаю урок. 13. Ви готуєте обід. 14. Вони вчать анатомію.

Past Imperfect

Past Imperfect is formed by adding Past tense endings to the stem of the verb without the infinitive suffix “-ти”: “ходити” (ходи-), “робити” (роби-): Що ти робив? Що він робив? Що вона робила? Що воно робило? Що ви робили? Що вони робили?

Past tense endings have gender and number distinctions. Verbs with the particle “-ся” conjugate in the same way, only the particle “-ся” is added at the end.

	Personal pronoun	suffi x + endings	бу-ти (to be)	чита-ти (to read)	писа-ти (to write)	роби-ти (to do)	диви-ти-ся (to watch)	їсти (to eat) (stem “ї-”)	пи-ти (to drink)
Sing	я, ти, він (m.)	-в	був	читав	писав	робив	дивився	їв	пив
	я, ти, вона (f.)	-ла	була	читала	писала	робила	дивилася	їла	пила
	воно (n.)	-ло	було	читало	писало	робило	дивилося	їло	пило
Pl.	ми, ви, вони	-ли	були	читали	писали	робили	дивилися	їли	пили

Note: нести/ to carry – ніс (but несла, несло, несли);
іти – йшов, йшла, йшло, йшли.

Past Imperfect is used to express:

1. an action which was going on in the past and is not finished. The verb with this grammatical meaning is often followed by such words of duration as: довго (for a long time), цілий час (the whole time), весь час (all the time), протягом + час (Gen.)/during-time: Весь ранок я читала газету/ I was reading/have been reading a newspaper all the morning; Thus, the Ukrainian Past Imperfect with the meaning of duration corresponds, to the English Past Continuous or the Present Perfect Continuous tenses.

2. a past repetitive action: Влітку я щоранку милася холодною водою/ I was washing with cold water every day in summer.

3. a series of past actions in sequence: Що ти робила вчора?/ What were you doing yesterday? – Я ходила на роботу, потім зустрічалася з друзями, ми ходили на каву/ I went to work, then I met with some friends, we went for a coffee.

Thus, the Ukrainian Past Imperfect may also correspond to the English Past Indefinite tense.

TASKS «Past Imperfect»

I. Form the Past Tense of the following verbs

Example: він (писати) – він писав.

Вона (стояти), ми (гуляти), вони (читати), він (дивитися), воно (ходити), Ти (падати), ви (говорити), він (сидіти), я (спати).

II. Form the Past Tense of the following verbs

Example: Читати: він читав, вона читала, воно читало, вони читали.

Робити, знати, учити, говорити, слухати, нести, питати, запитувати, відповідати, писати, снідати, обідати, вечеряти, гуляти, розуміти, перевіряти, займатися, вивчати, повторювати, пояснювати, учитися, дивитися, відпочивати, працювати, розмовляти, розповідати, виконувати, грати.

III. Read and answer as in example: -Ти читав сьогодні газети?

– Так, я читав сьогодні газети.

1. Антон читав сьогодні цей текст? 2. Студентка читала цей журнал? 3. Викладач перевіряв це завдання? 4. Студенти писали сьогодні цей диктант? 5. Ваш друг писав вчора цю вправу? 6. Викладач пояснював сьогодні урок? 7. Ти гуляв вчора? 8. Твоя подруга гуляла вчора? 9. Ви працювали вчора? 10. Антон дивився вчора цей фільм? 11. Анна дивилася вчора новини? 12. Ваш сусід слухав вчора музику? 13. Ви розмовляли раніше українською мовою? 14. Він уже обідав сьогодні?

V. Put question to suggestions as in example: Вранці я працював.

– Що ти робив вранці?

1. Вдень ми працювали. 2. Ввечері ми гуляли. 3. Вранці вона писала лист. 4. Після обіду вона читала ці газети. 5. Сьогодні вони слухали музику. 6. Вчора я дивилася новий фільм. 7. Позавчора студенти відпочивали. 8. Після пари ми обідали. 9. Після перерви ми писали самостійну роботу. 10. Після обіду я спав.

Future Imperfect

The Future Imperfect is used to express an action which will be going on in the Future. Thus, it corresponds to the English Future Continuous or just the Future Indefinite.

There are two forms of the Future Imperfect in Ukrainian: complex and simple.

The Future Imperfect Complex is formed by means of the auxiliary verb “бути” in the Future tense and the imperfect infinitive of the verb.

The Future Imperfect Complex is mostly used in oral speech:

Що ти будеш робити завтра? (What will you be doing tomorrow?)

Нічого, буду сидіти вдома. (Nothing. I shall be staying at home.)

Conjugation of the verb “робити” (to do) in the *Future Imperfect*

Complex form:

<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
я буду робити	ми будемо робити
ти будеш робити	ви будете робити
він/ вона/воно буде робити	вони будуть робити

The Future Imperfect Simple is formed by adding suffix -м- and personal endings to the imperfect infinitive of the verb. The Future Imperfect Simple is characteristic of literary language and of written style: Що ти робитимеш? Що він (вона) робитиме?

Conjugation of the verb “робити” (to do) in the *Future Imperfect*

Simple form:

Singular	Plural
я робити-м-у	ми робити-м-емо
ти робити-м-еш	ви робити-м-ете
він вона/воно робити-м-е	вони робити-м-уть

TASKS «Future Imperfect»

I. Read and answer

A) Example: - Ти будеш читати сьогодні газети? – Так, я буду читати сьогодні газети.

1. Ти будеш слухати музику? 2. Ваш викладач буде пояснювати новий урок? 3. Ви будете снідати? 4. Він буде обідати? 5. Студенти будуть гуляти ввечері? 6. Ганна буде відпочивати? 7. Марат буде завтра працювати? 8. Ти будеш ввечері дивитися телевизор?

B) Example: - Ти читатимеш сьогодні газети? – Так, я читатиму сьогодні газети.

1. Ви дивитиметеся новини? 2. Діти гулятимуть ввечері? 3. Ваш викладач пояснюватиме новий урок? 4. Ганна відпочиватиме зараз? 5. Ти слухатимеш музику? 6. Марат завтра працюватиме?

II. Read and answer

Example: - Коли ви будете сьогодні гуляти? – Я буду гуляти після уроку.

1. Коли ми будемо обідати? 2. Коли ти будеш готувати обід? 3. Коли ти працюватимеш? 4. Коли він писатиме твір? 5. Коли Антон буде спати? 6. Коли вони дивитимуться телевизор?

III. Write the verbs using the Future tense

Example: - Ви ... сьогодні газети? (читати) – Ви будете читати/читатимете сьогодні газети?

1. Зараз викладач ... (пояснювати) новий урок. 2. Завтра ми ... (гуляти). 3. Ви ... (обідати)? 4. Після перерви студенти ... (писати) диктант. 5. Ти ... (вивчати) українську мову? 6. Ввечері вони ... (дивитися) телевизор. 7. Вранці я ... (робити) зарядку. 8. Завтра він ... (повторювати) слова. 9. Післязавтра ми ... (готувати) піцу.

IV. Write the texts using Past and Future tenses

A). Що ви робите? Ми читаємо текст. Потім викладач пояснює новий урок. Студенти слухають дуже уважно. Викладач говорить повільно й голосно. Ми розуміємо урок добре. Потім викладач запитує, а ми відповідаємо. Ми повторюємо старе правило, пишемо нові дієслова й складний диктант, багато розмовляємо українською. Усі студенти працюють дуже добре.

B). Ми перевіряємо домашнє завдання, потім виконуємо вправи, розповідаємо текст, пишемо диктант, відповідаємо на питання. Потім викладач пояснює новий урок, а ми уважно слухаємо.

C). Ввечері я відпочиваю, гуляю, дивлюся телевизор, слухаю музику або готую. Я і мої друзі багато говоримо українською.

D). Після обіду я відпочиваю, читаю газети й журнали. Потім я пишу вправи, вчу слова, повторюю дієслова. Ввечері я готую вечерю, а потім дивлюсь телевизор і слухаю музику.

Perfect aspect of the verb

The perfect verb denotes an action which is single (as opposed to a repetitive one) and completed (as opposed to an action which is going on). As such it may correspond to the English Perfect infinitive: зробити – to have done, написати – to have written, прожити – to have lived.

The use of the perfect verb

The perfect verb is used to form the following two tenses in Ukrainian.

1. the Past Perfect
2. the Future Perfect

The meaning of Imperfect and Perfect Aspect

Imperfect	Perfect
1. Action as a fact or process (how long?)/ Назва дії (факт) або процес (як довго?) Я вже <u>дивився</u> цей фільм (факт) Він півгодини <u>розв'язував</u> задачу (як довго? скільки часу?) Я <u>люблю</u> готувати (факт).	1. The result of the action/ Результат дії Я вже <u>подивився</u> цей фільм. Ти вже <u>розв'язав</u> задачу? Вона вже приготувала обід.
2. Repeating action/ Дія, що повторюється. Він <u>читав</u> цю книгу багато разів, бо вона йому подобається.	2. Single action/ Одноразова дія Він <u>прочитав</u> цю книгу, але вона йому не сподобалась.
3. Simultaneous action/ Одночасність дій Вони <u>дивилися</u> фільм та <u>обговорювали</u> його.	3. The sequence of actions/ Послідовність дій Ми <u>подивилися</u> фільм, а потім <u>обговорили</u> його.
<i>words that are often used with one form or another/ слова, які часто вживаються з тим або іншим видом:</i>	
часом, іноді, інколи (sometimes), завжди (always), рідко (rarely, seldom), часто (often), зазвичай (usually), щодня (every day), щоранку (every morning), щовечора (every evening).	Раптом (suddenly), несподівано (unexpectedly), обов'язково (necessarily), наприкінці, насамкінець (finally).

Unit 6

Formation of the Perfect aspect of the verb

The Perfect aspect of the verb is formed from the imperfect aspect:

1. by adding a perfective prefix to the imperfect verb

Imperfect form	Perfect form
бути (to be)	побути (to have been for a while)
дзвонити (to ring up)	задзвонити (to have rung up)
дивитися (to look)	подивитися (to have looked)
їхати (to go by transport)	приїхати (to have arrived)
їхати (to go by transport)	проїхати (to have covered a distance)
казати (to say)	сказати (to have said)
ламати (to break)	зламати (to have broken)
ламатися (to break down)	поламатися (to have broken down)
мовчати (to be silent)	промовчати (to have been silent)
мокнути (to get wet)	змокнути (to have got wet)
робити (to do)	зробити (to have done)
снідати (to have breakfast)	поснідати (to have had breakfast)
спати (to sleep)	проспати (to have overslept)
чекати (to wait)	зчекати (to have waited)

вечеряти (to have dinner)	повечеряти (to have had dinner)
гуляти (to walk)	погуляти (to have walked)
їхати (to go)	поїхати (to have gone/left)
їхати (to go)	приїхати (to have come/arrived)
могти (can/be able)	змогти (to have managed)
обідати (to have lunch)	пообідати (to have had lunch)
писати (to write)	написати (to have written)
просити (to ask request)	попросити (to have requested)
телефонувати (to phone)	зателефонувати (to have phoned)

Note:

Some perfective prefixes are devoid of any semantic meaning other than their grammatical meaning, while other perfective prefixes such as: ви- (out), при- (up to), про- (through/by) and others, besides the grammatical meaning keep their semantic meaning of movement (for prefixes and their meaning, see [“Prefixal verbs of motion”](#)).

Formation of the Perfect aspect of the verb

2. by changing the stem of the imperfect verb, as a rule by shortening it:

<i>Imperfect form</i>	<i>Perfect form</i>
виявлятися (to turn out)	виявитися (to have turned out)
залишати (to leave)	залишити (to have left)
збиратися (to get ready)	зібратися (to have got ready)
починати (to begin)	почати (to have begun)
траплятися (to happen)	трапитися (to have happened)
уявляти (to imagine)	уявити (to have imagined)
відсилати (to send off)	відіслати (to have sent off)
повертатися (to return)	повернутися (to have returned)

3. by dropping the imperfective suffixes -ва-/-да-:

<i>Imperfect form</i>	<i>Perfect form</i>
вирішувати (to decide)	вирішити (to have decided)
відповідати (to answer)	відповісти (to have answered)
забувати (to forget/leave)	забути (to have forgotten/ left)
запізнюватися (to be late)	запізнитися (to have been late)
повторювати (repeat)	повторити (to have repeated)
сідати (to sit down)	сісти (to have sat down)
залагоджувати (to settle)	залагодити (to have settled)
вдаватися (to manage/succeed)	вдатися (to have managed)

4. by changing the verb form altogether:

The derivatives of “ходити” form the perfect aspect using the verb “йти”:

<i>Imperfect form</i>	<i>Perfect form</i>
ходити (to go)	піти (to have gone)
брати (to take)	взяти (to have taken)

<i>Imperfect form</i>	<i>Perfect form</i>
виходити (to go out/leave)	вийти (to have gone out/left)
доходити (to come up /reach)	дійти (to have come up, to reached)
заходити (to go/come in)	зайти (to have gone/come in)

Formation of the Perfect aspect of the verb

Use imperfect verb (inf.) after verbs	
любити – to love	Я <u>люблю</u> співати.
вміти – to be able	Я <u>вмію</u> плавати.
(на)вчитися – to study	Він <u>вчиться</u> грати на гітарі.
(с)подобатися – to like	Мені <u>подобається</u> грати на гітарі.
Use both imperfect or perfect verb (inf.) after verbs	
(з)могти – can, to be able	Я <u>можу</u> грати (imperf.) на гітарі. – Я <u>можу</u> зіграти
(за)хотіти – to want	(perf.) на гітарі.
(по)радити – to advise	Я <u>раджу</u> тобі добре працювати (imperf.). – Я <u>раджу</u>
допомагати (допомогти) – to help	вам кинути (perf.) палити.
(по)просити – to ask	Я <u>хочу</u> спати (imperf.). – Я <u>хочу</u> купити авто.
вирішувати (вирішити) – to decide	Я <u>допомагаю</u> йому вчитися (imperf.) плавати. – Я <u>допомагаю</u> йому навчитися (perf.) плавати.
	Батько <u>просив</u> нас завжди допомагати (imperf.) один одному. – Він <u>попросив</u> мене допомогти (perf.) йому.
	Він <u>обіцяв</u> телефонувати (imperf.) щодня. – Він <u>обіцяв</u> зателефонувати (perf.) мені завтра.

TASKS «Perfect aspect of the verb»

I. Read the text, pay attention to the use of Aspect.

Сьогодні на занятті ми писали диктант. Ми написали диктант і почали читати текст. Спочатку читав викладач. Коли викладач читав, ми уважно слухали. Викладач прочитав текст і запитав: “Усе зрозуміло?” Потім викладач пояснював нову граматику. Коли він усе пояснив, урок закінчився. Вдома ми відпочивали. Коли ми відпочили, ми приготували вечерю, зробили домашнє завдання й подивилися телевізор.

II. Choose the right aspect of the verb:

1. Андрію, допоможи мені, будь ласка, (вибирати/ вибрати) костюм.
2. Лікар порадив мені (кидати/ кинути) палити і багато (гуляти/ погуляти) на свіжому повітрі.
3. Батько обіцяв (купувати/ купити) мені хорошу відеокамеру.
4. Максим не вміє (працювати/попрацювати) на комп'ютері, але він хоче (вчитися/ навчитися).
5. Я вирішив (обідати/ пообідати) у ресторані.
6. Ти можеш (допомагати/ допомогти) мені?
7. Ти любиш (малювати/ намалювати)?
8. Тобі подобається (читати/ прочитати) романи?
9. Я хочу (запрошувати/ запросити) тебе в гості.
10. Батько попросив мене (відправляти/ відправити) лист.
11. Завтра я не можу (телефонувати/ зателефонувати) йому.

III. Select a verb. Explain your choice.

Сьогодні вранці я ... і пив каву. Я ... газети щоранку. Я швидко ... газету.(читати/прочитати).
Сьогодні Андрій добре ... слова. Він завжди добре ... слова. (вчити/вивчити).
Вона часто ... на урок, але сьогодні вона не (запізнюватися/ запізнитися).
Щотижня він ... листи батькам. Учора він ... 2 листа. (надсилати/ надіслати).
У суботу мій сусід ... повідомлення. Він часто ... повідомлення від подруги. (отримувати/отримати).
Кожного дня мій приятель ... свіжі газети. Сьогодні він ... 2 газети. (купувати/купити).
Щоранку я ... каву. А сьогодні я .. молоко. (пити/випити).
Майже щодня я ... цю людину в метро. Сьогодні я знов її (зустрічати/зустріти).
Зазвичай ми ... працювати о другій годині. Вчора ми ... працювати о першій. (закінчувати/ закінчити).
Він завжди ... листи ввечері. Сьогодні він ... кілька листів. (писати/написати).
Мій старший брат завжди мені Учора він ... мені виконати завдання. (допомагати/допомогти).

Past Perfect

The Past Perfect is formed by adding to the stem of the perfect verb Past tense endings: “читати” (imperfect) – “прочитати” (perfect):

чита-ти (imperfect)		прочита-ти (perfect)	
я (m., f., n.)	читав/ читала/ читало	я (m., f., n.)	прочитав/ прочитала/ прочитало
ти (m., f., n.)	читав/ читала/ читало	ти (m., f., n.)	прочитав/ прочитала/ прочитало
він/ вона/ воно	читав/ читала/ читало	він/ вона/ воно	прочитав/ прочитала/ прочитало
ми	читали	ми	прочитали
ви	читали	ви	прочитали
вони	читали	вони	прочитали

The conjugation of the verbs “пiти” and “вийти” in the Past Perfect:

пiти (to go = to leave)		вийти (to go out)	
	Ми		
я піду	пiдемо	я вийду	ми вийдемо
ти підеш	ви підете	ти вийдеш	ви вийдете
він піде	вони підуть	він вийде	вони вийдуть

Note. The other perfect derivatives of the imperfect verb “ходити” conjugate in the same way as “вийти” except for the prefix.

Unit 6

The use of Past Perfect

1. Past Perfect is used to denote a single completed action and is opposed to Present tense, which denotes an ongoing action:

Present tense	Past Perfect
Я ще читаю книжку/ I am still reading the book.	Я вже прочитала книжку/ I have already read the book.
Я ще не прочитала книжки/ I haven't read the book yet.	Я ще читаю книжку/ I am still reading the book.
***	Я щойно прочитала книжку/ I have just read the book.

2. Past Perfect is also used to denote a single completed action as opposed to Past Imperfect which denotes a past ongoing action, or a repetitive action or actions in their sequence:

Past Imperfect	Past Perfect
Вчора я читала книжку цілий день/ Yesterday I read (was reading) a book for the whole day. – an ongoing action).	Вчора я прочитала книжку/ Yesterday I finished reading the book. – completed action.
Щоранку він варив каву/ Every morning he made coffee. – repetitive, habitual action.	Він уже зварив каву/ He has already brewed coffee. – completed action.

As seen from the examples above Past Perfect often corresponds to the English Present Perfect or Past Indefinite, and is opposed to the English Continuous tenses.

TASKS «Past Perfect»

I. Choose the right type of verb, explain your choice.

Андрій закінчив (писати/написати) статтю.

Жак продовжував (шукати/знайти) потрібну книжку.

Олена почала (вирішувати/вирішити) складну проблему.

Марк почав (прибирати/прибрати) у своїй кімнаті.

Тамара кинула (читати/прочитати) нецікавий роман.

Антон закінчив (готувати/приготувати) доповідь на збори.

II. Select the verb and put it in the correct form.

1. Щодня ми ... (починати/почати) працювати о дев'ятій годині ранку.
2. У суботу ми ... (закінчувати/закінчити) читати це оповідання.
3. Учора секретарка ... (починати/почати) працювати о десятій годині.
4. Щоранку о сьомій годині я ... (починати/почати) робити гімнастику. Зазвичай я ... (продовжувати/продовжити) робити гімнастику півгодини.
5. Сьогодні після обіду батько ... (продовжувати/продовжити) читати газети.
6. Коли ви зазвичай ... (закінчувати/закінчити) заняття? Коли ви ... (закінчувати/закінчити) вчора?
7. Тобі треба обов'язково ... (кидати/кинути) палити.

III. Select the verb type. To do this, ask whether this action happened once or many times, whether there was (was / will be) a specific result of this action.

Сандра хоче ... сукню (купувати/купити).

Сандра й Олена ... купити сукню завтра (домовлятися/домовитися).

Сьогодні хірург дуже ... (стомлюватися/стомитися).

Вішал не знав дорогу, тому він ... перехожого (питати/запитати).

Марина швидко ... працювати на комп'ютері (вчитися/навчитися).

Учора Антон ... цікаву новину (дізнаватися/дізнатися).

Професор ... писати статтю (закінчувати/закінчити).

Батько ... Максима грати у шахи (вчити/навчити).

IV. Pick the words that accompany one or another Aspect of the verbs. If you are unsure, see the words below.

..... Сергій працює вдома. він працює ввечері, тому він майже не працює вранці, тому що він слухає лекції в академії. І він їх не пропускає. Зараз він уже читає важкий український текст. він зрозумів, що страшенно хоче спати. Він думав, що робити: кинути читати текст чи продовжувати. Сергій вирішив прочитати текст, а потім відпочити.
(раптом, насамкінець, нарешті, щоранку, щодня, зазвичай, годину, довго, ніколи, інколи).

Future Perfect

The Future Perfect is formed by adding Present tense endings to the stem of the perfect verb. If a perfect verb is formed from the imperfect verb by adding a perfective prefix, then the forms of a verb in the Future Perfect and those of the Present tense will be identical except for that prefix.

The conjugation of the verb “робити” (to do) and “купувати” (to buy) in the Present tense and the Future Perfect:

Personal pronoun	Present “робити” (“to do”)	Future Perfect “зробити” (to have done)	Present “купувати” 1 conjugation (-ва- is left out)	Future Perfect “купити” 2 conjugation (-и- is left out)
я	роблю	зроблю	купую	куплю
ти	робиш	зробиш	купуєш	купиш
він/вона/ воно	робить	зробить	купує	купить
ми	робимо	зробимо	купуємо	купимо
ви	робите	зробите	купуєте	купите
вони	роблять	зроблять	купують	куплять

Note. Verbs whose stem ends in the labial “б”, “п”, “в” belong to the second conjugation. So, in the Present tense and the Future Perfect in the 1st person singular (“я”) and the 3rd person plural (“вони”) they take an intermediary “л”, which softens the personal endings into -ю and -ять respectively: я люблю – вони люблять.

The use of the Future Perfect

The Future Perfect is used to denote: a single future action, with a special stress on its completion. This tense contrasts with the Future Imperfect which denotes: an action which will be going on in the future or a habitual/ recurrent future action.

Future Imperfect	Future Perfect
Завтра я читатиму/буду читати цю книжку/ Tomorrow I shall read/shall be reading this book (just stating the fact).	Завтра я прочитаю цю книжку/ Tomorrow I shall have read/be through with/finish reading this book (stress on the completion of the action).

As seen from the examples above, the Ukrainian Future Perfect often corresponds to the English Future Perfect (or just the Future Indefinite) and is opposed to the English Future Continuous tense: Я ходжу на роботу щодня (I go to work every day.) – Present tense denoting a repetitive action. Завтра я піду на роботу (I shall go to work tomorrow.) – Future Perfect denoting a single action.

Future Perfect

Compare conjugation of Imperfect and Perfect:

	Past tense	Present tense	Future tense
<i>Imperfect – читати</i>			
я	читав/ читала	читаю	буду читати/ читатиму
ти	читав/ читала	читаєш	будеш читати/ читатимеш
він/вона/ воно	читав/ читала/ читало	читає	буде читати/ читатиме
ми	читали	читаємо	будемо читати/ читатимемо
ви	читали	читаєте	будете читати/ читатимете
вони	читали	читають	будуть читати/ читатимуть
<i>Perfect – прочитати</i>			
я	прочитав/ прочитала	-	прочитаю
ти	прочитав/ прочитала	-	прочитаєш
він/вона/ воно	прочитав/ прочитала/ прочитало	-	прочитає
ми	прочитали	-	прочитаємо
ви	прочитали	-	прочитаєте
вони	прочитали	-	прочитають

Conjugation of verbs “дати” (to give), “відповісти” (to answer) in Future Perfect

я	дам	відповім	ми	дамо	відповімо
ти	даси	відповіси	ви	дасте	відповісте
він/вона/ воно	дасть	відповість	вони	дадуть	відповідять

TASKS «Future Perfect»

I. Read and translate the sentences. Put the question to the underlined words.

1. Завтра Віктор буде розповідати нам про свою подорож.
2. Завтра Віктор обов'язково розповість нам про свою подорож.
3. Сьогодні на занятті ми писатимемо диктант.
4. Ми напишемо диктант і підемо додому.
5. Я готуватиму сьогодні смажену картоплю.
6. На обід я приготую смажену картоплю.
7. Я не буду запрошувати багато гостей.
8. Я запрошу тільки родичів.
9. Він щодня надсилатиме подрузі повідомлення.
10. Завтра він надішле їй телеграму.
11. Ввечері я буду перекладати текст.
12. Коли я перекладу текст, я вам зателефоную.

II. Select a verb and put it into personal form. Explain your choice.

1. Максим не завжди викладача. Але сьогодні він одразу його. (розуміти/зрозуміти).
2. Зазвичай професор швидко статті. Але сьогодні він статтю майже 3 години і досі не її. (писати/написати).
3. Тамара ніколи не прем'єри у театрі. Але сьогодні вона нову виставу, тому що була дуже зайнята на роботі (пропускати/пропустити).
4. Джон не любить гроші. Цього місяця він тільки половину заробітної плати (витрачати/витратити).
5. Раптом я красиву дівчину. Шкода, що вона не мене (бачити/побачити).
6. Зазвичай батько роботу пізно. Вчора він роботу о 5 годині, тому що у них були збори. (закінчувати/закінчити).
7. Увесь день Соня телефон подруги. Наприкінці мати його в записнику (шукати/знайти).

III. Select a verb and put it into personal form. Explain your choice.

1. Сьогодні вранці я і пив каву. Я газети щоранку. Я швидко газети (читати/прочитати).
2. Сьогодні Андрій добре слова. Він завжди добре слова. (вчити/вивчити).
3. Вона часто на урок, але сьогодні вона не (запізнюватися/запізнитися).
4. Щотижня він листи батькам. Учора він два листа (надсилати/надіслати).
5. У суботу мій сусід повідомлення. Він часто повідомлення від подруги (отримувати/отримати).
6. Кожного дня мій приятель свіжі газети. Сьогодні він дві газети. (купувати/купити).
7. Щоранку я каву. А сьогодні я молоко (пити/випити).
8. Майже щодня я цю людину в метро. Сьогодні я знов її (зустрічати/зустріти).
9. Зазвичай ми працювати о другій годині. Вчора ми працювати о першій. (закінчувати/закінчити).
10. Він завжди листи ввечері. Сьогодні він кілька листів. (писати/написати).
11. Мій старший брат завжди мені Учора він мені виконати завдання. (допомагати/допомогти).

Conditional mood

The verb in the Conditional mood denotes a desired action as opposed to a real one. The Conditional mood is formed by adding the conditional particle “б” (if the preceding sound is a vowel) or “би” (if a preceding sound is a consonant) to the verb in the Past Perfect or Imperfect.

The Conditional mood of the verbs “робити”

The Past Imperfect “робити” (to do)		The Past Perfect “зробити” (to have done)	
я робив би (m) я робила б (f)	ми робили б	я робив би (m) я робила б (f)	ми робили б
ти робив би (m) ти робила б (f)	ви робили б	ти робив би (m) ти робила б (f)	ви робили б
він робив би (m) вона робила б (f) воно робило б (n)	вони робили б	він робив би (m) вона робила б (f) воно робило б (n)	вони робили б

The particle “б/би” is moveable, and most often it follows either the subject or the predicate.

The imperfect verb versus the perfect verb in the Conditional mood
An imperfect verb in the Conditional mood denotes a repeated/recurrent action: Я б ходила до кав’ярні щодня/ I would go to a café every day.

A perfect verb in the Conditional mood denotes a single/concrete action: Я би пішла до кав’ярні сьогодні ввечері/ I would go to a cafe this evening.

Conditional mood

The use of the Conditional mood

The Conditional mood is used:

1. in conditional sentences introduced by the conjunction “якби” (if). As the conjunction “якби” contains the conditional particle *би*, the verb following it is used without this particle.

Якби він мені писав частіше, я була б дуже рада/ If he wrote to me more often, I would be happy.

Якби він мені написав, я була б дуже рада/ If he had written to me, would be/have been very happy.)

Note. The conditional conjunction “якщо” (“if”) denotes a real action.

Якщо ти мені напишеш, я буду дуже рада. (If you write to me, I shall be very happy).

The real condition (<i>якщо, коли, раз, як</i>)	The unreal condition (<i>якби, коли б, аби</i>)
Ми поїдемо до парку, якщо погода буде добра.	Ми <i>поїхали би</i> до парку, якби погода <i>була</i> добра.
Якщо у тебе є хист до малювання, ти можеш стати художником.	Якби у тебе <i>був</i> хист до малювання, ти <i>міг би</i> стати художником.
Як він прийде, я тобі подзвоню.	Коли <i>б</i> він <i>прийшов</i> , я <i>б</i> тобі <i>подзвонив</i> .

2. in objective sentences introduced by the prepositions “щоб/щоби” (that/ so that).

As the conjunction “щоб” contains the conditional particle “*б*”, the verb following it is used without it:

Я дуже хочу, щоб ми пішли до театру. (I would like us to go to the theatre.)

The conjunction “щоб” is used after verbs expressing:

- request, order: казати (to my/tell), наказувати (to order), пропонувати (to suggest), просити (to ask);

- wish/ desire: хотіти (to want), бажати (to wish), прагнути (to desire);

- necessity: необхідно (it is necessary), потрібно (one needs, musts), бажано (it is preferable/desirable).

Note:

Do not confuse the conditional conjunction “щоб” with the objective conjunction “що”. The latter is used to denote a real action:

Я кажу, що він сидить вдома. (I say that he is staying at home.)

Я кажу, щоб він сидів вдома. (I tell him to stay at home. Or I say that he should stay at home).

Time in the Conditional mood

Time in the Conditional mood is not very important, so an adverbial modifier of time will show us whether the action expressed by a verb refers to the past, present or future:

Якби вона до мене прийшла вчора в гості, я б була рада (If she had come over to my place yesterday, I would have been very happy).

Якби вона прийшла до мене сьогодні/ завтра в гості, я була б дуже рада (If she came over to my place today/tomorrow, I would be happy).

TASKS «Conditional mood»

i. Put the verbs in brackets into the Conditional mood:

1. Я прошу, щоб вона мені (зателефонувати) ввечері. 2. Ти просиш, щоб ми не (запізнюватися), а сам (you yourself) запізнюєшся. 3. Він просить, щоб я (купити) йому квиток. 4. Вона просить, щоб ми (піти) з нею (до кав'ярні). 5. Ми просимо, щоб ви (прийти) до нас у гості. 6. Чому ви просите, щоб вони вас (відвідати)? 7. Вони просять, щоб вона (писати) їм частіше.

ii. Put the underlined verbs into the Conditional mood replacing the conjunction “що” for the conjunction “щоб”, as in the example:

Він каже, що вона не запізнюється на роботі/ He says she is never late for work. – Він каже, щоб вона не запізнювалася на роботі/ He tells her not to be late for work.

1. Він каже, що вона пише лист. 2. Вона каже, що він їй зателефонує ввечері. 3. Він каже, що вона відпочиває. 4. Він каже, що вони зустрічаються на вокзалі. 5. Тарас каже, що Ярина їде з ним у Карпати.

III. Use the verbs in brackets in the Conditional mood filling the blanks with the particles “б/бу”

1. Якби ти (бути) вільна в неділю, ми ... (могти) піти до театру. 2. Якби вона не (бути) втомлена вчора, вона ... (піти) з тобою гуляти. 3. Якби я не ... (поспішати), я ... (запізнитися). 4. Якби завтра ... (бути) гарна погода, ми. ... (поїхати) у гори. 5. Якби ми ... (сісти) на таксі, ми ... (бути) вже на вокзалі. 6. Якби я не ... (забути) мобільний, я б тобі ... (подзвонити). 7. Якби я не ... (випити) кави, я ... (хотіти) спати. 8. Якби вони ... (мати) час, вони ... (відвідати) тебе завтра.

IV. Replacing the conjunction “якщо/якби”.

1. у мене була твоя адреса, я би тобі надіслав з подорожі листівку. 2. Я би познайомив тебе з цікавою людиною, ти прийшов до мене у неділю. 3. ти даси мені диск, я поверну його тобі післязавтра. 4. він попросив моєї допомоги, я би обов'язково допоміг. 5. У мене завжди поганий настрій, на вулиці хмарно або йде дощ. 6. Що треба робити, у тебе висока температура? 7. Куди б ти поїхав,..... у тебе були би гроші? 8. взимку сухо і холодно, влітку сухо і спекотно.

V. Continue the sentences.

1. Якби він хотів з нами піти,

2. Я б подивилася цей фільм, якби

3. Якщо я погано почуваюся,

4. Якщо я не знаю слово,

5. Якби я був багатий,

6. Максим купив би це авто, якби

7. Якщо одного дня я стану президентом,

8. Якби я виграв мільйон доларів,

Imperative mood

The Imperative mood is used to give commands and to make requests. In Ukrainian language three imperative forms are used.

1. The second person singular imperative form is used when a command or a request is made to someone who is referred to as ти.

Дитино, біжи додому!/Child, run home!

2. The second person plural imperative form is used when a command or a request is made either to a group of people or to one person who is being addressed politely as ви. Діти, біжіть додому!/ Children, run home! Лікарю, біжіть в реанімацію!/ Doctor, run in reanimation room!

3. The first person plural imperative form is used if the speaker includes himself/herself in the command. Біжімо додому!/Let's run home!

First conjugation

If the second person singular contains the sequence of letters **-аєш** or **-ієш**, the singular imperative will end in й: читаєш – читай, to which **-те** is added to form the plural – читайте.

The first person plural imperative can be formed simply by replacing the ending **-те** with **-мо** or **-іть** with **-імо** (or sometimes **-м**): читаймо, робім(о), забудьмо. An important oddity is the use of the past tense form пішли to mean “let's go!”.

Inf.	2 person sing. Indicative - ти	2 person sing. Imperative - ти	2 person pl. Imperative - ви	2 person pl. Imperative - ви
читати	читаєш	читай	читайте	читаймо
розуміти	розумієш	розумій	розумійте	розуміймо
прийняти	приймаєш	приймай	приймайте/ прийміть	приймаймо/ прийміймо

Imperative mood

If the suffix **-ава-** is found in an infinitive, it is retained in the Imperative.

Inf.	2 person sing. Indicative - ти	2 person sing. Imperative - ти	2 person pl. Imperative - ви	2 person pl. Imperative - ви
давати	даєш	давай	давайте	даваймо
продавати	продаєш	продавай	продавайте	продаваймо
вставати	встаєш	вставай	вставайте	вставаймо

If the first person singular has the stress on the ending (беру, іду, пишу) and the second person singular ends with a consonant + **еш**, the singular imperative will end in **-и**, the plural in **-іть**:

Inf.	2 person sing. Indicative - ти	2 person sing. Imperative - ти	2 person pl. Imperative - ви	1 person pl. Imperative - ми
брати	береш	бери	беріть	берімо
іти	ідеш	іди	ідіть	ходімо
писати	пишеш	пиши	пишіть	пишімо
нести	несеш	неси	несіть	несімо
жити	живеш	живи	живіть	живімо
(с)казати	(с)кажеш	(с)кажи	(с)кажіть	(с)кажімо

If the first person has the stress on any other syllable (ріжу), the singular imperative has either no ending at all:

Inf.	2 person sing. Indicative - ти	2 person sing. Imperative - ти	2 person pl. Imperative - ви	1 person pl. Imperative - ми
забути	забудеш	забудь	забудьте	забудьмо
устати	устанеш	устань	устаньте	устаньмо
доглянути	доглянеш	доглянь	догляньте	догляньмо

or a soft sign:

Inf.	2 person sing. Indicative - ти	2 person sing. Imperative - ти	2 person pl. Imperative - ви	1 person pl. Imperative - ми
різати	ріжеш	ріж	ріжте	ріжмо

Imperative mood

Second conjugation

If the second person singular contains the sequence of letters vowel + **їш** the singular ends in **-ї**. If the verb stem ends in the vowel **o**, this **o** usually changes to **i**.

Inf.	2 person sing. Indicative mood - ти	2 person sing. Imperative mood - ти	2 person pl. Imperative mood - ви	1 person pl. Imperative mood - ми
БОЯТИСЯ	боїшся	бійся	бійтеся	біймося
СТОЯТИ	стоїш	стій	стійте	стіймо

If the first person singular has the stress on the ending (роблю) and the second person singular consists of consonant + **иш**, the singular imperative will end in **-и**, the plural in **-іть**:

Inf.	2 person sing. Indicative - ти	2 person sing. Imperative - ти	2 person pl. Imperative - ви	1 person pl. Imperative - ми
РОБИТИ	робиш	роби	робіть	робімо
СИДІТИ	сидиш	сиди	сидіть	сидімо

If the first person has the stress on any other syllable (вибачу), the singular imperative has no endings at all:

Inf.	2 person sing. Indicative - ти	2 person sing. Imperative - ти	2 person pl. Imperative - ви	1 person pl. Imperative - ми
ВИБАЧИТИ	вибачиш	вибач	вибачте	вибачмо

Obviously these rules do not account for the irregular forms from ; such forms have to be noted separately.

Inf.	2 person sing. Indicative - ти	2 person sing. Imperative - ти	2 person pl. Imperative - ви	1 person pl. Imperative - ми
ЇСТИ	їси	їж	їжте	їжмо

The third-person imperative (“Let him/her/it/them...”) is formed by combining particle **хай** or **нехай** with the third-person singular or plural form of the verb: Хай (нехай) Ігор зустріне Стівена! / Let Ihor meet Stephen!

Imperative mood

Aspect and the imperative

A perfective imperative tends to be used when the action is to be performed at the moment of speaking or refer to only one action: Напишіть листівку!/Write a postcard! More general instructions are likely to be in the imperfective: Пишіть мені!/ Write to me! The negated commands or statements (не + imperative) are always in the imperfective aspect: Не читайте цю книгу!/ Don't read this book! When the imperfective after “не” is in the perfective aspect, you are dealing with a warning: Не забудь!/ (Mind you) don't forget!

Here are more examples of imperative:

ти (singular – informal)	ви (plural or formal singular)
бери	беріть
їж	їжте
запрошуй	запрошуйте
заходь	заходьте
знайомся	знайомтеся
подзвони	подзвоніть
пригощайся	пригощайтесь
допоможи	допоможіть
вибач	вибачте
телефонуй	телефонуйте
іди	ідіть

TASKS «Imperative mood»

I. Paraphrase the sentences using the underlined infinitives in the Imperative mood (the person is indicated in brackets), the stem of some verbs is given in brackets too:

1. Прошу замовляти щось! А. (ти) щось! В. (ви) щось!
2. Прошу сідати! А. (ти) будь ласка! В. ... (ви) будь ласка!
3. Прошу не питати мене про це! А. Не ... (ти) про це!
В. Не ... (ви) про це!
4. Прошу не чекати на мене! А. Не ... (ти) на мене!
В. Не (ви) на мене!
5. Прошу сказати (скаж-) мені котра година? А. ... (ти) мені, будь ласка, котра година! В. (ви) мені, будь ласка, котра година!
6. Прошу не йти (йд-) нікуди! А. Не ... (ти) нікуди!
В. Не (ви) нікуди!
7. Прошу не розмовляти! А. Не (ти)! В. Не (ви)!
8. Прошу мене попередити! А. (ти) мене! В. (ви) мене!
9. Прошу відвідати їх! А. (ти) їх! В. (ви) їх!
10. Прошу приїхати (приїд-) до мене о шостій годині!
А. ... (ти) до мене о шостій годині! В. (ви) до мене о шостій годині!

II. Fill in the blanks with the particle “хай/нехай!” to form the Imperative mood:

1. вони не запізнюються! 2. він іде до кав'ярні! 3. ... вони мені зателефонують завтра ввечері! 4. він напише їй листа! 5. вона не розмовляє.

III. Paraphrase the sentences using the underlined infinitives in the Imperative mood, remember to leave out the suffix -ва-:

1. Прошу не запізнюватися! А. Не ... ся (ти) будь ласка!
В. Не ... ся (ви) будь ласка!
2. Прошу зарезервувати для мене номер! А. (ти) для мене номер! В. ... (ви) для мене номер!
3. Прошу не купувати мені нічого. А. Не (ти) мені нічого.
В. Не (ви) мені нічого.
4. Прошу мені не телефонувати! А. Не (ти) мені!
В. Не (ви) мені!
5. Прошу не турбувати (disturb) мене! . Не (ти) мене!
В. Не (ви) мене!

IV. Tell your patient how to take the medicine using the Imperative mood. Example: ці ліки – 3 – день – після (їжа). = Приймайте ці ліки тричі (три рази) на день після їжі.

1. Ці пігулки – 2 – день – перед (їжа).
2. Ця мікстура – 1 – доба – перед (сон).
3. Ці вітаміни – кожний день.
4. Ці драже – 3 – день – після (їжа).
5. Ці ліки – 1 драже – вранці – натщесерце.

Verbs of motion without prefixes

The verbs “їти” and “ходити”

The verb “їти” means “to walk”: Піти пішки” (“to go/walk on foot”). The verb їхати means “to go by some transport”: “їхати автобусом, машиною”(to go by bus/by car”). Both verbs conjugate in the Present tense in much the same way but for the first letter.

The verbs “їхати” and “їздити”

The verb “їхати” (“to go by transport”) is an imperfect verb denoting movement in one direction in a single instance: Сьогодні я їду на роботу машиною. (Today I go to work by car.) (“сьогодні” is a single instance).

The imperfect verb “їздити” means “to go by transport”, but unlike “їхати” it denotes a repetitive general action: Щодня я їзджу на роботу автобусом, але сьогодні я їду на роботу машиною. (Everyday I go to work by bus, but today I am going to work by car.).

The conjugation of the verbs “їти/їхати – ходити/їздити”

Tense of Imperfect Aspect	1 group of verbs		2 group of verbs		
	Movement in a specific direction and at specific time (one-way)		Habitual movement, in various directions, natural ability (two-way)		
	Inf. – їти / їти (walking)	Inf. – їхати (transport)	Inf. – ходити (walking)	Inf. – їздити (transport)	
Past Imperfect	я, ти, він (m.)	їшов	їхав	ходив	їздив
	я, ти, вона (f.)	їшла	їхала	ходила	їздила
	я, ти, воно (n.)	їшло	їхало	ходило	їздило
	ми, ви, вони (pl.)	їшли	їхали	ходили	їздили
Present tense	я	їду/ їду	їду	ходжу	їзджу
	ти	їдеш / їдеш	їдеш	ходиш	їздиш
	він, вона, воно	їде / їде	їде	ходить	їздить
	ми	їдемо / їдемо	їдемо	ходимо	їздимо
	ви	їдете / їдете	їдете	ходите	їздите
	вони	їдуть / їдуть	їдуть	ходять	їздять
Future Imperfect	я	їтиму	їхатиму	ходитиму	їздитиму
	ти	їтимеш	їхатимеш	ходитимеш	їздитимеш
	він, вона, воно	їтиме	їхатиме	ходитиме	їздитиме
	ми	їтимемо	їхатимемо	ходитимемо	їздитимемо
	ви	їтимете	їхатимете	ходитимете	їздитимете
	вони	їтимуть	їхатимуть	ходитимуть	їздитимуть

Verbs of motion without prefixes

Read and remember:

Movement in a specific direction and at specific time	Habitual movement, in various directions, natural ability	
іти	to go, to walk	ходити
їхати	to ride	їздити
бігти	to run	бігати
нести	to carry, to bear	носити
везти	to convey	возити
вести	to lead, to conduct	водити
летіти	to fly	літати
плисти/пливти	to swim	плавати
повзти	to crawl	повзати

Direction:

Куди (where to) він іде/їде?

a) в/у, на + Accusative case: Він їде в лікарню. Він їде на пошту.

b) до + Genetive case: Він їде до лікарні. Він їде до пошти. Він їде до друга.

Звідки (where from) він іде/їде?

з/від + Genetive case: Він їде з лікарні. Він їде з Києва. Він їде від друга.

Note з/із or зі:

з/із дому, з/із півдня, з/із заходу. But: зі скелі, зі сходу, зі сходів

Verbs to indicate the direction (куди?)

Іти (йти), їхати/ ходити, їздити (to go, to ride); запрошувати (to invite); поспішати (to hurry); класти, ставити (to put); вішати (to hang).

Accusative case to indicate the direction (куди?)

у(в), на + Accusative case
Куди лікар їде? - Лікар їде <u>у</u> палату.
Куди студент їде? - Він їде <u>на</u> пошту.
Куди ти поспішаєш? - Я поспішаю <u>на</u> консилиум.

у/в (in)		на (on)	
університет (Acc.)	спортзал (Acc.)	лекцію (Acc.)	екскурсію (Acc.)
інститут	парк	заняття	стадіон
аудиторію	готель	факультет	площу
бібліотеку	кав'ярню	екзамен	побачення
лікарню	ресторан	залік	зустріч
аптеку	театр	ринок	виставу
магазин	кінотеатр/кіно	пошту	концерт
кабінет	музей	вокзал	виставку
палату	галерею	завод	дискотеку
операційну		річку	

TASKS «Verbs of motion without prefixes»

I. Use the necessary verb using a correct form.

A) *ходити/йти*

1. Зараз я на урок української мови. 2. – Куди ви ... зараз? – Ми в гості до своїх друзів. 3. Після операції на нозі хворий знов вчиться. 4. – Куди ви так поспішаєте? – Ми до театру. 5. – Ви часто до театру? – Ми до театру один – два рази на місяць. 6. Я дивлюся у вікно: ось жінка. Поруч із нею хлопчик. Напевно, вони до парку. 7. Максим працює недалеко від дому, і тому він завжди на роботу пішки. 8. Наталка любить в магазини. 9. Подруги парком і розмовляють. 10. – Ви часто у бібліотеку? – Ні, дуже рідко. 11. Іванко ще малий і не до школи.

B) *їздити / їхати*

У Петра така робота, що він часто до різних міст. Зазвичай Петро на вокзал на трамваї, а іноді автобусом. Але сьогодні він запізнюється, тому на таксі. Петро сидить у таксі й бачить, як вулицею велосипедисти. Йому ще треба встигнути купити квиток. Цього разу він до Запоріжжя. Його колеги теж до Запоріжжя, тому що там знаходиться філія їхньої компанії.

II. Fill the necessary verb *їхати, їздити, поїхати* in a correct form.

1. У вихідні я до столиці. 2. Вранці студенти до університету. 3. Позавчора ми в музей. 4. Завтра Марія в басейн. 5. Куди ти вчора ввечері? 6. У суботу дівчата на концерт. 7. Після пари вони у театр. 8. У середу Антон до дідуся. 9. Післязавтра Ганна ... до бібліотеки. 10. Куди ви зараз ? 11. Незабаром я на батьківщину.

III. Fill the necessary verb *нести/носити, везти/возити, весту/водити* in the correct form.

1. Ось іде мій друг. Він ... книжки, зошити і словник. Щодня він книжки, зошити і словник на урок. 2. Ця маршрутка їде до зупинки “Університет”. Вона пасажирів. Щодня вона пасажирів до цієї зупинки. 3. Це мій тато з нашим собакою. Він його гуляти. Батько ... його на прогулянку тричі на день. 4. Ось іде листоноша. Він газети, листи та журнали до нашого будинку. Кожного ранку листоноша газети та листи. 5. Я живу неподалік від басейну. Я часто бачу, як батьки своїх дітей на тренування. 6. Біля університету стоїть автобус, який часто..... студентів на екскурсії. 7. Онук стару бабусю, тому що їй важко ходити самотійно. 8. Ця машина завжди молоко до нашого магазину. Ось і зараз вона молоко.

IV. Use the necessary verb of motion *йти/ходити, їхати/їздити, весту/водити* and put it in correct form in Past tense. Explain your choice.

1. Марта зустріла свою подругу, коли з магазину. 2. Романе, чому ти не вчора на заняття? 3. Учора Василь із своєю групою у кіно. 4. Борис купив продукти, коли з роботи додому. 5. Минулого місяця студенти у Львів. 6. Ми Познайомилися з Іриною, коли з Києва. 7. Я в автобусі й раптом побачив у вікно свого шкільного приятеля. 8. Минулого тижня Юрко до Одеси у відрядження. 9. Коли Том машину, він ніколи не розмовляє по мобільному. 10. Вчора Анна молодшого брата на тренування.

Prefixal verbs of motion

to move in (a fact)	ввійти/увійти в'їхати вбігти влетіти внести	куди? до кого?	у палату до палати до лікаря
to move in not for a long time	зайти заїхати забігти залетіти занести	куди? до кого? за що?	у палату до кабінету до лікаря за ширму дуже далеко
to move (= to come back, arrive) for a long time	прийти приїхати прибігти прилетіти привести	куди? до кого? звідки? від кого?	до лікарні на пошту до батьків з університету з пошти від батьків
to move out (a fact)	вийти виїхати вибігти вилетіти винести	звідки? від кого?	з палати з лікарні від лікаря
to move out (=leave) for a long time	піти поїхати побігти полетіти понести	куди? до кого? звідки? від кого?	до лікарні на пошту до батьків з університету з пошти, від батьків

Prefixal verbs of motion

to move to	підійти під'їхати підбігти підлетіти піднести	до кого? до чого?	до лікаря, до будинку, до кабінету
to move away from	відійти від'їхати відбігти відлетіти віднести	від кого? від чого?	від лікаря, від будинку, від кабінету
to move to (=to reach)	дійти доїхати добігти долетіти донести	до чого?	до університету, до лікарні, до магазину, до зупинки (як? – швидко, за 10 хвилин, пішки, літаком, на таксі).
to move across	перейти переїхати перебігти перелетіти перенести	що? через що?	(через) вулицю, (через) річку, (через) дорогу
to move through	пройти проїхати пробігти пролетіти пронести	що? чим? повз що? повз кого? скільки кілометрів?	коридор вулицею повз мене, повз лікарню 5 кілометрів
to move around	обійти об'їхати оббігти облетіти	що? кого? довкола чого?	парк, будинок довкола озера

Turn to the Unit 1

Prefixal verbs of motion

The derivatives of verb “ходуму” form the imperfect aspect, the derivatives of verb “їму” form the perfect aspect:

Imperfect form	Perfect form
виходити (to go out/leave)	вийти (to have gone out/left)
доходити (to come up /reach)	дійти (to have come up to reached)
заходити (to go/come in)	зайти (to have gone/come in)

The conjugation of the verbs “піти” and “вийти” in the Future Perfect

піти (to go = to leave)		вийти (to go out)	
я піду	ми підемо	я вийду	ми вийдемо
ти підеш	ви підете	ти вийдеш	ви вийдете
він, вона, воно	вони підуть	він, вона, воно	вони вийдуть
підє		вийде	

Note: The other perfect derivatives of the imperfect verb “ходити” conjugate in the same way as “вийти” except for the prefix.

Verbs of motion with prefixes п-/по-, при-

beginning of movement п-/по- to go (=leave the place)	ending of movement при- to come back
піти (піду, підеш, ... підуть; past: пішов, пішла, пішло, пішли). Студенти пообідали та пішли до парку.	прийти (прийду, прийдеш, ... прийдуть; past: прийшов, прийшла, прийшло, прийшли): Студенти прийшли (= повернулись) додому.
поїхати (поїду, поїдеш, ... поїдуть; past: поїхав, поїхала, поїхало, поїхали): Завтра ми поїдемо на екскурсію.	приїхати (приїду, приїдеш, ... приїдуть; past: приїхав, приїхала, приїхало, приїхали): Завтра ми пізно приїдемо (= повернемося) додому.
побігти (побіжу, побіжиш, ... побіжать; past: побіг, побігла, побігло, побігли): Сашко встав, швидко поснідав і побіг до школи.	прибігти (прибіжу, прибіжиш ..., прибіжать; past: прибіг, прибігла, прибігло, прибігли): Сашко щойно прибіг (= повернувся) зі школи.
понести (понесу, понесеш, понесе..., понесуть; past: поніс, понесла, понесло, понесли): Том пішов у деканат і поніс туди паспорт.	принести (принесу, принесеш, принесє..., принесуть; past: приніс, принесла, принесло, принесли). Мати принесла з ринку продукти.
повезти (повезу, повезеш, повезе, ... повезуть; past: повіз, повезла, повезло, повезли): Батька немає вдома, він повіз на вокзал бабусю.	привезти (привезу, привезеш, привезе, ... привезуть; past: привіз, привезла, привезло, привезли): Батько привіз бабусю з вокзалу.
повести (поведу, поведеш, поведе, ..., поведуть; past: повів, повела, повело, повели): Олена повела на тренування брата.	привести (приведу, приведеш, приведе, ..., приведуть; past: привів, привела, привело, привели): Олена привела брата з тренування.

Prefixal verbs of motion

Direction of verbs of motion with prefixes *в-, за-, при-* (= come/come in).

ввійти/ увійти to come in (a fact)	зайти to come in not for a long time	прийти to come (= to come back arrive) for a long time
Лікар відчинив двері та увійшов до палати.	Лікар відчинив двері та зайшов до палати.	Лікар прийшов на роботу о сьомій годині.
Ганна увійшла до кабінету лікаря.	Ганна зайшла в аптеку і купила ліки.	Ганна прийшла з роботи о восьмій.

Direction of verbs of motion with prefixes *ви-, п-/по-* (=go out).

вийти/ виїхати (go out as a fact, not for a long time)	піти/ поїхати (go out for a long time)
Коли заняття скінчилося, студенти вийшли з класу (на перерву) – When the class ended, students left the classroom (for a break).	Коли операція закінчилася, хірург пішов у кабінет. – When the operation ended, the surgeon went into the cabinet.
Лікаря немає, він вийшов (але скоро повернеться) – The doctor isn't here, he's out (but will be back soon).	Лікаря немає, він пішов додому (сьогодні його вже не буде). – The doctor isn't here, he went home (today he will be gone).

Direction of verbs of motion with prefixes *під-, від-, ді-*

підійти/ під'їхати (до) (to move up to)	відійти/ від'їхати (від) (to move away from)	дійти/ доїхати (до) (to move to... = to reach)
Хворий підійшов до кабінету. – The patient came up to the cabinet. Автобус під'їхав до зупинки. – The bus pulled up to a stop.	Хворий відійшов від вікна. – The patient walked away from the window. Автобус від'їхав від зупинки. – The bus departed from the stop.	Хворий швидко дійшов до палати. – The patient quickly reached the ward. Швидка доїхала до лікарні за 10 хвилин. – The ambulance reached the hospital in 10 minutes.

Prefixal verbs of motion

Direction of verbs of motion with prefixes *при-* ≠ *від-*

принести (to carry to ...) ≠ віднести (to carry from...)	
Медсестра принесла ліки. – The nurse brought the medicine.	Медсестра віднесла ліки. – The nurse took the medication away .
привезти (to convey to...) ≠ відвезти (to convey from...)	
У лікарню привезли нову апаратуру. – New equipment was brought to the hospital.	Хворого відвезли в палату. – The patient was taken to the ward.
привести (to lead, to conduct to...) ≠ відвести (to lead, to conduct from...)	
Медсестра привела хворого в палату після процедур. – The nurse brought the patient to the ward after the procedures.	Хворого відвели у процедурний кабінет. – The patient was taken to the treatment room.

Direction of verbs of motion with prefixes *пере-*, *про-*

перейти/ переїхати (to cross/to move from one place to another)	пройти/ проїхати (to pass/to drive through)
Діти перейшли вулицю. – Children crossed the street. Ми переїхали з Харкова до Києва. – We moved from Kharkiv to Kyiv.	Ми пройшли повз магазин. – We passed the store. Студенти пройшли вже цю тему. – Students have already studied (passed through) this topic. Ми проїхали (на автобусі) третю зупинку. – We passed (by bus) the third stop.

Direction of verbs of motion with prefixes *об-*, *за-*

обійти/ об'їхати (to go/ride around...)	зайти/ заїхати (to move behind...)
Дівчина обійшла (що?) будинок. – The girl went around the house. Машина об'їхала (що?) перешкоду на дорозі. – The car pass by the obstacle on the road.	Дівчина зайшла (за що?) за будинок. – The girl went behind the house. Машина заїхала (за що?) за шлагбаум. – The car move behind the barrier.

TASKS «Prefixal verbs of motion»

I. Use the necessary verb of motion.

1. Зараз наша група ... на екскурсію. Ми часто ... на екскурсії. Але минулого тижня ми не ... на екскурсію через погану погоду. 2. Ненсі ... до бібліотеки. Вона щотижня ... до бібліотеки. Останнього разу вона ... до бібліотеки тиждень тому. 3. Ахмед ... до театру на балет. Він рідко ... до театру, бо не має вільного часу. Він не пам'ятає, коли востаннє ... до театру. 4. Мій друг ... до супермаркету. Він зазвичай ... до супермаркету купувати продукти по суботах. А минулого тижня він ... до супермаркету у п'ятницю. 5. Саманта в новій сукні ... на вечірку. Вона іноді ... на вечірки з подругами. А минулої суботи вона ... на вечірку з Максимом. 6. Імад ... до аптеки. Він завжди ... до аптеки, коли треба купити ліки. 7. Я ... на концерт гурту "Антитіла". Я багато разів ... на концерти цього гурту, бо мені подобається така музика. 8. Ганна... до Києва. Вона часто ... до Києва, бо там живе її молодша сестра. Цього місяця Ганна ще не ... до сестри у Київ. 9. Куди ти так ...? 10. Я дивлюсь у вікно і бачу дітей, які ... на майданчику.

II. Insert the necessary verb of motion *зайти, увійти, прийти, вийти* or *піти*.

1. Ганна відчинила двері та ... у кімнату. 2. Студенти ... до лабораторії. 3. Раптом до кімнати ... моя сестра. Вона щойно ... з університету. 4. Коли я вранці прокинувся, батька вже не було вдома, він ... на роботу. 5. Можна мені ... у клас? 6. Дівчина ... у квартиру та увімкнула світло. 7. Батько підвівся та ... з кімнати. 8. Сьогодні я ... з гуртожитка о 9 годині. 9. – Можна ... до декана – Його немає, він ... до ректорату. 10. По дорозі додому Ганна ... до супермаркету за продуктами.

III. Read and insert the necessary verb of motion in correct form.

A) увійти, вийти, прийти, пройти, перейти, підійти

Учора Анна встала рано, прийняла душ, одяглась, поснідала і ... зі своєї квартири. Вона ... у ліфт і спустилася на перший поверх. Вона ... з ліфта й ... на вулицю. Дівчина ... через вулицю, ... повз магазин "Подарунки" й ... до автобусної зупинки. Через кілька хвилин ... автобус. Анна ... на роботу вчасно.

B) їхати, поїхати, приїхати, доїхати, проїхати

Водій ... швидко. Скоро вони ... до центру. На головній площі міста був ярмарок, тому усі сусідні вулиці були перекриті. "Ми не ... через центр. Вам краще ... на метро. Якщо ви ... на метро, ви ... вчасно", – порадив водій.

C) увійти, вийти, піти, прийти, дійти, пройти, перейти, підійти, зайти

Студентка ... з таксі й ... до метро. Потяг ... через хвилину. Дівчина ... у вагон і сіла. Через кілька станцій вона ... з вагону і піднялася на поверхню. Коли студентка ... на вулицю, вона зрозуміла, що не запізнилася. До початку заняття залишалося ще двадцять хвилин, тому вона ... до книжкового магазину, щоб купити книжку. На заняття студентка ... вчасно: в аудиторію вона ... рівно о 10.00.

D) вийти, піти, доїхати, проїхати, переїхати, приїхати, під'їхати

З роботи лікар ... пізно. Була вже сьома година, коли він ... із лікарні. Він ... на вулицю і почав ловити таксі. Нарешті таксі ... Лікар сів у машину, пояснив, куди треба їхати і як туди краще Коли вони ... проспектом і ... повз ринок, лікар зрозумів, що водій заблукав і ... не в той бік. Додому лікар ... пізно.

Adverb

The adverb is an unchangeable part of speech which expresses a qualitative or quantitative characteristic of an action or state, or degree or measure of expression of other characteristic. It answers for such questions: how? where? when? how long is the action taking place? where or from where the movement is directed? etc.

Adverbs are used:

- *to modify a verb*: Вона працює швидко/ She works quickly.
- *to modify an adjective*: Вона дуже добра працівниця/ She is a very good worker.
- *to modify another adverb*: Вона працює дуже швидко/ She works very quickly.

I. Adverbs of quality answer the question як?/ how? They have Degrees of comparison and make up antonyms – words with opposite meanings.

добре ≠ погано/ good, well ≠ bad, badly
гарно ≠ негарно (потворно)/ nice ≠ ugly
голосно ≠ тихо/ loudly ≠ quietly
уважно ≠ неуважно/ carefully ≠ carelessly
цікаво ≠ нудно/ interestingly ≠ boring
швидко ≠ повільно/ quickly ≠ slowly
тепло ≠ холодно/ warmly ≠ cold(ly)
дешево ≠ дорого/ cheaply ≠ expensively
світло ≠ темно/ light ≠ dark
весело ≠ сумно/ cheerfully, joyfully ≠ sadly
сухо ≠ мокро/ dryly ≠ wet
високо ≠ низько/ highly ≠ low(ly)
сонячно ≠ хмарно/ sunny ≠ cloudy

широко ≠ вузько / widely ≠ narrowly
зрозуміло ≠ незрозуміло/ clearly ≠ misunderstood
правильно ≠ неправильно/ correctly ≠ wrong(ly)
напам'ять/ by heart, смачно/ deliciously, мовчки/ silently, лагідно/ gently,
необхідно/ necessarily, обов'язково/ definitely, терміново/ urgently,
обережно/ carefully, пішки/ on foot, спекотно/ hot(ly).

Adverbs of quality formed by adding the ending -o (occasionally -e) to the stem of an adjective. Usually the adverb and the adjective from which it was formed are identical or very close in meaning. *Compare*:

Adjective – characterize a person or an object and answers the question який? яка? яке? які? (what?), has gender and case.	Adverb – expresses a qualitative characteristic of an action or state and answer the question як?/ how?
близький, -а, -е	близько - nearly, closely
веселий, -а, -е	весело - joyfully
високий, -а, -е	високо - highly
дешевий, -а, -е	дешево - cheap(ly)
добрий, -а, -е	добре - good, well
дорогий, -а, -е	дорого - expensive(ly)
зрозумілий, -а, -е	зрозуміло - clearly
лагідний, -а, -е	лагідно - gently
необхідний, -а, -е	необхідно - necessarily
обов'язковий, -а, -е	обов'язково - definitely
смачний, -а, -е	смачно - deliciously
уважний, -а, -е	уважно - closely
цікавий, -а, -е	цікаво – interestingly

Adverbs of quality. Degrees of comparison of adverbs

<i>Comparative degree</i>		<i>Superlative degree</i>	
Simple form suffix -ш/-іш- in the stem of adverb	Complex form більш(менш)+adverb	Simple form най+ <i>Comparative degree</i>	Complex form най+більш (менш)+ <i>adverb</i>
дешево – дешев-ш-е весело – весел-іш-е здорово – здоров-іш-е тихо – тих-іш-е	більш дешево більш весело більш здорово менш тихо	най + дешевше най + весел-іш-е най + здоров-ш -е най + тих-іш-е	Най + більш дешево най + більш весело най + більш здорово най + менш тихо
ок(-к-) → -ш(е)	більш (менш) + adverb	най + adverb	Най + більш (менш)
глиб-ок-о – глиб-ш-е лег-к-о – лег-ш-е швид-к-о – швидше	більш глибоко більш легко менш швидко	най + глибше	Най + більш глибоко най + більш легко най + менш швидко
(зьк)о → -жч(е) низько – нижче <i>Note.</i>	більш низько	най + нижче	Най + більш низько
г → -жч(е) доро-г-о – доро-жч-е	більш дорого	най + дорожче	Най + більш дорого
с → -щ(е) ви-с-ок-о – ви-щ-е	менш високо	най + вище	Най + більш високо

добре -good	краще - better	найкраще - the best
багато many (much)	більше - more	найбільше - the most
мало little	менше - less	найменше - the least
погано bad	гірше - worse	найгірше - the worst

Adverbs of place and direction. Adverbs of time

II. Adverbs of place and direction answer the questions *де?*

куди? звідки? where? from where?

близько, недалеко, поряд – далеко / nearly, closely – far

здалека – зблизька/ from afar – close

зверху, згори – знизу/ from the top, from above – from below

праворуч – ліворуч/ on the right – on the left

вгору – вниз – upwards – downwards

вгорі – внизу/ above – below

вперед – назад/ forward – backward

попереду – позаду/ ahead – behind

спереду – ззаду/ in front – behind

звідси – звідти/ from here – from there

тут – там/ there – here

сюди – туди/ (to) here – (to) there

навпроти/ against, всередині/ inside, посередині/ in the middle,

збоку/ sideways, прямо/ directly, між/ between, додому/ to home.

III. Adverbs of time denote the time of action and answer the questions:

коли? (when?), з яких пір? З якого часу? (since what time?), доки? до

яких пір? (till what time?), як довго? (how long?):

зараз/ now, завжди/ always, іноді (іноколи)/ sometimes, ніколи/ never,

після/ after, потім/ then, спочатку/ firstly вчора/ yesterday, позавчора/ the

day before yesterday, сьогодні/ today, завтра/ tomorrow, післязавтра/ the

day after tomorrow, вранці/ in the morning, пополудні/ at noon, вдень/ at

daytime, ввечері (увечері)/ in the evening, вночі/ at night, восени/ in

autumn, навесні/ in spring, влітку/ in summer, взимку/ in winter, рано/

early, пізно/ late, раніше / earlier, пізніше/ later, щодня/ daily, щотижня/

weekly, щомісяця/ monthly, щороку/ yearly.

Adverb of quantity

IV. Adverb of quantity answer the questions: як багато? скільки?

наскільки?/ how many? how much?

багато/ many, much, a lot of, Мало/ little, few, трохи/ a little, зовсім/ quite, дуже/ very.

Adverb of quantity, like кілька and багато are declined when they are used with plural nouns. Most of the adverbs of quantity are declined like the numeral два. Adverb of quantity багато/ небагато are declined like the numeral три.

Compare:

<i>Nom.</i>	два	кілька	три	багато
<i>Gen.</i>	двох	кількох	трьох	багатьох
<i>Dat.</i>	двом	кільком	трьом	багатьом
<i>Acc.</i>	= <i>Nom.</i> or <i>Gen.</i>	= <i>Nom.</i> or <i>Gen.</i>	= <i>Nom.</i> or <i>Gen.</i>	= <i>Nom.</i> or <i>Gen.</i>
<i>Abl.</i>	двома	кількома	трьома	багатьма
<i>Loc.</i>	на/ в двох	на/ в кількох	на/ в трьох	на/в багатьох

When adverbs of quantity are used as the subject of the sentence, they are followed by nouns in the genitive plural case. For inanimate nouns the nominative and accusative cases are formed identically.

1. *Nominative case*

Кілька чоловіків виходило з театру/ A few men were living the theatre.

Кілька книжок лежало на столі/ A few books were lying on the table.

2. *Accusative case*

Ми бачили кількох студентів у театрі/ We saw a few men in the theatre.

Ми бачили кілька книжок на столі/ We saw a few books on the table.

In all the remaining cases adverb of quantity are declined along with the noun.

TASKS «Adverb»

I. Answer the following questions using adverbs.

Example: Коли ви слухаєте музику? – Я слухаю музику ввечері.

1. Коли на вулиці світло?
2. Коли лікарі працюють?
3. Коли студенти снідають?
4. Коли ви обідаєте?
5. Коли ваші друзі вечеряють?
6. Коли ви з друзями відпочиваєте?

II. Make up a higher degree of comparison of adverbs.

Example: Сьогодні тепло, а завтра буде ще тепліше.

1. Марія говорить тихо, а Оксана ще ...
2. Ввечері було холодно, а вранці ще - ...
3. Ахмед живе далеко від магазину, а Мустафа ще ...
4. Сьогодні мені весело, завтра буде ...
5. Галина бігає повільно, а Іра ще ...

III. Make up the sentences using the degree of comparison of adverbs. Example: Стівен добре розмовляє українською мовою, Тарас ще краще знає її, але найкраще нею говорить Соломія. Сьогодні я почуваю себе погано, але вчора мені було ще гірше.

IV. Answer the following questions using adverbs.

1. Коли у вас канікули?
2. Куди ви їдете відпочивати?
3. Коли ви працюєте в бібліотеці?
4. Коли ви відпочиваєте?
5. Коли ви робите зарядку?
6. Коли ви гуляєте у парку?
7. Де знаходиться ваш гуртожиток?
8. Коли ви слухаєте музику?
11. Як ви розмовляєте українською?
12. Коли ви їдете додому?
15. Коли ви ходите у бібліотеку?
16. Коли ви встаєте вранці?
17. Коли ви готуєтеся до занять?
18. Як ви слухаєте лекцію?

V. Make the sentences using the adverbs and phrases below. Example: важко, складно (нелегко легко неможливо просто ...) встановити діагностичну помилку. – Часом важко буває помилку на цьому етапі.

постійно/ permanently, щоденно/ daily, уважно/ attentively, повільно/ slowly, дбайливо/ carefully, вміло/ skillfully	спостерігати (to watch, to keep an eye) за хворим ; оглядати (to examine) хворого; доглядати (to look after, to take care) за хворим
---	--

Adverbs of time

Years and months

Preposition **у/в + Locative case:**

у тисяча дев'ятсот дев'яносто шостому році – in 1996

у липні/ in July

у вересні/ in September

у листопаді/ in November

Days of the week

preposition **у/в + Accusative case:**

у четвер, у середу (on Thursday etc.)

Time

Preposition **о** (or **об** before a vowel) + **ordinal numeral** (перша година) **in Locative case:**

О котрій годині (Loc.)?/ At what time?

О першій/ At one.

Об одинадцятій годині/ At eleven.

Duration

тривати/ to last, to continue

Скільки часу? Як довго?/ How long?

Скільки часу тривала операція?/ How long did operation last?

Операція тривала дві години/ Operation lasted two hours.

Канікули тривали два тижні/ Vacation lasts two week.

Заняття триває 90 хвилин/ The lesson lasts 90 min.

Syntax. Phrase. Sentence

Syntax is a chapter of linguistics that studies the phrases and sentences.

The phrase is a combination of two or more separate words.

Example: червона калина, тихий вечір, широке поле, зелена сукня, гарна дівчина, веселий хлопець, велике вікно, підійти до столу, теплий вітер, хороші студенти, цікава лекція, читати швидко, п'ять книг, дуже добре, пізно вночі.

There is a key word and dependent words in the phrases.

Example: день (який?) радісний, учитель (який?) хороший, студент (який?) розумний; приїхав (коли?) вранці, читав (що?) книгу, лікував (кого?) хворого;

Phrases cannot be:

- a) subject, predicate (птахи полетіли, буду працювати, настала осінь),
- b) noun (pronoun) with a preposition (на столі, через мене);
- c) homogeneous members of sentence (дерева й кущі, студенти та викладачі);
- d) idiomatic expression (накивати п'ятами, бити байдики, мотати на вус, клеїти дурня, заварити кашу).

A sentence is a combination of several words, phrases connected by meaning. Sentences are divided into simple and complex.

The simple sentence has only one grammatical basis (subject and predicate).

(Хто?) Батько (що робить?) читає журнал.

(Хто?) Я (що роблю?) навчаюся в університеті.

<i>sentence</i>	<i>phrase</i>
Батько читає журнал.	читає журнал
Я навчаюся в університеті.	навчаюся в університеті

There are two or more subjects and predicates in the **complex sentence**:

(Що?) Сонце (що робить?) світить, (що?) вітер (що робить?) віє, (хто?), лікар (що робить?) лікує.

Коли (хто?) викладач (що робив?) пояснював новий матеріал, всі (хто?) студенти уважно (що робили?) слухали.

TASKS «Syntax. Phrase. Sentence»

I. Combine the words into the phrases. Example: пухнастий + кошеня – пухнасте кошеня (fluffy kitten).

пухнастий	день
чудовий	світло
ласкавий	кошеня
великий	море
теплий	сонце
яскравий	ведмідь

II. Make a phrase of the following words/ (Remember about the agreement in gender and number).

а) розумний, червоний; веселий, добрий, солодкий, великий, цікавий, хороші.

б) лекція, лікар, аудиторія, хворий, студенти, викладач, лікарня, університет, друзі, батько, вулиця, завдання, хвороба, їжа.

III. What is the correct phrase? Correct the mistakes.

- нова стіл
- велика озеро
- хороший погода
- високий температура
- цікавий книжка
- гарячий чай
- досвідчені хірург
- молодша брат
- зелена парк
- стерильна бинт
- тепла літо
- гарний міста.

IV. Write down the sentences, put the phrases into correct forms.

1. (Мої друзі) подобається медицина.
2. Мені подобається гуляти (прекрасний парк).
3. (Наш університет) вчиться багато іноземних студентів.
4. Мої друзі навчаються у (медичний університет).
5. Я ще погано розмовляю (українська мова).
6. Влітку я відпочиватиму (Чорне море).
7. Ми познайомились (наш новий друг).
8. Викладач дав книжки (цей студент і ця студентка).
9. Мій друг часто пише листи (молодша сестра).
10. Викладач зустрівся з (іноземні студенти).
11. Я хочу познайомитися (ця вродлива дівчина).
12. Ми купили в магазині (смачне печиво).
13. (Студенти медичний університет) треба йти в лікарню.
14. Ми слухали (цікава лекція) професора.
15. Ми з друзями пішли (театр).
16. (Наша група) запропонували поїхати на екскурсію в Карпати.
17. Я написав лист (мої брат і сестра).

V. Divide the combination of words into two columns: in the first - phrase, in the second - sentence.

Phrase	Sentence
Наш клас	Ми навчаємося.

радію зустрічі, іду швидко, веселий студент, син навчається, хірург оперує, досвідчений лікар, троянди розцвіли, гарне село, вчимо анатомію, тепла осінь.

TASKS «Syntax. Phrase. Sentence»

VI Write down the phrase from each sentence. Put the questions to the main words.

Example: Сьогодні ми були у драматичному театрі.

1. Були (коли?) сьогодні, були (де?) у театрі, у театрі (якому?) драматичному.
2. Віктору дуже сподобався цей фільм.
3. Усі називають мене Джоном.
4. Студенти живуть у гуртожитку.
5. Я написала листа додому.
6. Лікар оглядає хворого.
7. Я дуже люблю свою сім'ю.

VII. Point out the simple sentence.

1. Високий тиск.
2. Кардіолог є у лікарні.
3. Студент поміряв тиск пацієнту.
4. Я вчу слова, щоб добре знати українську мову.
5. Температура підвищена.
6. У поліклініці.
7. У цій їдальні студенти обідають.
8. Хороша погода.
9. Болить горло.
10. У мене є брат, який навчається у коледжі.
11. У кімнаті.
12. Історичний музей.
13. Я слухаю пацієнта.
14. Мій друг.

VIII. Make up sentences from the following words.

1. Оксана, писати, лист, батьки.
2. Купувати, аптека, ліки, в, Ніна.
3. Мати, працювати, у, школа.
4. Дивитися, вони, телевізор.
5. Кароліна, слухати, радіо.
6. Вона, читати, зараз.
7. Мої, батьки, працювати вдень.
8. Читати, любити, я.
9. Морозиво, любити, я.
10. Розмовляти, любити, я, українська мова.
11. Слухати, музика, я, любити.
12. Ліжко, ліворуч, її, стояти.
13. Стіл, її, праворуч, стояти.
14. Писати, диктант, студент.

IX. Make up sentences from the following words.

1. Аудиторія, часто, я, ручка, в, забувати.
2. Я, гуртожиток, в, жита.
3. Кімната, багато, в, світло, простір.
4. Килим, підлога, лежати, на.
5. Стіл, ваза, на, стояти, квіти.
6. Я, працювати, за, комп'ютер.

TASKS «Syntax. Phrase. Sentence»

X. Write down the sentences, put the verbs into the correct forms. Write out the phrases. Example: *Колись він багато працював, а тепер він працює мало / Sometimes ago he used to work much, but now he works little.*

1. Колись я (хотіти) бути юристом, а тепер я (хотіти) бути лікарем.
2. Колись він (їсти) багато, а тепер він (їсти) мало.
3. Колись ми завжди (пити) червоне вино, а тепер (пити) біле вино.
4. Колись вони (могти) говорити англійського мовою, а тепер не (могти).
5. Колись вона завжди (купувати) печиво, а тепер вона (купувати) тістечка.
6. Колись ви (ходити) до театру щотижня, а тепер ви (ходити) дуже рідко.
7. Колись я завжди (замовляти) каву, а тепер я (замовляти) зелений чай.
8. Колись ти (працювати) багато, а тепер не (працювати).

XI. Write down the sentences, put the verbs into the correct forms.

1. Що ти (робити) вчора?
2. Вчора я (ходити) на роботу.
3. Після роботи я (ходити) у музей.
4. В музеї (бути) дуже цікаво.
5. Екскурсивод (вона) нам гарно про все (розповідати).
6. Після музею ми з друзями (гуляти) біля озера.
7. Ми (розмовляти).
8. Ми (розповідати) про свої плани на майбутнє.

XII. Make up sentences from the following words.

1. Щотижня, одержувати, листи, від, батьки.
2. Листи, у, вони, писати, новини, про.
3. Щомісяця, одержувати, лист, від, брат, старший.
4. Він, гуляти, часто, парк, в, зі, своя, подруга, хороша.
5. Жити, давно, я, в, велике, це, місто.
6. Я, часто, згадувати, моя, подруга, хороша.
7. Гуртожиток, знаходитися, наш, автовокзал, біля.
8. Я вчитись, університет і, часто, бувати, бібліотека.
9. У, неділя, з, ходити, ми, друзі, гуляти, парк, у.
10. Ми, бути, на, виставі, театр, у, видатні, артисти, бачити.

XIII. Put following phrases into the plural. Example: *чисте вікно - чисті вікна.*

Теплий день, гарне місто, велике озеро, медичний університет, веселий студент, розумна дитина, хороша людина, гарна дівчина.

XIII. Fill in the blanks with necessary words: *українською, українську, український, українська.*

1. Ви розмовляєте мовою.
2. Ви добре розумієте мову.
3. Іноземні студенти добре розмовляють мовою.
4. Ви давно вивчаєте мову
5. Студенти читають журнал.
6. Ви знаєте мову.
7. мова дуже мелодійна.
8. Студенти вивчають мову.

TASKS «Syntax. Phrase. Sentence»

XIV. Write out all possible phrases.

Медицина – це цілий ряд наук про організм людини, про хвороби та їх лікування. Вона вивчає причини захворювань та способи їх попередження Давньогрецького цілителя Гіппократа часто називають «батьком» медицини. Він обстежував пацієнтів і записував симптоми їхніх захворювань ділячись своїми спостереженнями з іншими лікарями. Він також прописував своїм пацієнтам чимало лікарських засобів, включаючи відпар з вербової кори з якої пізніше почали робити аспірин. Але медицина не могла розвиватися як наука доги, доки лікарі не вивчили принципи функціонування людського організму.

Vocabulary

відвар – decoction

вивчити принципи функціонування – examine the principles of functioning

ділячись спостереженнями – sharing the observations

записувати симптоми захворювань – write the symptoms of diseases

лікарські засоби – medicines

людський організм – human organism

обстежувати пацієнтів – examine patients

причини захворювань – reasons of diseases

прописувати пацієнтам – prescribe the patients

розвиватися як наука – develop as a science

способи їх попередження – ways of their prevention

чимало – quite a few

цілитель – healer

XV. Read the text and do the task.

a) in the simple sentences define the subject and predicate;

b) write out the phrases:

c) define the gender of the noun in the phrases;

d) write out into columns nouns, verbs, adjectives.

Лікар починає проводити діагностику з вивчення історії хвороби пацієнта. Лікар запитує хворого про симптоми хвороби, про попередні захворювання, а також про спосіб життя. Потім здійснюється фізичне обстеження хворого. Більшість хвороб діагностується в результаті вивчення їх перебігу та фізичного обстеження пацієнта. Як правило, лікар відправляє на лабораторне дослідження кров, сечу, а також проводить інші аналізи. Інколи хворому потрібно зробити рентгенографію чи інші обстеження. В результаті лікар отримує знімки органів тіла, за допомогою яких він може визначити причини хвороби. Сьогодні медицина має широкі технічні можливості діагностики захворювань.

Vocabulary

визначення хвороби – definition of illness

діагностика захворювання – diagnosis of disease

знімки органів тіла – pictures of body organs

історія хвороби – medical history

лабораторне дослідження - laboratory research

перебіг хвороби – course of the disease

попереднє захворювання – preceding disease

причини – reasons

проводити аналізи – carry out analysis

рентгенографія – radiography, X-ray

сканування – scanning

спосіб життя – way of life

фізичне обстеження – physical examination

Direct speech

Direct speech is called somebody's speech, in which the exact words of the speaker are given, with full content, form and tone.

Indirect speech is called somebody's speech, in which the exact words of the speaker are reported, without saving the form and tone, but with preservation of content.

When a declarative sentence is changed from direct into indirect speech, it becomes a complex sentence with subordinate clauses connected by the conjunction. In indirect special questions the interrogative pronouns and adverbs turn into conjunctive pronouns and adverbs.

Punctuation of direct speech

A) Direct speech after author's words

Author: "Speaker". Кумар сказав мені: "Ти запізнишся на заняття, якщо будеш довго спати".

Author: "Speaker!".

Микола голосно вигукнув: "Яке чудове місто!"

Author: "Speaker?"

Викладач запитав студентів: "Хто сьогодні відсутній?"

B) Direct speech before author's words

"Speaker", – author.

"Розкажи нам про свою країну", – попросили ми його.

"Speaker!" – author.

"Повертайся додому!" – крикнула мама.

"Speaker?" – author.

"Яке заняття у нас завтра?" – запитав студент у своїх друзів.

Direct speech is used

Direct speech	Indirect speech
<i>after the verb to enhance desire, tips, petition, order</i>	
Батько попросив: "Дочко, купи молока!"	Батько попросив, щоб дочка купила молока.
after the verb to enhance the question and to confirm, what was said above	
Викладач сказав: "Завтра лекції не буде".	Викладач сказав, що завтра лекції не буде.
if the question is already put in the direct speech, it will be the same in indirect speech	
Студент питає: "Коли буде лекція".	Студент питає, коли буде лекція.
Андрій спитав: "Друзе, що ти робиш завтра?"	Андрій спитав друга, що він робить завтра.

TASKS «Direct speech»

I. Choose the sentences with direct speech

1. Лікар повернув мені рецепт.
2. Сьогодні викладач був дуже зайнятий.
3. Оксана сказала: “Треба викликати лікаря”.
4. Лікар сказав пацієнту: “Раджу Вам пити багато чаю”.
5. Я вступив до медичного університету, тому що хочу бути лікарем.
6. Брат і сестра п’ють чай.

II. Fill in the blanks with the conjunctions що, щоб.

1. Хусейн спитав Джозефа, ... він хоче купити у магазині.
2. Тамара попросила подругу, ... вона допомогла їй купити сорочку братові.
3. Лікар скачав Катерині, ... у неї нежить.
4. Лікар сказав їй, ... вона в понеділок прийшла на перевірку.
5. Брайт сказав Мохамедові, ... він купив сметану та сир.
6. Джозеф сказав, ... він подзвонить мамі.
7. Батько сказав синові, ... він подзвонив йому.

III. Complete the sentences.

1. Дідусь сказав мені, що...
2. Мама сказала, щоб...
3. Батьки написали, що...
4. Батько написав, щоб...
5. Сестра попросила мене, ...
6. Брат хоче, щоб ...
7. Він спитав, ...
8. Я відповів, ...

IV. Convert the sentences into indirect speech,

Example: Дарина попросила: “Мамо, купи мені плаття”. – Дарина попросила маму, щоб вона купила їй плаття.

1. Катерина запитала: “Куди ми підемо завтра?”
2. Мустафа запитав: “Що ти купуєш у магазині?”
3. Викладач сказав: “Завтра буде іспит”.
4. Мама запитала дочку: “Коли ти приїдеш додому?”
5. Викладач спитав: “До кого Ви ходили вчора?”
6. Джон вигукнув: “Друже, допоможи мені!”
7. Декан наголосив: “Студенти, зайдіть в аудиторію!”
8. Ахмед поцікавився: “Як тебе звати?”
9. Я запитав: “Котра година?”
10. Викладач запитав студента: “Ви підготувалися до заняття?”
11. Лікар запитав у хворого: “Яка у Вас температура?”
12. Хворий відповів: “Вчора температура була 39 градусів”.
13. Лікар поцікавився: “А нежить у Вас є?”
14. Хворий відповів: “Ні, немає”.
15. Лікар порадив: “Вам потрібно приймати антибіотики”.

V. Convert the sentences into direct speech.

1. Сестра запитала, що вона хоче купити у супермаркеті.
2. Джастін попросив, щоб ми сказали, як довго будемо в Ужгороді.
3. Під час зустрічі вона поцікавилася, що ми будемо робити влітку.
4. Ми відповіли їй, що поїдемо до Києва на все літо.

Паспортні дані хворого, скарги, коротка історія хвороби/ Passport data of the patient, complaints, short medical history

Паспортні дані хворого:

ПІБ хворого: Прокопенко Іван Дмитрович.

Стать, вік: чоловіча, повних років – 50.

Місце роботи: фірма «ЖитлоБуд».

Адреса проживання: Київ, вул. Грушевського, буд. 1, кв. 5.

Службовий тел.: 472-51-36.

Члени сім'ї та адреса їх проживання: Дружина, адреса та сама.

Скарги:

Нападоподібний головний біль стискального характеру з переважною локалізацією в потиличній ділянці голови, сильне запаморочення з відчуттям переміщення відносно довколишніх предметів, припливи крові до голови, миготіння в очах, задишка при фізичних напруженнях, під час швидкої ходи. Турбують також загальна слабкість, неглибокий неспокійний сон і погіршення зору.

Історія даного захворювання.

Вважає себе хворим протягом п'яти років, коли з'явилися перші напади головного болю стискального (стисного) характеру з переважною локалізацією в потиличній ділянці голови. Під час профілактичного огляду виявлялося підвищення артеріального тиску до 170/110 мм рт. ст. Призначалися медикаменти, що знижують артеріальний тиск (обзидан), сечогінні (фуросемід) тощо. До першого огляду головний біль виникав нечасто, напад тривав декілька годин, минав самостійно, тому до лікарів не звертався, регулярно не лікувався. Останнє погіршення з 15 жовтня цього року, розвивалося швидко. Спочатку з'явився сильний стискальний біль у потиличній ділянці голови, сильне запаморочення, миготіння крапок перед очима, загальна слабкість, відчуття жару. Головний біль посилювався, погіршився зір. Лікар швидкої допомоги обстежив хворого, зробив ін'єкції медикаментів, що знижують артеріальний тиск, і госпіталізував його.

Коротка історія хвороби та попередня перевірка
SHORT MEDICAL HISTORY AND SCREENING FORM
Медична картка хворого/Medical History Questionnaire

Ви часто страждаєте від судом у ногах? – Do you suffer from frequent cramps in your legs?

Ви часто маєте утруднене дихання? – Do you often have difficulty in breathing?

Ви страждаєте від задишки довше ніж будь-коли? – Do you get out of breath longer than before?

Іноді ви маєте задишку, коли все ще сидите або спите? – Do you sometimes get out of breath when sitting or sleeping?

Чи лікар вам коли-небудь казав, що у вас рівень холестерину завищений? – Has a doctor ever told you that your cholesterol level was high?

Чи лікар вам коли-небудь казав, що у вас аневризма черевної аорти? – Has a doctor ever told you that you have an abdominal aortic aneurysm?

Чи лікар вам коли-небудь казав, що ви маєте критичний стеноз аорти? – Has a doctor ever told you that you have critical aortic stenosis?

Зауваги – Comments: _____

Ви останнім часом або зараз страждаєте від: / Have you recently experienced or currently suffer from:

Хронічного, періодичного або ранкового кашлю – Chronic, recurrent or morning cough?

Випадку відкашлювання кров'ю? – Episode of coughing up blood?

Посиленої тривоги або депресії? – Increased anxiety or depression?

Проблем із підвищеною втомою, неспокійним сном або посиленою дратівливістю? – Problems with recurrent fatigue, sleep disturbance or increased irritability?

Мігрені чи періодичного головного болю? – Migraine or headache?

Набряків або болю в колінах та щиколотках? – Swollen or painful knees or ankles?

Набряків, нееластичності чи болю в суглобах? – Swollen, stiff or painful joints?

Болю в ногах після прогулянок на короткій відстані? – Pain in your legs after a short walk?

Проблем зі стопою? – Foot problems?

Проблем зі спиною? – Back problems?

Проблем зі шлунком або кишківником, таких як періодична печія, виразка, закреп або діарея? – Stomach or intestinal problems, such as recurrent heartburn, ulcers, constipation or diarrhea?

Значних проблем із зором або слухом? – Significant vision or hearing problems?

Недавніх змін, пов'язаних із новоутвореннями чи родимками? – Recent change in a wart or a mole?

Коротка історія хвороби та попередня перевірка

SHORT MEDICAL HISTORY AND SCREENING FORM

Медична картка хворого/Medical History Questionnaire

Глаукоми або збільшення очного тиску? – Glaucoma or increased intraocular pressure?

Чутливості до високих звуків протягом тривалого часу? – Hypersensitivity to loud noises for a long period?

Інфекції типу пневмонії, що супроводжується високою температурою? – An infection such as pneumonia accompanied by a fever?

Значної безпричинної втрата ваги? – Significant unexplained weight loss?

Високої температури, що може призвести до зневоднення і прискореного серцебиття? – A fever, which can cause dehydration and rapid heart beat?

Обширного тромбозу судин? – A deep vein thrombosis (blood clot)?

Грижі, що спричиняє певні симптоми? – A hernia that causes symptoms?

Виразки на ступнях або щиколотках, які не загоюються? – Foot or ankle sores (ulcers) that aren't healed for a long period?

Постійний біль або проблеми з пересуванням після того, як впали? – Persistent pain or walking problems after you have fallen?

Крововиливу в сітківці ока або відслоювання сітківки? – Eye conditions such as retinal hemorrhage or detached retina?

Катаракти або контактних лінз? – Cataract or contact lenses?

Лазерного лікування або іншого хірургічного втручання щодо очей? – Laser treatment or other eye surgery?

Зауваги – Comments: _____

Запитання тільки для жінок: – Women only answer the following.

Ви часом переживали / Have you recently experienced:

Проблеми менструального циклу? – Menstrual problems?

Важкі пологи та пов'язані з ними проблеми? – Significant childbirth-related problems?

Нетримання сечі в разі кашлю, чхання або сміху? – Urine incontinence while coughing, sneezing or laughing?

Коли востаннє робили аналіз сечі або мазок? – Date of the last pelvic exam and / or Pap smear

Ви використовуєте лікування гормональними препаратами? – Are you on any type of hormone replacement therapy?

Зауваги – Comments: _____

Коротка історія хвороби та попередня перевірка

SHORT MEDICAL HISTORY AND SCREENING FORM

Медична картка хворого/Medical History Questionnaire

Чоловіки і жінки відповідають на наступні запитання: – Men and women answer the following:

Назвіть ліки, які приймаєте зараз: – List any medications taken now:

Назвіть медикаменти, харчові добавки або вітаміни, які ви приймаєте без призначення лікаря: – List any self-prescribed medications, dietary supplements, or vitamins taken now:

Дата останнього повного терапевтичного обстеження – Date of the last complete physical examination: _____

Результат / Result:

В нормі / Normal Ніколи не проводилася / Never Не можу пригадати / Can't remember Відхиляється від норми / Abnormal

Дата останнього рентгену грудної клітки – Date of the last chest X-ray: _____

Результат – Result:

В нормі / Normal Ніколи не проводилася / Never Не можу пригадати / Can't remember Відхиляється від норми / Abnormal

Дата останньої електрокардіограми – Date of the last electrocardiogram: _____

Результат – Result:

В нормі / Normal Ніколи не проводилася / Never Не можу пригадати / Can't remember Відхиляється від норми / Abnormal

Дата останньої перевірки у стоматолога – Date of the last dental check up: _____

Результат – Result:

В нормі / Normal Ніколи не проводилася / Never Не можу пригадати / Can't remember Відхиляється від норми / Abnormal

Назвіть інші медичні або діагностичні аналізи, які ви перенесли за останні два роки – List any other medical or diagnostic tests you have underwent in the past two years: _____

Назвіть періоди вашої шпиталізації, включно з датами та причинами – List hospitalizations, including dates and reasons for hospitalization:

Вкажіть алергічні реакції – List any allergies:

Перелік перенесених захворювань (анамнез життя). – Past Medical History Checklist

Серцевий напад, якщо був, скільки років тому? Heart attack if so, how many years ago? _____

Ревматична лихоманка – Rheumatic Fever

Коротка історія хвороби та попередня перевірка
SHORT MEDICAL HISTORY AND SCREENING FORM
Медична картка хворого/Medical History Questionnaire

Шуми в серці – Heart murmur

Захворювання артерій – Diseases of the arteries

Варикозне захворювання вен – Varicose veins (varices) veins

Артрит ніг і рук – Arthritis of legs or arms

Діабет або аналіз крові на цукор, що відхиляється від норми –
Diabetes or abnormal blood glucose

Флебіт (запалення вен) – Phlebitis (inflammation of a vein)

Запаморочення або втрата свідомості – Dizziness or fainting

Епілепсія або напади судом – Epilepsy or seizures

Параліч – Stroke

Дифтерія – Diphtheria

Скарлатина – Scarlet Fever

Інфекційний мононуклеоз – Infectious mononucleosis

Нервові або емоційні розлади – Nervous or emotional problems

Анемія – Anemia

Проблеми щитовидної залози – Thyroid problems

Пневмонія – Pneumonia

Бронхіт – Bronchitis

Астма – Asthma

Рентген грудної клітки, що не відповідає нормі – Abnormal chest X-ray

Інші захворювання легень – Other lung diseases

Травми спини, рук, ніг або суглобів – Injuries of back, arms, legs or joint

Переломи кісток – Bones fractures

Жовтяниця або проблеми із жовчним міхуром – Jaundice or gall bladder problems

Зауваги – Comments: _____

Сімейний анамнез – Family History

Батько – Father:

Живий – Alive Повний вік – Current age _____

У цілому здоров'я мого батька – My father's general health is:

Відмінне / Excellent Добре / Good

Задовільне / Fair Погане / Poor

Причини поганого здоров'я – Reason for poor health:

Померлий – Deceased

Вік, близький до смерті – Age at death _____

Причина смерті – Cause of death: _____

Коротка історія хвороби та попередня перевірка
SHORT MEDICAL HISTORY AND SCREENING FORM
Медична картка хворого/Medical History Questionnaire

Мати – Mother:

Жива / Alive Повний вік / Current age _____

У цілому здоров'я моєї матері – My mother's general health is:

Відмінне / Excellent Добре / Good

Задовільне / Fair Погане / Poor

Причини поганого здоров'я – Reason (s) for poor health: _____

Померла / Deceased

Вік, близький до смерті – Age at death _____

Причина смерті – Cause of death: _____

Рідні брати і/або сестри – Siblings:

Кількість братів – Number of brothers _____

Кількість сестер – Number of sisters _____

Віковий діапазон – Age range

Проблеми зі здоров'ям – Health problems

Спадкові хвороби – Familial Diseases

Чи ви або ваші кровні родичі мають якісь із нижче перелічених проблеми (включаючи батьків, братів і сестер батьків, але виключаючи двоюрідних братів і сестер та родичів у шлюбних стосунках, часткових родичів)? – Have you or your blood relatives had any of the following (include grandparents, aunts and uncles, but exclude cousins, relatives by marriage and half-relatives)?

Позначте ті, на які відповідь «так» (інше поле залишіть пустим) –

Check those where the answer is yes (leave other blank).

Серцевий напад до 50 років – Heart attacks before the age of 50

Інсульт до 50 років – Strokes before the age of 50

Високий кров'яний тиск – High blood pressure

Високий рівень холестерину – Elevated cholesterol

Діабет – Diabetes

Астма або сінна гарячка – Asthma or hay fever

Вроджена серцева хвороба (які існують при народженні, але не спадкові) – Congenital heart disease (existing at birth but not hereditary)

Операції на серці – Cardiac surgeries

Глаукома – Glaucoma

Ожиріння (надмірна вага 20 або більше фунтів) – Obesity (20 or more pounds overweight)

Лейкемія або рак до 60 років – Leukemia or cancer before the age of 60

Зауваги – Comments: _____

Коротка історія хвороби та попередня перевірка
SHORT MEDICAL HISTORY AND SCREENING FORM
Медична картка хворого/Medical History Questionnaire

Інші фактори ризику серцевих захворювань – Other Heart Disease Risk Factors

Паління / Smoking

Ви коли-небудь палили цигарки, сигари або трубку? – Have you ever smoked cigarettes, cigars or a pipe? Так Ні

(Якщо ні, переходьте до секції дієти – If no, skip to diet section)

Якщо ви палили або палите цигарки (сигари), скільки цигарок (сигар) на день? – If you are current or former cigarette (cigars) smoker, how many cigarettes do (did) you smoke per day?

У якому віці почали палити? / Age when you started smoking? _____

Якщо ви палили або палите сигари, скільки сигар в день? / If you did or now smoke cigars, how many per day?

У якому віці почали палити? – Age started

Якщо ви палили або палите трубку, скільки тютюну в день? If you did or now smoke a pipe, how many pipefuls a day?

Якщо ви кинули палити, то в якому віці? – When did you give up smoking?

Якщо ви палите зараз, коли почали? – If you now smoke, how long ago did you start?

Дієта – Diet

Яку вагу ви вважаєте для себе нормальною? – What weight do you consider as good?

Яка була ваша надмірна вага (включаючи вагітність)? – What is the maximal weight you have ever had (including pregnancy)?

Скільки вам було років – How old were you?

Моя поточна вага – My current weight is: _____

Рік тому моя вага була – One year ago my weight was:

У віці 21 року моя вага була – At the age 21 my weight was:

Скільки страв на день ви зазвичай їсте? – Number of meals you usually eat per day: _____

Скільки разів у тиждень ви зазвичай їсте наступне – Number of times per week you usually eat the following:

Яловичина / Beef

Риба / Fish

Солодке / Desserts

Свинина / Pork

Пташине м'ясо / Fowl

Смажена їжа / Fried Foods

Коротка історія хвороби та попередня перевірка

SHORT MEDICAL HISTORY AND SCREENING FORM

Медична картка хворого/Medical History Questionnaire

Скільки порцій (чашок, склянок або іншої тари) ви споживаєте в тиждень? – Number of servings (cups, glasses, or containers) per week you usually consume of:

- Гомогенізоване молоко / Homogenized (whole) milk
- Жирне молоко / Buttermilk Знежирене молоко / Skim milk
- Двох відсотків жирності молоко / 2% (low-fat) milk
- Одного відсотка жирності молоко / 1% (low-fat) milk
- Кава / Coffee Чай / Tea (iced or hot)
- Мінеральна вода або содова / Regular or diet sodas
- Склянка води / Glasses of water

Ви п'єте алкогольні напої? – Do you drink alcoholic beverages?

- Так Ні

Якщо так, скільки приблизно цих напоїв ви споживаєте? – If yes, what is your approximate intake of these beverages?

Пиво – Beer:

- Не вживаю / None Рідко / Occasional Часто / Often

Якщо часто/ If often: в тиждень _____ per week

Вино – Wine:

- Не вживаю / None Рідко / Occasional Часто / Often
- Якщо часто/ If often: в тиждень _____ per week

Міцні алкогольні напої – Hard Drinks:

- Не вживаю / None Рідко / Occasional Часто / Often
- Якщо часто/ If often: в тиждень _____ per week

У певний час в минулому ви вживали багато спиртного (споживали шість унцій міцного алкоголю в день і більше)? – Have you ever consumed over 6 ounces of alcohol (hard drinks) daily?

- Так Ні

Зауваги – Comments: _____

Зазвичай ви використовуєте олію або маргарин з низьким вмістом холестерину? – Do you usually use oil or margarine in place of high cholesterol shortening or butter? Так Ні

Зазвичай ви утримуєтеся від надмірного вживання цукру? – Do you usually abstain from excessive sugar consumption?

- Так Ні

Ви зазвичай додаєте сіль у страву? – Do you usually salt the dishes?

- Так Ні

Ви їсте різну їжу у вихідні й робочі дні? – Do you eat different food on weekends in comparison to weekdays?

- Так Ні

Зауваги – Comments: _____

ПРОТОКОЛ ОПЕРАЦІЇ

Прізвище, ім'я, по батькові хворого

№ історії хвороби

Діагноз до операції: гострий апендицит

Діагноз після операції

Операція: апендектомія

Хірурги

Анестезіолог

Операційна сестра

Знеболювання: м/а Sol. Novocaini 0,5 % — 200,0,
внутрішньовенно.

Дата операції

Початок

Тривалість

Операційне поле оброблене за Гроссихом – Вілончиковим. Після проведення знеболювання розрізом Волковича – Дьяконова здійснено розсічення тканин правої здухвинної ділянки завдовжки до см. Шарами розітнута черевна порожнина. Після розрізування очеревини виділилась мізерна кількість серозного випоту. У рану виведено купол сліпої кишки разом із червоподібним відростком, відросток катарально змінений. Брижа відростка поетапно перетиснута на затискачах, прошита, відсічена, перев'язана. Відросток біля основи перев'язано кетгутовою лігатурою, відсічено. Кукса відростка оброблена йодом і занурена в купол сліпої кишки кисетним і v-подібним швами. Купол сліпої кишки занурений у черевну порожнину. Зроблена ревізія ділянки тонкої кишки на відстані до 50 см від баугінієвої заслінки. Патології не виявлено. Контроль на гемостаз – сухо. Рану зашито шарами. Йод. Асептична пов'язка. Макропрепарат: відросток завдовжки до см, стовщений, напружений, судини ін'єкційовані.

Для знеболювання в післяопераційний період призначено

Лікар

WORDS AND PHRASES USED IN MEDICAL CARE

оглядати/оглянути – to examine, to inspect	кого? що?	Лікар оглянув хворого.
(по)ставити – to put, to set	що? кому?	Лікар поставив хворому правильний діагноз. Медсестра поставила пацієнту термометр.
видаляти / видалити – to excrete; to ablate; (зуб) to extract	що? кому?	Стоматолог швидко видалив хворий зуб.
лікувати/вилікувати – to treat; to medicate	кого? що? від чого?	Лікарі швидко вилікували мого дідуся від застуди.
приймати/прийняти – to take	кого? що?	Лікар приймає пацієнтів у своєму кабінеті. Приймай ці ліки тричі на день.
(по)міряти – to measure	що? кому?	Вам треба поміряти тиск.
(за)хворіти – to ail, to be ill	на що?	У дитинстві я часто хворів на грип.

викликати/викликати – to call	кого?	Якщо у вас дуже висока температура, треба викликати лікаря або швидку допомогу.
звернутися/звертатися – to apply	до кого? куди? по (for) що?	Тобі треба обов'язково звернутися до лікаря по допомогу.
виписувати/ виписати – to write out; to discharge	що? кому?	Лікар виписав мені рецепт на мікстуру від кашлю.
призначати/призначити – to appoint; to indicate (to prescribe) treatment	що? кому?	Лікар призначив мені ін'єкції. Яке лікування тобі призначили? Олена призначила мені зустріч.
страждати – to suffer	від чого? на що?	У дитинстві я страждав на алергію.

SHORT MEDICAL DICTIONARY

Types of hospital, in a hospital	
лікарня (має стаціонар, де лежать хворі)	a hospital
медпункт (в школі чи університеті)	an infirmary
клініка (немає стаціонару, маленька приватна клініка)	a clinic
будинок престарілих – установа, в якій доглядають за тими, хто не в змозі про себе подбати	a care home
центр допомоги людям похилого віку та інвалідам, який надає допомогу тільки в денний час доби	a day centre
психіатрична лікарня	an asylum, a psychiatric hospital
реабілітаційний центр для тих, хто був у психіатричній клініці, в'язниці і адаптується до звичайного життя	a halfway house
хоспіс	a hospice
санаторій	a sanatorium
відділення (в лікарні)	a unit, department in a hospital
палата	a ward, a sickroom
кабінет лікаря, в якому він оглядає пацієнта	a consulting room
приймальня лікаря	a surgery (BrE) a doctor's office (AmE)
відділення невідкладної допомоги	A & E (accident and emergency department)
відділення реанімації	an ICU (intensive care unit)
відділення інтенсивної терапії	a high dependency unit
операційна	an operating theatre / room; surgery
пологовий зал	a delivery room
кімната видачі медикаментів	a dispensary
палата в пологовому відділенні для вагітних і новонароджених	a maternity ward
палата для немовлят	a nursery
загальна кімната відпочинку в лікарні	a day room

SHORT MEDICAL DICTIONARY

Fields of medicine/ hospital departments	
акушерство	obstetrics
анестезіологія	anesthesiology
гастроентерологія	gastroenterology
гінекологія	gynecology
дерматологія	dermatology
ендокринологія	endocrinology
невідкладна допомога	emergency
нефрологія	nephrology
онкологія	oncology
ортодонтія	orthodontics
ортопедія	orthopedics
отоларингологія	otorhinolaryngology
офтальмологія	ophthalmology

паліативна медицина	palliative medicine
педіатрія	pediatrics
психіатрія	psychiatry
пульмонологія	pulmonology
реанімація	intensive care
ревматологія	rheumatology
стоматологія	dentistry
терапія	general practice
урологія	urology
хірургія	surgery

Turn to the Unit 1

SHORT MEDICAL DICTIONARY

Types of doctors	
акушер	an obstetrician
алерголог	an allergist
анестезіолог	an anaesthesiologist
отоларинголог	an otolaryngologist
кардіолог	a cardiologist
дантист, стоматолог	a dentist
дерматолог	a dermatologist
ендокринолог	an endocrinologist
епідеміолог	an epidemiologist
сімейний лікар-терапевт	a family medicine physician
гастроентеролог	a gastroenterologist
генетик	a geneticist
гінеколог	a gynecologist
гематолог	a hematologist
імунолог	an immunologist
інфекціоніст, фахівець з інфекційних захворювань	an infectious disease specialist
мікробіолог	a microbiologist

невропатолог	a neurologist
нейрохірург	a neurosurgeon
неонатолог	a neonatologist
нефролог	a nephrologist
онколог	an oncologist
окуліст, офтальмолог	an ophthalmologist
ортопед , лікар-ортопед	a podiatrist
ортопед , хірург-ортопед	an orthopedic
ревматолог	a rheumatologist
рентгенолог	a radiologist
спортивний лікар	a sports medicine specialist
травматолог	a traumatologist
уролог	an urologist
фахівець, який лікує розлади сну	a sleep disorders specialist
фізіолог	a physiologist
фтизіатр	a phtisiologist
хірург	a surgeon

Turn to the Unit 1

Medical staff	
медсестра, яка працює в лікарні і доглядає за пацієнтами	a charge nurse
дільнична медсестра (надає людям допомогу у них вдома)	a district nurse
акушерка	a midwife
фельдшер, медсестра, яка має право вести самостійну практику, тобто лікувати прості хвороби	a nurse practitioner
доглядальниця	an attendant
медсестра, людина, яка доглядає за літніми людьми або людьми з серйозними захворюваннями в спеціальних установах	a care assistant, a care worker (BrE)
медсестра, людина, яка працює з тими, хто не в змозі про себе подбати	a carer (BrE) a caregiver, a caretaker (AmE)

SHORT MEDICAL DICTIONARY

Phrases for communication with the patient, examination of the patient

На що ви скаржитесья?	What are your complaints?
Де у вас болить?	Where does it hurt? / Where's the pain?
Покажіть мені, де болить.	Show me where it hurts.
Ви можете описати біль?	Can you describe the pain?
Коли він почався?	When does it start?
Як довго він триває/болить?	How long does it last?
Можу я поглянути?	Can I have a look?
Ви можете прилягти на кушетку?	Could you just lie on the couch?
Вам боляче, коли я сюди натискаю?	Does it hurt when I press here?
Чи не могли б Ви закатати рукав?	Could you roll up your sleeve?
Я збираюся поміряти Вам тиск/температуру/пульс.	I'm going to take your blood pressure / temperature / pulse.
Ваш тиск низький/нормальний/досить високий/дуже високий.	Your blood pressure is low / normal / rather high / very high.
Ваша температура нормальна/підвищена/дуже висока.	Your temperature is normal / a little high / very high.

Зробіть вдих	breathe in
Зробіть видих	breathe out
Не дихайте	do not breathe
Відкрийте рот	open your mouth
Закрийте очі	close your eyes
Лягайте сюди	lie down over here
Лягайте на спину/плече	lie on your back / side
Дивіться прямо	look straight ahead
Встаньте	stand up
Зніміть сорочку	slip off your shirt
Роздягайтеся	take your clothes off
Вам потрібно зробити аналіз крові.	You need to have a blood test.
Нам потрібно взяти аналіз крові / сечі.	We need to take a blood / urine sample.
Я хочу, щоб Ви пройшли огляд у фахівця.	I want you to see (lit. to pass the review) a specialist.
Вам потрібно накласти шви.	You need a few stitches.

SHORT MEDICAL DICTIONARY

Я хочу відправити Вас на рентген.	I want to send you for an X-ray.	Я б хотів залишити Вас тут (в лікарні) для спостереження.	I'd like to keep you here overnight for observation.
Я хочу відправити Вас на УЗД (ультразвукове дослідження).	I want to send you for an ultrasound.	Вам доведеться залишитися в лікарні на два тижні.	You'll have to stay in hospital for two weeks.
Я збираюся зробити Вам укол.	I'm going to give you an injection.	У вас є алергія на ліки?	Are you allergic to any medicine?
Я выпишу Вам антибіотики.	I'm going to prescribe you some antibiotics.	Приймайте по одній таблетці тричі на день після їжі.	Take one pill three times a day after meals
Вам треба зробити щеплення від грипу.	You've got to be vaccinated against the flu.	Приймайте ліки двічі на день по одній столовій ложці перед їжею.	Take one tablespoonful of medicine two times a day before meals.
У Вас ...	You're suffering from ... = You have ...	У Вас є якісь питання?	Do you have any questions?
Вам слід кинути палити.	You should give up smoking.	Якщо Вам не стане краще через 5-7 днів, Вам слід знову прийти до мене.	If you are not feeling better in 5 to 7 days, you must come back and see me again.
Вам потрібно постаратися скинути вагу.	You need to try and lose some weight.	Рана вже загоюється.	The wound is already healing.
Вам потрібно відпочивати і не турбуватися.	You need to rest and you should not worry.	Ви незабаром одужаєте (одужати).	You'll recover soon
Я дам Вам рецепт. Приймайте ці ліки два рази в день/перед їжею/через годину після їжі.	I'll give you a prescription. Take this medicine two times a day / before meals / an hour after meal.	Пацієнт повністю видужав.	The patient made a full / complete recovery.
		Йому/їй стало гірше.	He/she got worse.
		Йому/їй стало краще.	He/she got better.

REFERENCES

1. Антонів О. Українська мова для іноземців. Модульний курс: навч. посібн. – К, 2012. – 268 с.: іл. + компакт-диск.
2. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990.
3. Бахтіярова Х.Ш. Українська мова. Практичний курс для іноземців : посібн. для студ. вищ. мед. та фармацев. закл. освіти II – IV рівнів акредитації / Х.Ш. Бахтіярова, С.С. Лукашевич, І.З. Майданюк, М.П. Сегень, С.В.Петухов; за ред. Г.О. Золотухіна. – Тернопіль : Укрмедкнига, 1999. – 320 с.
4. Біденко Л.В., Завгородній В.А., Кисельова Г.І., Шевцова А.В. Суми – нова мова, нові друзі, нове життя Навчальний посібник / Л.В. Біденко, В.А. Завгородній, Г.І. Кисельова, А.В. Шевцова. – Суми: Сумський державний університет (СумДУ), 2018. – 132 с.
5. Білецька О. Українська мова. Комплексна підготовка до ЗНО та ДПА. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. – 544 с.
6. Вихованець І.Р. та ін. Вивчаємо українську мову. Розширений курс. Самовчитель: навч. посібник/ за ред. В.М. Русанівського. – К. : Либідь, 1993.
7. Вінницька В.М., Плющ Н.П. Українська мова. Практичний курс граматики для студентів-іноземців: Підручник. – К: ВПЦ «Київський університет». – 2003. – 320 с.
8. Голод Н.С. Українська мова як іноземна : [навчально-методичне видання] / Н.С. Голод, М.В. Панчишин, З.Я.Родчин. – Івано-Франківськ : ІФНМУ, 2014. – Ч. 1. – 202 с. : іл.
9. Дудик О.М., Краєвська Ю.В., Слободянюк Л.Ф. Українська мова на повсякдень Навчальний посібник. – Вінниця: Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, 2017. – 54 с.
10. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання : [текст] / [наук. ред. укр. видання д-ра пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва]. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
11. Жлуктенко та ін. Вивчаємо українську мову. Самовчитель: навч. посібник / під ред. В.М. Русанівського. – 2-е вид., стер. – К. : Либідь, 1992.
12. Золотухін Г.О., Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Фахова мова медика: ділова українська мова для студентів-медиків. Підручник. – К.: Здоров'я, 2001. – 392 с.
13. Кобзей Н. В. Соловій У.В. Українська мова як іноземна : [навчально-методичне видання]. – Івано-Франківськ : ІФНМУ, 2014. – Ч. 1. – 138 с.
14. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, займенник, прикметник) : [навчальний посібник]. – Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2017. – 24 с.

REFERENCES

15. Котик Л.Л. Українська грамати́ка у комунікативних моделях / наук. ред. Р.В. Болдирев. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2001.
16. Куйловська Н. Л. Соловій У.В. Українська мова як іноземна : [навчально-методичне видання]. – Івано-Франківськ : ІФНМУ, 2015. – Ч. 1. – 148 с. : іл.
17. Лисенко Н.О., Кривко Р.М., Світлична Є.І., Цапко Т.П. Українська мова для іноземних студентів: навч. посібн. — К.: Центр учбової літератури, 2010. – 240 с.
18. Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Українська медична термінологія у фаховій мові лікаря: навчальний посібник. Вид. 2-ге, доповнене. – К.: Книга Плюс, 2001. – 176 с.
19. Луценко В.І. Українська мова для іноземних студентів. У 4-х томах: навчальний посібник. – Дніпро: Національний гірничий університет (НГУ), 2017.
20. Лях Т.О. Українська мова як іноземна: професійне мовлення. Практичний курс для іноземних студентів медичних спеціальностей ВЗО : Навчальний посібник. – Ужгород : «Говерла», 2018. – 128 с.
21. Малець Н.Б. “Українська мова”. “Ukrainian language”: навчально-методичний посібник дисципліни для самостійної роботи студентів-іноземців. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2017. – 152 с.
22. Макарова Г.І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською) : у 3 кн. / Г.І. Макарова, Л.М. Паламар, Н.К. Присяжнюк. – К. : Фірма «ІНКОС», 2010.
23. Мацько Л.І. Культура української фахової мови : навч. посібник / Л. І. Мацько, Л.В. Кравець. – К. : ВЦ «Академія», 2007.
24. Українська мова для іноземців. Модульний курс: навч. посібн. / О. Антонів, Л. Паучок. – К.: Фірма «ІНКОС», 2012. — 268 с.: іл. + Компакт-диск.
25. Черемська О. С., Данкіна Л.С. Українська мова : навчальний посібник для іноземних студентів далекого зарубіжжя. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. – 176 с.
26. Чистякова А.Б., Селівестрова Л.І. та ін. Українська мова для іноземців: підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів. – Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2009. – 524 с.

REFERENCES

27. Читаємо і розмовляємо українською: змістовий блок «Я, моя сім'я і друзі»: навчально-методичні матеріали із дисципліни «Українська мова» для англомовних іноземних студентів / уклад.: Бойчук О.А., Малець Н.Б., Гречин І.М. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2019. – 77 с.
28. Читаємо і розмовляємо українською: змістовий блок «Освіта»: навчально-методичні матеріали із дисципліни «Українська мова для англомовних іноземних студентів/ уклад.: Гречин І.М., Бойчук О.А., Малець Н.Б. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2019. – 48 с.
29. Читаємо і розмовляємо українською: змістовий блок «Житло, їжа»: навчально-методичний посібник з дисципліни «Українська мова» для англомовних іноземних студентів / уклад.: Малець Н.Б., Бойчук О.А., Гречин І.М. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2019. – 65 с.
30. Ющук І.П. Курс прискороеного навчання української мови. – К.: Культурол. МП «Борівітер», 1994.
31. Bekh O., Dingley J. Teach Yourself Ukrainian/ Olena Bekh and James Dingley. – London: Hodder & Stoughton Ltd, 2003.
32. Bekh O., Dingley J. Ukrainian a complete course for beginners / Olena Bekh and James Dingley . – Berkchire : Cox & Wyman Limited, 1997. – 299 p.
33. Humesky A. Modern Ukrainian/ Assya Humesky. – Toronto, 1988.
34. Padalka O. Modern Ukrainian Grammar in Tables (Morphology).- Lviv, 1997.
35. Press J., Pugh S. Colloquial Ukrainian/ Jan Press and Stefan Pugh. – London and New York, 1994.
36. Pugh S.M., Press J. Ukrainian: A comprehensive grammar. – London – New York, 1999.
37. Sukholutskaya M., Dr. Gerard L. Ervin. Speak & Read Essential Ukrainian I : Supplemental reading booklet / Mara Sukholutskaya and Dr. Gerard L. Ervin. – Pimsleur Language Programs.
38. Franko Roma Z. Ukrainian for Speakers of English : text / Roma Franko. – Department of Languages University of Saskatchewan Saskatoon, 1994. – 408 p.

Lexicographical sources

1. Англо-Український ілюстрований медичний словник Дорланда. У 2-х т. – Львів : «НАУТІЛУС», 2002. – 2688 с., 820 іл.
2. Англо-український медичний словник. Близько 14 000 термінів / за ред. Л.Я. Аврахової. – К. : «Книга плюс», 2010. – 312 с.
3. Короткий тлумачний словник української мови: Близько 6 750 слів./ уклад. Д.Г. Гринчишин та ін., за ред. Д.Г. Гринчишина. – К., 1988.
4. Словник-довідник труднощів української мови. – К., 1992.
5. Головащук С.І. Словник-довідник з правопису / АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; за ред. В.М.Русанівського. – К., 1989.
6. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Ін-т української мови. – 5-те вид. – К., 1996.
7. Орфоепічний словник / уклад. М.І. Погрібний. – К., 1994. Українська літературна вимова і наголос.
8. Складні випадки наголошення: Словник-довідник. – К., 1995.

REFERENCES

Internet sources

<http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (“Словники України”)
<http://www.slovnyk.net> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
<http://www.hippocrenebooks.com/beginnersukrainian/> (Шевчук Ю. Beginner’s Ukrainian)
<http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)
<http://pravopys.vlada.kiev.ua> (Інтернет-сторінка, присвячена мовним питанням)
www.novamova.com.ua - Українська мова в Інтернеті;
mova.kreschatic.kiev.ua - Уроки державної мови
http://mylanguages.org/ukrainian_audio.php
<https://ukrainianlessons.com/episode48/>
<https://ukrainianlessons.com/season1/>
<https://www.youtube.com/watch?v=84c4MJlTyQ>
<https://www.ukrinform.net/>
<http://www.ukrainianlanguage.org.uk/read/unit01/page1-1.htm>
<https://www.ukma.edu.ua/eng/ufl/>
http://learn101.org/ukrainian_adjectives.php.

T.O. Liakh

Practical Course of Ukrainian Language for Foreign
Medical Students: Grammar, Speech, Practice

Електронний навчальний посібник

Видавництво УжНУ «Говерла»
88000, м. Ужгород, вул. Капітульна, 18.
E-mail: goverla-print@uzhnu.edu.ua
Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів продукції
Серія 3т № 32 від 31 травня 2006 року